

AGROCREDIT
АГРАРЛЫҚ НЕСИЕ КОРПОРАЦИЯСЫ

ЖЫЛДЫҚ ЕСЕП

Дәстүрлерді сақтау

2023

МАЗМҰНЫ

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ (GRI 2-22) 4

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ (GRI 2-22) 6

1. ЕСЕПТІ ЖЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ . . . 8

2. КОРПОРАЦИЯ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (GRI 2-1, 2-2) 12

Корпорация Туралы (GRI 2-1, 2-2) 12

Тарихы 14

Миссия, көзқарас, негізгі қызмет көрсеткіштері (GRI 2-1) 18

Қызмет географиясы (GRI 2-1) 20

3. САЛАНЫҢ ТАЛДАУЫ (GRI 2-6) 22

Макроэкономикалық көрсеткіштер 22

Агроөнеркәсіптік кешен 25

Саланың қаржыландыруы 46

4. БИЗНЕС-ШОЛУ (GRI 2-6, 201-1) 50

Қызметтің стратегиялық бағыттары (GRI 404-1) 50

Бизнес-модель (GRI 2-6) 54

Процестерді автоматтандыру 57

Қолданыстағы қаржыландыру бағдарламалары (GRI 2-6) 58

5. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ 62

Корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесінің (КТБЖ) ұйымдастырушылық құрылымы 64

Анықталған тәуекелдер 66

Тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіру 68

Ішкі бақылау жүйесі 76

6. КОРПОРАТИВТІ БАСҚАРУ (GRI 2-9, 2-10, 2-11, 2-12, 2-15, 2-16, 2-17, 2-18, 2-19, 2-20, 2-21, 2-25, 202-2, 205-1, 405-1) 78

Корпоративтік басқару жүйесі 80

Корпорацияның орталық аппаратының ұйымдық құрылымы (GRI 2-1) 82

Корпоративтік басқару қағидаттарына сәйкестігі 84

Жалғыз акционер (GRI 2-10) 85

Корпорацияның дивидендтік саясаты 86

Директорлар кеңесі (GRI 2-9, 2-10, 2-11, 2-12, 2-17, 2-18, 2-19, 2-20, 2-21, 202-2, 405-1) 88

• Тағайындау және іріктеу 98

• Директорлар кеңесінің комитеттері (GRI 2-9) 99

• Директорлар кеңесі мен оның Комитеттерінің жұмысы 100

• Директорлар кеңесінің қызметін бағалау 101

• Директорлар кеңесі мүшелеріне сыйақы төлеу 102

Басқарма (GRI 2-9, 2-10, 2-11, 2-12, 2-19, 2-20, 2-21, 202-2, 405-1) 102

• Басқарма қызметі туралы есеп 110

• Қарастырылған мәселелердің негізгі блоктары 111

• Басқарма мүшелерінің сыйақысы 112

Корпорация Комитеттері 113

Еншілес және тәуелді компаниялар (GRI 2-2) 120

Комплаенс-контроль (GRI 2-15) 122

Ақпараттық қауіпсіздік 123

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл (GRI 2-15, 2-25) 124

Теріс салдарды жою процестері (GRI 2-15, 2-25) 125

Ішкі аудит (GRI 2-16) 126

Сыртқы аудит 129

7. ТҰРАҚТЫ ДАМУ (2-7, 2-8, 2-13, 2-14, 2-16, 2-23, 2-24, 2-26, 2-27, 2-29, 201-1, 201-4, 303-5, 401-1, 402-1, 403-1, 403-5) 130

Стейкхолдерлар мен аспектілер (GRI 2-29) 134

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу (GRI 2-29) 135

Экономикалық аспект (GRI 201-1, 201-4) 138

• Қаржылық нәтижелер (GRI 201-1) 139

• Капитал нарықтарында қаражат тарту (201-4) 142

Корпоративтік саясат (GRI 2-12, 2-13, 2-14, 2-16, 2-17, 2-18) 144

Экологиялық аспект (GRI 303-5) 146

Әлеуметтік аспект (GRI 401-1, 402-1, 404-1, 404-2, 405-1) 148

Денсаулық және қауіпсіздік жұмыс орнында (GRI 403-1, 403-5) 153

2022 жылғы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша бекітілген нұсқаулықтар (GRI 403-1, 403-2, 403-4, 403-5, 403-7) 154

Іскерлік әдеп кодексі (GRI 2-26) 155

8. 2024 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН НЕГІЗГІ МАҚСАТТАР МЕН МІНДЕТТЕР 158

9. 2023 ЖЫЛҒЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АУДИТТЕЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТЕН ҮЗІНДІЛЕР 160

№ 1 Қосымша. Есеп Туралы 173

№ 2 Қосымша. Существенные темы ГО 174

№ 3 Қосымша. GRI Индексі 175

№ 4 Қосымша. Қысқартулар 180

№ 5 Қосымша. Мекен-жайлар мен байланыстар 181

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Құрметті серіктестер мен әріптестер!

Сіздердің назарларыңызға «Аграрлық несиелік корпорациясы» АҚ (бұдан әрі – АНК, Корпорация) 2023 жылғы жылдық есебін ұсынуға қуаныштымыз.

Нұрболат Айдапкелов

«Аграрлық несиелік корпорациясы» АҚ
Директорлар Кеңесінің төрағасы

Өткен жылы біздің негізгі қызмет көрсеткіштеріміз жоғары деңгейде болды, бұл біздің жұмысымыздың тұрақтылығы мен тиімділігін көрсетеді. Компанияның қаржылық жағдайы ресурстар мен қаржыны сапалы басқарудың арқасында мықты болып қала береді.

Біздің клиентіміз еліміздегі әрбір үшінші ауыл шаруашылығы тауарын өндіруші болып табылатыны қуантады (2023 жылы түпкілікті қарыз алушылар саны 85 884 құрады). Елдің агроөнеркәсіптік кешенін қаржыландырудың жалпы көлеміндегі АНК үлесі 76%-дан астамды

құрайды. Яғни, қаржыландырылған төрт жобаның үшеуі корпорация желісі бойынша қолдау алды.

«ҚазАгроҚаржы» АҚ еншілес ұйымын қоса алғанда, АНК-ны қаржыландыру 2023 жылы 554,7 млрд.теңгені құрады және абсолютті тарихи максимумға жетті, несиелеу бағдарламалары бойынша жоспарлар асыра орындалды.

Біз саланы жеткілікті несиелендіру азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуде маңызды рөл атқаратынын түсінеміз. Корпорация әрдайым қаржыландыруды қажет ететін бағыттарды дер кезінде анықтау үшін жағдайды мұқият қадағалап отырады. Өткен жылы көкөніс қоймаларын, ауыл шаруашылығы өнімдерін суару және қайта өңдеу жобаларын қаржыландыруға ерекше назар аударылды. Барлығы осындай жобаларды қаржыландыруға 4,5 млрд теңге бөлінді, бұл 2023 жылы қаржыландырылған барлық инвестициялық жобалардың 21%-ын құрайды.

Корпорация фермерлер үшін қызметтердің қолжетімділігін үнемі арттырып отырады. Өткен жыл ауа-райының қиын жағдайларымен есте қалды, бұл кезде ұзаққа созылған нөсер жаңбыр негізгі астық егетін аймақтардың өніміне кері әсерін тигізді. Жауын-шашын орташа жылдық көрсеткіштен үш есе жоғары болды.

Фермерлерге көмек көрсету үшін Корпорация қысқа мерзімде фермерлердің 35 млрд теңгеден астам төлемдерін кейінге қалдырды, ал «ҚазАгроҚаржы» АҚ ескерілгенде, бұл сома 43,5 млрд теңгеге жуықтады.

Жалпы, барлық шоғырландырылған көрсеткіштер бойынша АНК 2023 жылы оң нәтижелер көрсетті.

Біз Корпорация Басқармасынан алдағы жылдары да аграрлық сектордағы бағдарламалардың тиімділігі әрбір ауыл мен әрбір қазақстандықтың игілігі үшін арта береді деп күтеміз.

2024 жылға арналған жоспарларға корпорацияны одан әрі дамыту, берілген несиелер көлемін ұлғайту және клиенттерге қызмет көрсетуді жақсарту кіреді. Біз болашаққа сеніммен және оптимизммен қараймыз және жаңа сынақтарға дайынбыз.

Барлығына назар аударғаны және қолдағаны үшін алғыс айтамын. Бірге біз одан да үлкен жетістіктерге жете аламыз.

Құрметпен,
Нұрболат Айдапкелов

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Құрметті клиенттер, серіктестер және әріптестер!

2023 жыл «Аграрлық несиелік корпорациясы» АҚ үшін жемісті жұмыс және елеулі жетістіктер жылы болды.

Алмат Әшірбеков

«Аграрлық несиелік корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасы

Команданың үйлесімді жұмысы мен акционерлеріміздің, клиенттеріміздің және серіктестеріміздің қолдауының арқасында біз жоғары нәтижелерге қол жеткізгенімізді мақтанышпен айта аламын.

Биылғы жыл агросекторды несиелеу бойынша рекордтық көрсеткішке ие болды. «ҚазАгроҚаржы» АҚ (ҚАҚ) ескеріле отырып, АНК қаржыландыру көлемі 554,7 млрд. теңгеге жетті.

Жыл басында біздің қаржыландыру жоспарымыз 500 млрд. теңгені құрады, алайда фермерлер тарапынан жоғары сұранысты ескере отырып, корпорация барлық несиелеу бағдарламалары бойынша қаржыландыру көлемін ұлғайтты.

Абсолютті жаңалық ретінде 2023 жылғы сәуір айынан бастап «Жастарды шағын несиелеу» бағдарламасының іске қосылуын атап өтуге болады. Бұл мақсаттарға 25,6 млрд теңге бөлініп, жас кәсіпкерлерге 7 мыңнан астам микронесие алуға мүмкіндік берілді.

Сонымен қатар инвестициялық жобаларды қаржыландыру жалғасуда. Өткен жылдың қорытындысы бойынша АНК портфелі 46 жобамен толықтырылды, оларды қаржыландыруға 17,2 млрд теңге бөлінді.

«**2023 жылы құны 17,1 млрд теңге болатын 30 жоба іске қосылып, нақты қаржыландыру сомасы 12,6 млрд теңгені құрады, бұл 4 млрд теңге көлемінде өнім өндіруге мүмкіндік берді.**»

2006 жылдан бастап Корпорация 474 инвестициялық жобаны қаржыландырды, оларды қолдауға 408,4 млрд теңге бағытталды.

Инвестициялық жобаларды қарау процесін жақсарту үшін өткен жылы біз процедураны қайта форматтап, жобаларды қараудың екі кезеңдік тәсілін енгіздік. Бұл әлеуетті қарыз алушының одан әрі ынтымақтастық мүмкіндігін анықтау үшін ұсынатын құжаттар тізімін қысқартуға мүмкіндік берді, Корпорацияның сараптама бөлімшелеріне жүктемені оңтайландырды, бірінші кезеңнен өтпеген жобаларды талдау қажеттілігін жойды, шешім қабылдау жылдамдығын арттырды және қарау рәсімдерінің ашықтығын қамтамасыз етті.

Тұтастай алғанда, 2023 жылы корпорация

операциялық және қаржылық көрсеткіштерге, сондай-ақ несиелік портфель сапасының көрсеткіштеріне қатысты компания стратегиясының барлық негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізді.

«Аграрлық несиелік корпорациясы» АҚ бірнеше жылдан бері өз процестерін оңтайландыру және автоматтандыру жолымен келеді, бұл фермерлер үшін қаржыландыру процесін едәуір жеңілдетіп, жеделдетеді деп күтілуде.

2023 жылы біз өзіміздің ақпараттық жүйемізді Homebank, BCC, Kazpost банктік қосымшаларымен біріктірдік, соның арқасында қарыз алушылар кредиттерді комиссиясыз және облыс орталықтарына бармай-ақ өтей алады, бір жыл бұрын мұндай интеграция KASPI қосымшасымен жүргізілген болатын.

Жыл соңында Корпорация өзінің мобильді қосымшасын іске қосты, бұл несиелеу өтінім беру рәсімдерін одан әрі жеңілдетіп, операциялардың ашықтығын қамтамасыз етеді және фермерлерге Корпорациямен ынтымақтастыққа қатысты барлық мәселелерді бақылауда ұстауға мүмкіндік береді.

Корпорация ауыл шаруашылығын қолдауда негізгі ойыншы болуды жалғастырып, салада тұрақтылық пен өсуді қамтамасыз етуде. 2023 жылғы табысты жетістіктері мен болашаққа арналған стратегиялық жоспарлары оның үздіксіз жетілдіру мен даму жолында екенін көрсетеді, бұл түптеп келгенде тек фермерлерге ғана емес, бүкіл қоғамға пайда әкеледі.

**Құрметпен,
Алмат Әшірбеков**

ЕСЕПТІ ЖЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ

01

қаңтар

31 қаңтарда Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы шешімімен Корпорация Басқармасының құрамына келесі тұлғалар сайланды:

- А. Е. Досқараев – Басқарма төрағасының орынбасары;
- М. К. Искаков – Басқарма төрағасының орынбасары.

Наурызда Корпорацияның клиенттері арасындағы әйелдердің үлесі

30%

асты

02

ақпан

ISO 9001:2015 СМЖ сертификаттау аудитінен сәтті өтті.

21 ақпанда Корпорация 10 425 000 000 теңге сомасына облигацияларды өтеуді жүзеге асырды.

03

наурыз

Наурызда Корпорацияның клиенттері арасындағы әйелдердің үлесі 30 пайыздан асты.

2 наурызда жастарға микрокредит беруге өтінімдер қабылдау басталды.

9 наурызда облигациялар бойынша 1 639 170 857,50 теңге сомасында бесінші купондық сыйақы төленді.

04

сәуір

21 сәуірде облигациялар бойынша 2 121 782 163,75 теңге сомасында жетінші купондық сыйақы төленді.

05

мамыр

03 Мамырда облигациялар бойынша 115 805 000 теңге сомасында он бесінші купондық сыйақы төленді.

25 мамырда Холдингтің Директорлар Кеңесі Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан нысаналы трансферт есебінен кейіннен лизингке беру үшін ауыл шаруашылығы техникасын, жемшөп дайындау техникасын және суарудың ұтқыр жүйелерін сатып алуды қаржыландыру үшін «ҚазАгроҚаржы» АҚ жарғылық капиталын кейіннен ұлғайта отырып, жалғыз акционердің акцияларды басымдықпен сатып алу құқығын іске асыру жолымен корпорацияның 20 000 000 жай акциясын орналастыру туралы шешім қабылдады.

06

маусым

9 маусымда өз облигациялары бойынша 537 625 000 теңге сомасында төртінші купон төленді.

16 маусымда өз облигациялары бойынша 2 625 000 000 теңге сомасында төртінші купондық сыйақы төлеу жүзеге асырылды.

ЕСЕПТІ ЖЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ

07

шілде

Халықаралық рейтинг агенттігі Moody's Investors Service Корпорацияның кредиттік рейтингін «Ba1» деңгейінде және ұлттық шкала бойынша рейтингін «A1» деңгейінде растады. Рейтингтер бойынша болжам «Позитивті».

31 шілдеде Корпорация 13 677 185 054,40 теңге немесе бір қарапайым акцияға 33,60 теңге көлемінде қарапайым акциялар бойынша дивидендтер төледі.

08

тамыз

Корпорация ESG-трансформация саласында көшбасшы болып табылатын қазақстандық компанияларды біріктіретін Ұлттық ESG-клубтың мүшесі болды.

09

қыркүйек

7 қыркүйекте Корпорация өз облигациялары бойынша 1 639 170 857,50 теңге мөлшерінде алтыншы купондық сыйақыны төледі.

Халықаралық рейтинг агенттігі Fitch Ratings Корпорацияның кредиттік рейтингін «BBB-» деңгейінде және ұлттық шкала бойынша рейтингін «BBB» деңгейінде растады. Рейтингтер бойынша болжам «Тұрақты».

10

қазан

Халықаралық рейтинг агенттігі Moody's Investors Service эмитенттің ұзақ мерзімді рейтингін «Ba1» деңгейінен «Baa3» деңгейіне көтерді, рейтинг бойынша болжам «Позитивті».

11

қараша

4 қарашада «Айыппұлсыз қарыздарды өте» акциясы басталды.

Қонаев қаласында Корпорацияның өкілдігі ашылды.

12

желтоқсан

8 желтоқсанда өз облигациялары бойынша 537 625 000 теңге сомасында бесінші купондық сыйақы төленді.

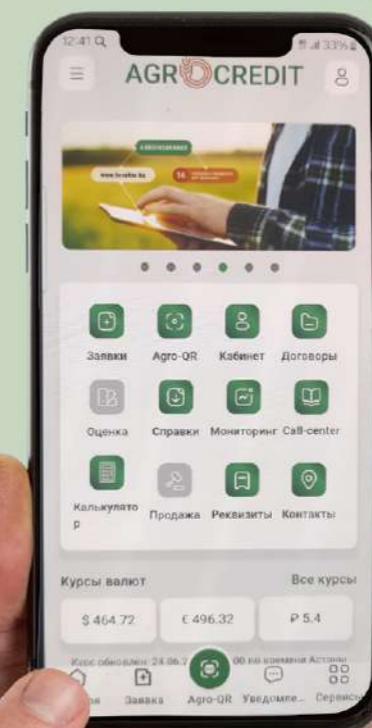
15 желтоқсанда корпорацияның жалғыз акционері А. А. Жайлаубекованы корпорацияның директорлар кеңесінің мүшесі етіп сайлау туралы шешім қабылдады.

19 желтоқсанда өз облигациялары бойынша 2 625 000 000 теңге сомасында бесінші купондық сыйақы төленді.

27 желтоқсанда корпорацияның директорлар Кеңесінің шешімімен корпорацияның 2024-2033 жылдарға арналған Даму стратегиясы бекітілді.

Agrocrcdit мобильді қосымшасы жасалды.

2024 жылғы көктемгі дала жұмыстарын қаржыландыруға өтінімдерді қабылдау басталды.

КОРПОРАЦИЯ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

«АГРАРЛЫҚ НЕСИЕ КОРПОРАЦИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ – АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ КЕШЕНІН ДАМУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ Операторы болып табылатын және оларды тікелей ауыл шаруашылығы кешені субъектілеріне немесе қаржы институттары арқылы несие беру бағдарламалары арқылы жүзеге асыратын квазимемлекеттік компания.

Корпорация 2013 жылғы 5 қарашадағы № 5.2.24 лицензия негізінде қызметін жүзеге асырады. Лицензия Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын бақылау және қадағалау комитеті тарапынан берілген және банк қарыз операцияларын жүргізуге мүмкіндік береді. Корпорацияның қызметі Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын реттеу және қадағалау агенттігімен реттеледі.

Корпорацияның бас кеңсесінің заңды мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Амангелді Иманов көшесі, 11.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Корпорацияның Қазақстан Республикасы аумағында 19 филиалы тіркелген.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Корпорация «ҚазАгроФинанс» АҚ-ның (еншілес кәсіпорын) 100% үлесіне ие болды. Оның негізгі қызметі: АӨК-де лизингтік қызмет, АӨК-ді несиелендіру, АӨК-ді дамытуға бағытталған республикалық бюджет және басқа да бағдарламаларды іске асыруға қатысу.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг Корпорацияның 100% акциясына иелік етеді. Корпорацияның түпкі иесі Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Қазіргі уақытта Корпорация ауыл шаруашылығы өндірісін дамытудың басым бағыттары бойынша несиелендіру бағдарламаларын жүзеге асыратын АӨК дамыту саласында қызмет ететін ірі қаржы компаниясы болып табылады.

КОРПОРАЦИЯ ТАРИХЫ

КОРПОРАЦИЯ 2001 ЖЫЛҒЫ 25 ҚАҢТАРДАҒЫ № 137 «АГРАРЛЫҚ СЕКТОРДЫ НЕСИЕЛЕНДІРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ ТУРАЛЫ» ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҮКІМЕТІНІҢ ҚАУЛЫСЫНА СӘЙКЕС ҚҰРЫЛДЫ.

Ол кезде Корпорацияның негізгі мақсаты – аймақтық қаржы институттарының желісін – ауылдық несие серіктестіктерін (АНС) құру болды, бұл жүйе арқылы шағын және орта ауыл шаруашылығы тауар өндірушілерінің (ШО АШТӨ) республикалық бюджеттен жеңілдікпен несие ресурстарына қолжетімділігі қамтамасыз етілді. Бұл жоба сәтті деп танылып, АНС-нің дербестігін арттыру мақсатында кейін Корпорация олардың құрылтайшылары құрамынан шықты.

2001

Корпорацияның құрылуы. Негізгі мақсат – республикалық бюджет қаражатынан жеңілдетілген несие ресурстарына ауыл шаруашылығы тауар өндірушілерінің (АШТӨ) қолжетімділігін қамтамасыз еткен несие серіктестіктері (НС) жүйесін құру.

2002

Алғашқы 18 несие серіктестігі (НС) құрылып, оларға 833 қатысушы кірді. Несие серіктестіктері арқылы берілген алғашқы несие сомасы 5 млн теңгені құрады.

2006

Корпорация ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері (АШТӨ) мен ауыл тұрғындарының бірлескен өндірісті жүргізу, дайындау, сату, өңдеу, сақтау, тасымалдау, ауыл шаруашылығы өнімдерін жабдықтау бағдарламасын қаржыландыруды бастады. Бір жыл ішінде 12 250,1 млн теңге сомасына 147 ауыл шаруашылығы өндірістік кооперативтері (АӨК) қаржыландырылды.

2009

Корпорация Қазақстан Республикасының Ұлттық қорының қаражаты есебінен инвестициялық жобаларды несиелендіру бағдарламасын жүзеге асыруды бастады. Нәтижесінде, 23 490,9 млн теңге сомасына 52 инвестициялық жоба қаржыландырылды.

2010

Корпорация ауыл шаруашылығы шикізатын өңдеу кәсіпорындарын қаржыландыру бағдарламасын бастады.

2011

Корпорация «Сыбаға» бағдарламасының операторы болып белгіленді. Бағдарламаны жүзеге асырудағы Корпорацияның мақсаты – етті мал шаруашылығын дамытуға шағын және орта бизнесті тартуды ынталандыру, етті мал басын арттыру, ірі қара малдың (ІҚМ) көбею нарығында бәсекелестік орта мен инфрақұрылымды дамыту. Бағдарлама іске қосылғаннан бері 272,3 мың бас ІҚМ сатып алу үшін жалпы сомасы 50,6 млрд теңгеге 4,0 мыңнан астам ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері (АШТӨ) қаржыландырылды.

2017

Несие беру процестері оңтайландырылды: құжаттар тізімі және несие өтінімдерін қарау мерзімдері қысқартылды. Филиалдық желінің қаржыландыру лимиті 1 млрд теңгеге дейін ұлғайтылды.

КОРПОРАЦИЯ ТАРИХЫ

АӨК-ні қаржыландырудың жиынтық көлемі

554,7
млрд. тг
құрап

2019

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2019 жылғы 28 маусымдағы № 459 қаулысымен Корпорация «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасының операторларының қатарына енгізілді. Бағдарлама аясында қаржыландыру келесі салаларды дамытуға бағытталған: өсімдік шаруашылығы, бағбандық, мал шаруашылығы, оның ішінде құс шаруашылығы және шошқа шаруашылығы, аквакультура, балық аулау, уыт өндіру.

2021

2021 жылғы 18 наурызда Корпорация «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ компаниялар тобының құрамына кірді. Ауыл шаруашылығы тауар өндірушілерін (АШТӨ) қолдау шаралары аясында Корпорация Қазақстан аумағының едәуір бөлігін қамтыған қатты құрғақшылықтан зардап шеккен қарыз алушылардың несиелерін 5,1 млрд теңге сомасына кейінге қалдыру бойынша іс-шараларды жүзеге асырды.

2022

2022 жылғы 25 шілдеден бастап Корпорация «ҚазАгроФинанс» АҚ-ның 100 пайыздық үлесімен Жалғыз акционері болып табылады. Корпорация әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту жөніндегі БҰҰ бастамасына қосылды.

2023

Корпорация корпоративтік басқару жүйесін тәуелсіз аудиторлық компания KPMG-дан 87% деңгейінде бағалады, бұл жетекші тәжірибелердің көпшілігіне сәйкес келеді. Корпорацияның АӨК-ні қаржыландырудың жиынтық көлемі 554,7 млрд теңгені құрап, алдыңғы жылдардың көрсеткіштерінен асып түсті.

2023 жылғы 27 желтоқсанда Корпорацияның Директорлар кеңесінің шешімімен 2024-2033 жылдарға арналған Корпорацияның Даму стратегиясы бекітілді. Есепті кезеңде Корпорация 2022 жылғы 25 ақпанда Корпорацияның Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген 2020-2023 жылдарға арналған Корпорацияның Даму стратегиясын (бұдан әрі – Корпорация стратегиясы) басшылыққа алды.

Корпорация стратегиясына сәйкес:

МИССИЯ

ҚОЛЖЕТІМДІ ЖӘНЕ ТИІМДІ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ ЖҮЙЕСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ АРҚЫЛЫ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕНІНІҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУЫНА ЖӘРДЕМДЕСУ.

КӨЗҚАРАС

АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕНДІ ИНДУСТРИЯЛАНДЫРУҒА, ҚАРҚЫНДЫ ДАМУЫҒА ЖӘНЕ ӘРТАРАПТАНДЫРУҒА ЫҚПАЛ ЕТЕТІН, ТҰРАҚТЫ ЖӘНЕ ҚОЛЖЕТІМДІ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ ЖҮЙЕСІН ДАМУЫ АРҚЫЛЫ АӨК-НІҢ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ ИНСТИТУТЫ БОЛЫП ТАБЫЛАТЫН ТИІМДІ ҚЫЗМЕТ ҮЛГІСІ БАР ҰЙЫМ.

Корпорацияның 2020-2023 жылдарға арналған Даму стратегиясы Қазақстан Республикасының Президенті Қ. Тоқаевтың 2020 жылғы 1 қыркүйектегі «Қазақстан жаңа шындық және әрекет ету уақыты» атты Қазақстан халқына Жолдауын, «Қазақстан – 2050» Стратегиясын: қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағытын, Қазақстан Республикасының 2025 жылға дейінгі ұлттық даму жоспарын, Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік

кешенін дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасын, Холдингтің даму стратегиясын және Қазақстан Республикасының мемлекеттік жоспарлау жүйесінің басқа да құжаттарын ескере отырып әзірленді. Бұл стратегия 2020-2023 жылдарға арналған Корпорацияның миссиясын, көзқарасын, стратегиялық бағыттарын, мақсаттарын, міндеттері мен негізгі қызмет көрсеткіштерін анықтайды.

Корпорация өз қызметін келесі қағидаттарды басшылыққа ала отырып жүзеге асырады:

- 01
- 02
- 03
- 04
- 05

АШЫҚТЫҚ

ҚОЛЖЕТІМДІЛІК

УАҚТЫЛЫЛЫҚ

ТИІМДІЛІК

ЗИЯНСЫЗДЫҚ

ҚЫЗМЕТ ГЕОГРАФИЯСЫ

КОРПОРАЦИЯ ӨЗ ҚЫЗМЕТІН ТОЛЫҚҚАНДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БАРЛЫҚ ӨҢІРЛЕРІНДЕ ҰСЫНЫЛҒАН ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАННЫҢ БАРЛЫҚ ОБЛЫСТАРЫНДА, СОНДАЙ-АҚ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МАҢЫЗЫ БАР ҚАЛАЛАРДА ОРНАЛАСҚАН ДАМУҒАН АЙМАҚТЫҚ ФИЛИАЛДАР ЖЕЛІСІ АРҚЫЛЫ ӨЗ ФУНКЦИЯЛАРЫН ОРЫНДАЙДЫ.

Аймақтық желі
филиалды қамтиды

19

САЛАНЫҢ ТАЛДАУЫ

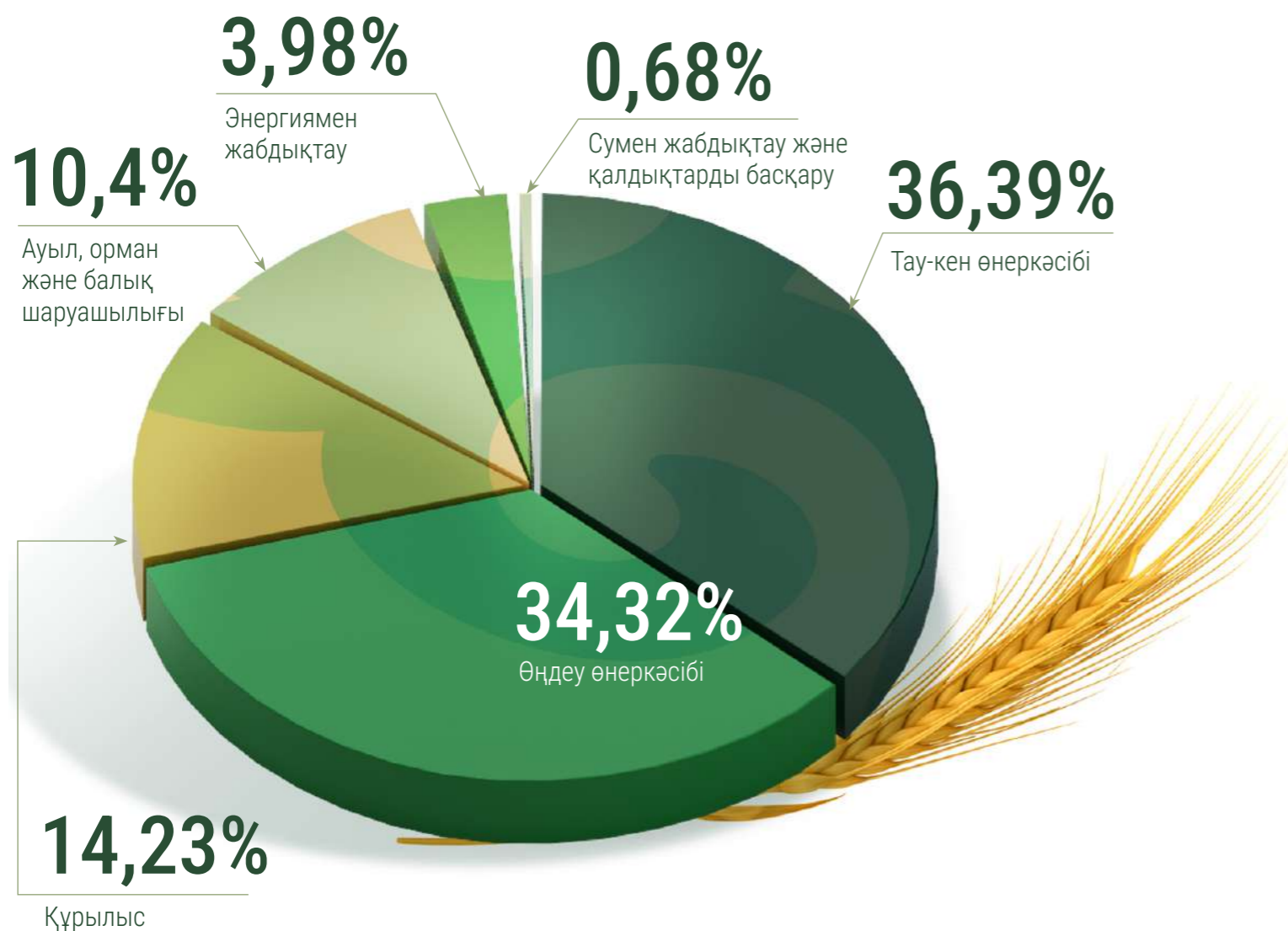
МАКРОЭКОНОМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕР

2010 жылдан 2023 жылға дейінгі кезеңде Қазақстанда өндіріс әдісі бойынша есептелген ЖІӨ айтарлықтай өсті. 2010 жылы ЖІӨ 21 815 517 млн теңгені құраса, 2023 жылы бұл көрсеткіш 120 561 096,4 млн теңгеге жетті.

Бұл орташа жылдық өсім қарқыны шамамен 3,9%-ға сәйкес келеді. ЖІӨ өсімінің негізгі қозғаушы күштері тауарлар мен қызметтер өндірісі болды, бұл ретте өнеркәсіп, ауыл шаруашылығы, көлік және қоймалау, сондай-ақ көтерме және бөлшек сауда елеулі үлес қосты.

Өнеркәсіп, құрылыс және ауыл шаруашылығын қамтитын тауарлар өндіру секторы 2010 жылы 9 841 623,2 млн.теңгеден 2023 жылы 43 821 781,4 млн.

теңгеге дейін өсті, бұл осы салалардың тұрақты өсуін атап көрсетеді.

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

Қызмет көрсету секторы да қарқынды өсуді көрсетті, 2010 жылы 11 274 267,8 млн теңгеден 2023 жылы 67 898 144,3 млн теңгеге дейін өсті. Негізгі үлес сауда, көлік және қоймалау, сондай-ақ мемлекеттік басқару және қорғаныс сияқты салаларға тиесілі болды.

Бұл орташа жылдық өсім қарқыны шамамен

3,9%
сәйкес келеді

АГРОӨНЕРКӘСІПТІК КЕШЕН

1991 жылы тәуелсіздік алғаннан бері Қазақстан экономиканы жаңғырту және аграрлық секторды реформалау жұмыстарын бастады, бұл меншік нысандарының әртүрлілігінің пайда болуына және нарықтық қатынастардың ынталандырылуына әкелді. Алайда, бұл өзгерістер ауылдық жерлерде күрделі қаржы салымдарының қысқаруына және өмір сүру деңгейінің төмендеуіне алып келді, әсіресе 1990-жылдардың аяғындағы азиялық дағдарыстан кейін. 1997 жылы ауыл шаруашылығына салынған күрделі қаржы салымдарының үлесі экономикаға салынған жалпы инвестициялардың тек 1,5%-ын құрады.

Жағдайды тұрақтандыру және аграрлық секторды қолдау мақсатында Үкімет бірқатар маңызды шаралар қабылдады, оның ішінде 2001 жылы «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ және 2006 жылы «ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ құрылды. Корпорация құрылған сәттен бастап агроөнеркәсіптік кешенді

дамытуға және шағын және орта ауыл шаруашылығы тауар өндірушілеріне қолжетімді несие ресурстарын ұсынуға бағытталған ауқымды жобаларды жүзеге асыруға бағытталған.

2010 жылға қарай инвестициялық активтерді тиімді басқару және агроөнеркәсіптік кәсіпорындарда корпоративтік мәдениетті дамыту ауыл шаруашылығындағы экономикалық жағдайды тұрақтандыруға мүмкіндік берді. Қазақстан Республикасының ЖІӨ-гі ауыл шаруашылығының жалпы қосылған құнының үлесі 5,4%-ға дейін жетті.

Алдын ала мәліметтерге сәйкес 2023 жылға ауыл шаруашылығының ЖІӨ-і алдыңғы жылмен салыстырғанда аздап төмендегенін көрсетеді (-3,7%). Сонымен бірге, ұзақ мерзімді динамика көрсеткіштері ауыл шаруашылығының жалпы өнім көлемінің өсуін көрсетеді, 2010 жылғы көрсеткіштермен салыстырғанда 5 есеге өскен, ал инвестициялар ағымы сол кезеңде 12 есеге артқан. Аграрлық сектордағы еңбек өнімділігі де мемлекеттік қолдау және ауылдық аймақтарды дамытуға бағытталған мақсатты бағдарламалар арқасында айтарлықтай жақсарды.

Инвестициялық ағын

12 есе асты
(2010 жылмен салыстырғанда)

Өндіріс әдісімен есептелген ЖІӨ, тауарлар өндірісі секторы, млрд теңге

трлн. теңге	Тау-кен өнеркәсібі	Өңдеу өнеркәсібі	Құрылыс	Ауыл, орман және балық шаруашылығы	Энергиямен жабдықтау	Сумен жабдықтау және қалдықтарды басқару
2010	1,0	4,2	2,5	0,4	0,1	1,7
2011	1,4	5,0	3,1	0,5	0,1	1,8
2012	1,3	5,3	3,4	0,5	0,1	1,9
2013	1,6	5,5	3,8	0,6	0,1	2,1
2014	1,7	6,0	4,1	0,6	0,1	2,4
2015	1,9	5,2	4,2	0,7	0,1	2,4
2016	2,1	6,0	5,3	0,8	0,1	2,8
2017	2,5	7,4	6,1	0,9	0,1	3,0
2018	2,7	9,2	7,1	1,0	0,2	3,3
2019	3,1	10,0	8,0	1,0	0,2	3,8
2020	3,8	8,6	9,2	1,1	0,2	4,3
2021	4,2	11,9	11,4	1,3	0,2	4,8
2022	5,4	15,2	13,9	1,5	0,2	5,5
2023	5,2	15,5	14,5	1,6	0,3	6,7

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

Агроөнеркәсіп кешенінің даму қағидаттары:

Қазақстан Республикасының 2021-2030 жылдарға арналған агроөнеркәсіптік кешенін дамыту тұжырымдамасы, 2021 жылғы 30 желтоқсандағы № 960 Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысымен бекітілген, теңгерімді және тұрақты даму қағидаттарына негізделеді. Бұл қағидаттарға

- 01 тиімді өндіріс,
- 02 табиғи ресурстарды қорғау,
- 03 адами капиталды дамыту кіреді.

Негізгі қағидаттар сондай-ақ тәуекелдерді есепке алу, аграрлық саясаттың сабақтастығы, нарықтың барлық қатысушылары үшін тең жағдайларды қамтамасыз ету және жаңа білімдердің қолжетімділігін қамтиды. Дамудың басымдықтары азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, өнім сапасын арттыруға, тұрақты азық-түлік экожүйелерін құруға және секторды қолдауды оңтайландыруға бағытталған.

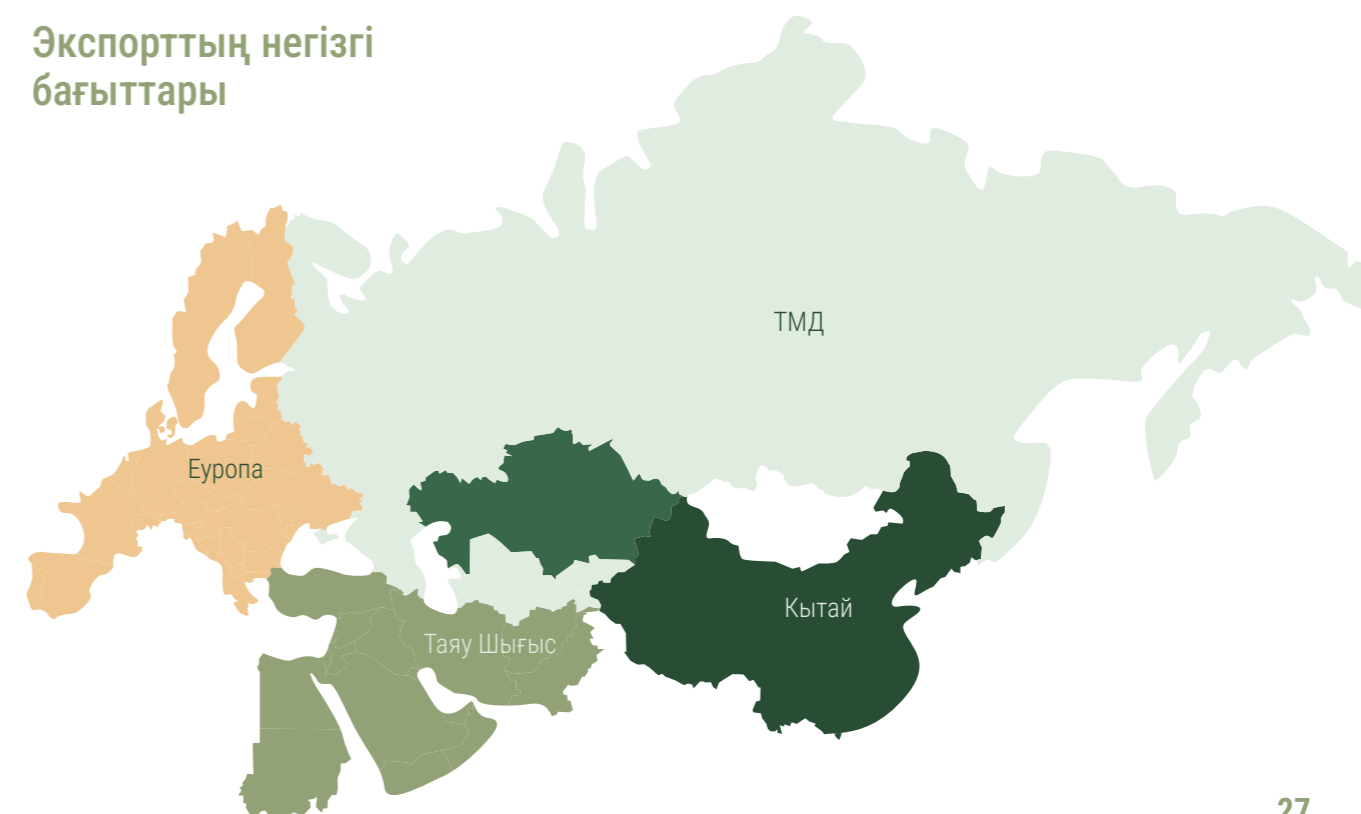
Осы мақсаттарға қол жеткізу үшін саланың тартымдылығын арттыру технологиялар, цифрландыру, экология және адами капиталды дамыту арқылы қамтамасыз етіледі. АӨК қажеттіліктеріне бағытталған бірыңғай жүйені құруға арналған шаралар, мысалы:

- ғылыми зерттеулер,
- кадрлар даярлау,
- білім тарату енгізілді.

Фитосанитарлық және ветеринариялық қызметтерді, жерді пайдалану және су пайдалану жүйелерін дамыту да жоспардың негізгі элементтері болып табылады.

Технологияларды коммерцияландыру мен трансферттеуді күшейту, ғылыми зерттеулер үшін ресурстарды әділ бөлуді қамтамасыз ету, ауыл халқының табысын арттыру және ауылдық инфрақұрылымды дамыту, сондай-ақ өндіріс пен өткізудің тұрақты тізбектерін құру көзделген.

Экспорттың негізгі бағыттары

Қазақстан агроөнімдерді, әсіресе дәнді дақылдарды белсенді экспорттайды және бидайдың әлемдік ірі экспорттаушыларының бірі болып табылады. Экспорттың негізгі бағыттарына ТМД, Еуропа, Қытай және Таяу Шығыс елдері жатады. Сондай-ақ, ел ет, сүт өнімдері мен көкөністерді экспорттайды, бұл оның халықаралық нарықтардағы позициясын нығайтуға ықпал етеді.

Алайда, АӨК климаттың өзгеруі, сумен жабдықтау проблемалары және технологиялық жаңғырту қажеттілігі сияқты бірқатар қиындықтарға тап болады. Осы қиындықтарға қарамастан, технологиялық интеграцияны тереңдету және басқару тәжірибесін жақсарту мүмкіндіктерінің арқасында сектордың болашағы оң болып қала береді.

Бұл өзгерістерді жүзеге асыру үшін егістіктердегі өсімдіктердің түрлік құрамын анықтау үшін жерді қашықтықтан зондтау және ауыл шаруашылығы өндірісіне агрохимиялық қызмет көрсету сияқты заманауи технологиялар қолданылады. Стратегияның маңызды бөлігі суару жүйелерін дамыту болып табылады, ол суды үнемдейтін суару технологияларын енгізу және осы салаға инвестицияларды субсидиялау арқылы су ресурстарын үнемдеуді көздейді.

Тұқым шаруашылығы саласында отандық тұқым өндірісін қолдауды, оның ішінде селекциялық-тұқым шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын сатып алу кезінде субсидиялау нормаларын арттыру арқылы айтарлықтай ұлғайту жоспарлануда. Бұл аграрлық секторда жоғары стандарттарды сақтау үшін маңызды болып табылатын ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер үшін тұқымның сапасын жақсартуға және қолжетімділігін арттыруға ықпал ететін болады.

Қазақстан Республикасының АӨК дамытудың 2021 – 2030 жылдарға арналған бекітілген тұжырымдамасында өңдеуші кәсіпорындардың жүктемесін ұлғайту және бәсекеге қабілетті өнім экспортының көлемін ұлғайту үшін өсімдік шаруашылығын әртарапандыруға баса назар аударылды. Бұл стратегия күріш пен мақта сияқты монокультуралар мен суды көп қажет ететін дақылдарды қысқарту арқылы жер ресурстарын пайдалануды оңтайландыруды, сондай-ақ майлы дақылдар, бұршақ дақылдары, жарма және көкөніс-бақша дақылдарын қоса алғанда, жоғары рентабельді дақылдарды кеңейтуді қамтиды.

Мал шаруашылығында жем-шөп базасын ұлғайтуға және селекциялық-асылдандыру жұмыстарының озық әдістерін, соның ішінде ДНҚ-талдау және жануарларды геномдық бағалауды енгізуге ерекше көңіл бөлінеді. Сондай-ақ, етті мал шаруашылығын ынталандыру және экологияға аз әсер ететін тұрақты мал шаруашылығын дамыту жоспарлануда.

Өсімдік шаруашылығы

Өсімдік шаруашылығы Қазақстанның аграрлық секторында маңызды орын алады және ел экономикасын әртүрлі дақылдарды өсіру арқылы қолдайды. 2023 жылы ауыл шаруашылығы дақылдарының жалпы өнімі өткен жылмен салыстырғанда аздап төмендегенімен, әлі де айтарлықтай деңгейде қалды.

Дәнді дақылдар тобында бидай, жүгері және арпа басым, бұл республиканың агроөнеркәсіптік кешенінің дәстүрлі бағытын айқындайды. Көкөніс дақылдары бойынша картоп пен ашық және жабық топырақта өсірілетін түрлі көкөністер өндірістің үлкен бөлігін құрайды, бұл ішкі тұтыну мен экспорт үшін маңызды. Күнбағыс сияқты майлы дақылдар да аграрлық өндіріс құрылымында айтарлықтай үлеске ие, өнеркәсіптік өңдеу және май өндіру саласына үлес қосады.

Егіс алаңы, мың га бойынша жылда

	Нақтыланған егіс алаңы (га)	
	2023 жыл	2023 жылдан 2022 жылға пайызбен
Жалпы алаң	23 940 095,5	103,4
Дәнді (күрішті қоса алғанда) және бұршақ дақылдары	17 525 516,9	108,8
Дәнді (күріштен басқа) және бұршақ дақылдары	17 425 425,0	108,7
оның ішінде:		
күздік және жаздық бидай	13 761 072,2	106,8
жүгері (маис)	196 142,4	103,6
күздік және жаздық арпа	2 570 499,8	117,5
күздік және жаздық қара бидай	21 581,0	62,0
сұлы	216 219,1	108,8
сорго (жүгері)	18 053,0	90,7
тары	50 505,1	130,1
қарақұмық	130 016,6	107,4
тритикале (бидай-қара бидай буданы)	7 438,3	114,1
дәнді қоспа	47 859,2	77,6
бұршақ көкөністері	405 684,6	145,8
жасыл бұршақ көкөністері	273,9	102,9
Күріш	100 091,9	113,8
Майлы дақылдар	2 813 090,4	81,3

Көкөністер мен бақша дақылдары, тамыржемістілер мен түйнекжемістілер	480 498,5	100,1
оның ішінде:		
ашық топырақ көкөністері	165 861,4	97,4
бақша дақылдары	107 981,5	107,6
картоп	187 754,5	94,1
қант қызылшасы	18 686,0	184,0
Темекі	308,3	92,1
Мақтақ	116 609,6	92,4
Жемшөп дақылдары	3 003 451,8	100,9
оның ішінде:		
мал азығына арналған жүгері	120 746,5	112,7

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

2023 жылы Қазақстан Республикасында ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алқаптары 23,94 млн гектарға дейін өсіп, 2022 жылмен салыстырғанда 3,4%-ға артты.

Дәнді дақылдардың жиналған алқаптары 4,0%-ға өсті, әсіресе бидай, арпа және күріш егіс алқаптарының айтарлықтай ұлғаюы байқалды. Ал қара бидай мен құмай алқаптары қысқарса да, тары мен қарақұмықтың егістік және жиналған алқаптары өсті.

Майлы дақылдардың жағдайы қолайсыздау болды: егіс алқаптары 18,7%-ға, ал жиналған алқаптар 26,5%-ға азайды. Көкөністер, бақша дақылдары, сондай-ақ тамыржемістер мен түйнекжемістер егіс алқаптарының аздап өсуін көрсетті, бірақ жиналған алқаптар 1,5%-ға төмендеді. Қант қызылшасы керісінше, егістік және жиналған алқаптардың айтарлықтай өскенін көрсетті.

Егіс алқаптарының өсуі көптеген өңірлерде, соның ішінде Абай, Ақмола және Ақтөбе облыстарында байқалды, бұл елдің аграрлық саясатындағы өңірлік әртүрлілікті көрсетеді.

2023 жылы ауыл шаруашылығы дақылдарының егіс алқаптары

23,94
млн гектарға дейін өсіп

Өңірлер	Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының нақтыланған егіс алаңы, өңірлер бойынша, гектар					
	Дәнді (күрішті қоса алғанда) және бұршақ дақылдары	Майлы дақылдар	Ашық топырақ көкөністері	Бақша дақылдары	Картоп	Мал азығына арналған жүгері
Қазақстан Республикасы	17 525 516,9	2 813 090,4	165 861,4	107 981,5	187 754,5	120 746,5
Абай облысы	323 461,5	307 648,2	4 022,1	1 869,2	8 057,0	6 640,0
Ақмола облысы	4 915 073,1	197 804,2	2 127,2	5,1	13 368,3	13 305,4
Ақтөбе облысы	441 419,8	55 332,1	4 093,1	990,8	5 942,0	1 144,0
Алматы облысы	186 657,8	32 594,6	23 764,4	2 472,1	23 955,0	10 531,9
Атырау облысы	40,0	-	2 985,7	1 373,4	1 930,1	244,0
Батыс Қазақстан облысы	309 015,2	114 319,7	3 878,2	1 512,6	4 258,1	1 722,0
Жамбыл облысы	407 256,2	66 594,9	43 110,9	16 710,7	11 364,3	1 857,7
Жетісу облысы	324 888,0	80 625,4	7 549,3	1 801,9	11 867,7	2 273,7
Қарағанды облысы	998 812,6	30 271,5	2 430,5	4,8	16 126,2	187,0
Қостанай облысы	4 401 677,5	651 298,7	2 425,6	157,5	8 620,0	14 933,0
Қызылорда облысы	100 180,0	4 491,4	6 531,2	9 158,5	4 160,5	1 436,0
Маңғыстау облысы	-	-	354,4	620,5	-	1,1
Павлодар облысы	1 054 443,8	287 167,1	6 762,2	1 938,7	24 454,5	17 518,8
Солтүстік Қазақстан облысы	3 414 491,1	682 712,6	5 467,0	0,1	27 523,9	32 727,3
Түркістан облысы	321 688,4	85 036,8	44 239,8	67 723,9	14 443,8	5 977,8
Ұлытау облысы	25 129,1	0,1	316,1	24,6	515,0	-
Шығыс Қазақстан облысы	287 647,0	212 212,2	4 635,9	1 416,2	10 975,3	10 222,8
Астана қаласы	1 343,0	-	17,3	-	51,3	-
Алматы қаласы	-	-	202,3	-	88,3	-
Шымкент қаласы	12 292,9	4 981,0	948,3	201,0	53,2	24,0

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

2023 жылы Қазақстан өңірлеріндегі негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының жалпы өнімі

2023 жылы Қазақстанда дәнді және бұршақ дақылдарының жалпы өнімі 170,97 млн центнерге жетті, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 22,4%-ға аз. Осы көлемнің ішінде бидай 121,11 млн центнерді құрады. Майлы дақылдардың өнімі 21,84 млн центнерге дейін төмендеді, оның ішінде күнбағыс тұқымы 12,36 млн центнерді құрады. Жалпы өндірістің қысқаруына қарамастан, Абай және Түркістан облыстарында дәнді және майлы дақылдардың өнімінің өсуі байқалды, ал Ақмола және Ақтөбе облыстарында өнімділіктің айтарлықтай төмендеуі тіркелді.

Көкөніс дақылдарына қатысты алғанда, 2023 жылы олардың жалпы өнімі 45,30 млн центнерді құрады, бұл алдыңғы жылмен салыстырғанда 1,7%-ға аз. Бақша дақылдарының өнімі 9,6%-ға өсіп, 28,07 млн центнерге жетті, ал картоп өнімі 7,2%-ға азайып, 37,88 млн центнерді құрады. Мал азығына арналған жүгері өндірісі 18,2%-ға өсіп, 17,14 млн центнерге жетті. Абай, Алматы және Түркістан облыстары бақша дақылдары мен жүгері өнімінің артуын көрсетсе, Ақмола және Павлодар облыстарында көкөністер мен картоп өнімінің төмендеуі байқалды.

Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының өңделгеннен кейінгі салмақтағы жалпы өнімі, өңірлер бойынша, центнер

Өңірлер	Дәнді (күрішті қоса алғанда) және бұршақ дақылдары	Майлы дақылдар	Ашық топырақ көкөністері	Бақша дақылдары	Картоп	Жүзім	Мал азығына арналған жүгері
Қазақстан Республикасы	170 966 383,9	21 838 022,3	45 302 954,0	28 067 152,1	37 881 178,3	635 017,2	17 135 645,0
Абай облысы	3 370 371,7	3 788 418,7	1 051 646,4	495 361,9	1 766 939,0	1 157,7	754 202,0
Ақмола облысы	32 155 322,4	990 244,9	417 870,6	566,7	2 304 891,7	5,2	1 138 658,0
Ақтөбе облысы	4 214 861,6	314 074,1	703 477,7	173 367,0	979 862,9	659,8	137 437,5
Алматы облысы	6 164 160,1	496 370,4	7 429 774,9	606 768,9	4 583 044,6	55 274,2	2 933 637,1
Атырау облысы	800,0	-	987 772,3	444 536,0	291 564,0	21,5	34 553,0
Батыс Қазақстан облысы	3 107 996,3	812 182,7	617 291,5	306 322,8	688 494,1	1 388,9	111 981,0
Жамбыл облысы	4 700 471,9	506 417,3	13 076 030,4	4 867 300,2	2 852 172,4	13 021,7	221 915,5
Жетісу облысы	8 804 678,7	1 714 003,2	2 337 820,2	511 602,7	2 524 198,8	8 818,6	462 836,5
Қарағанды облысы	6 302 381,6	67 288,1	754 942,1	957,2	3 641 827,9	982,3	28 880,0
Қостанай облысы	44 269 007,7	3 216 398,3	619 248,9	13 718,5	1 604 784,1	551,1	2 110 643,0
Қызылорда облысы	4 539 360,6	48 696,5	1 183 502,7	1 913 470,3	616 202,8	3 119,1	186 036,1
Маңғыстау облысы	-	-	60 158,9	194 434,5	-	459,3	-
Павлодар облысы	4 075 405,0	1 176 680,6	1 910 867,4	766 354,8	6 616 240,6	96,4	1 988 809,7
Солтүстік Қазақстан облысы	37 476 544,5	4 313 258,5	1 474 583,4	9,9	3 770 637,4	-	3 821 555,8
Түркістан облысы	7 553 950,7	802 713,8	10 781 691,1	17 305 904,6	2 867 377,8	524 124,4	1 514 355,5
Ұлытау облысы	236 040,5	2,8	89 731,6	3 416,4	151 206,9	82,6	-
Шығыс Қазақстан облысы	3 868 249,5	3 559 917,7	1 540 011,2	416 359,8	2 589 167,8	4 062,6	1 689 344,4
Астана қаласы	7 252,0	-	3 126,3	-	6 621,1	-	-
Алматы қаласы	-	-	47 650,6	-	15 211,5	2 328,1	-
Шымкент қаласы	119 529,0	31 354,7	215 756,0	46 700,0	10 733,0	18 864,0	800,0

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

Өнімділік

2023 жылы Қазақстан ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігінің жалпы төмендеуіне тап болды. Дәнді және бұршақты дақылдардың бастапқы алынған салмағындағы орташа өнімділік гектарына 11 центнерге дейін төмендеді, бұл өткен жылғы деңгейдің 75,9% құрайды. Күздік және жаздық бидайдың өнімділігінде ерекше төмендеу байқалды, ол гектарына 9,9 центнерге дейін қысқарды.

Жүгерінің бастапқы алынған салмағындағы өнімділік көрсеткіштері артып, гектарына 63,3 центнерге жетті. Көкөністер мен бақша дақылдары, тамыр және

түйнек дақылдары бойынша өнімділіктің гектарына 248,1 центнерге дейін өсуі байқалды. Қант қызылшасы гектарына 407,6 центнерге дейін айтарлықтай өсуді көрсетті.

Майлы дақылдардың өнімділігі әр гектарға орта есеппен 8,8 центнерді құрады. Өңірлік бөліністе Атырау облысы гектарына 20 центнер астық өнімділігімен жетекші орын алады, бұл орташадан едәуір жоғары. Өз кезегінде Қарағанды облысы ең төменгі деңгейлердің бірі – гектарына 3,2 центнерді көрсетті.

11 ц/га

Дәнді және бұршақ дақылдары

248,1 ц/га

Көкөністер мен бақша дақылдары, тамыр және түйнек дақылдары

63,3 ц/га

Жүгері

407,6 ц/га

Қант қызылшасы

8,8 ц/га

Майлы дақылдар

9,9 ц/га

Күздік және жаздық бидай

Негізгі ауыл шаруашылығы дақылдарының өңірлер бойынша өңделгеннен кейінгі салмақтағы өнімділігі, 1 гектардан алынған центнер

Өңірлер	Дәнді (күрішті қоса алғанда) және бұршақ дақылдары	Майлы дақылдар	Ашық топырақ көкөністері	Бақша дақылдары	Картоп	Мал азығына арналған жүгері	Жүзім
Қазақстан Республикасы	10,3	8,8	274,6	260,3	205,5	146,6	61,2
Абай облысы	10,6	12,4	261,5	265,0	219,3	113,6	36,6
Ақмола облысы	6,9	5,8	212,2	180,5	182,9	86,2	73,6
Ақтөбе облысы	10,4	6,5	173,2	185,1	169,6	120,1	53,4
Алматы облысы	33,1	15,4	312,8	245,4	191,3	281,0	25,0
Атырау облысы	20,0	-	332,8	328,0	153,4	141,6	1,3
Батыс Қазақстан облысы	10,3	7,3	159,8	203,3	162,1	67,3	56,0
Жамбыл облысы	12,1	8,1	303,7	291,5	251,1	119,5	84,5
Жетісу облысы	27,1	21,3	309,7	283,9	212,7	208,1	84,1
Қарағанды облысы	6,7	3,2	353,6	199,4	231,9	154,4	75,6
Қостанай облысы	10,7	7,2	271,5	93,0	193,7	146,0	77,2
Қызылорда облысы	45,4	10,8	181,5	209,4	148,2	129,6	51,8
Маңғыстау облысы	-	-	173,7	313,4	-	-	66,0
Павлодар облысы	4,6	4,6	284,6	398,6	275,3	124,2	104,7
Солтүстік Қазақстан облысы	11,2	6,8	272,0	164,2	142,5	116,8	-
Түркістан облысы	23,5	9,6	243,8	255,5	199,2	253,3	70,1
Ұлытау облысы	9,5	21,2	283,9	139,0	293,6	-	127,1
Шығыс Қазақстан облысы	13,8	16,9	333,3	296,3	239,5	195,9	104,3
Астана қаласы	5,4	-	180,7	-	129,1	-	-
Алматы қаласы	-	-	237,7	-	184,3	-	76,6
Шымкент қаласы	9,8	6,5	227,5	232,3	201,7	33,3	99,5

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

Жобаның бағыттары

Осы саланы дамыту аясында Корпорация 2023 жылы келесі бағыттар бойынша жобаларды жүзеге асырды:

- ☞ Көкөніс сақтау қоймаларын дамыту аясында 2 890 млн теңге сомасына 5 жоба қаржыландырылды.
- ☞ Суару жүйелерін дамыту үшін жалпы сомасы 6 092 млн теңгеге 22 жоба қолдау тапты.
- ☞ Жеміс сақтау қоймаларын салу және жаңғырту бойынша 139 млн теңге сомасына 2 жоба қаржыландырылды.
- ☞ Бауларды құруға бағытталған 2 жобаға 574 млн теңге бөлінді.
- ☞ Дән сақтау қоймасын құруға арналған 1 жоба 1 933 млн теңге көлемінде қаржыландырылды.

Сонымен қатар, «Кең-дала» бағдарламасы бойынша 141 200,0 млн теңге сомасына 3899 ауыл шаруашылығы тауар өндірушісі (АШТӨ) қаржыландырылды.

Мал шаруашылығы

Жалпы сою көлемі 2022 жылмен салыстырғанда

4,6%
өсті

Қазақстанда мал шаруашылығы АӨК-нің дәстүрлі бағыты болып табылады және экономикада маңызды рөл атқарады, Қазақстан Республикасының жұмыспен қамтылуын және азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

2023 жылы Қазақстанда мал шаруашылығының негізгі өнімдерін өндіру көлемі 2022 жылмен салыстырғанда артты. Сойылған мал мен құстың жалпы тірі салмақтағы көлемі 2 265 453,0 тоннаны құрап, өткен жылмен салыстырғанда 4,6%-ға өсті. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындарында сою 13,2%-ға артып, 605 950,0 тоннаны құрады, ал жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары 4,1%-ға өсіп, 489 372,0 тоннаға жетті. Халық шаруашылықтарында дерлік өзгеріс болмады, тек 0,8%-ға өсу байқалды (1 170 131,0 тонна).

Ауыл шаруашылығы кәсіпорындары

12,6%
өсті

Сойылған салмақта мал мен құстың сойылу көлемі де ұлғайып, 1 302 569,6 тоннаға жетті, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 5,0%-ға көп. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындары 12,6%-ға өсіп, 433 909,1 тоннаны құрады. Жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары 4,1%-ға өсіп, 253 985,3 тоннаға жетті, ал халық шаруашылықтарында іс жүзінде өзгеріс болмады, тек 0,6%-ға өсті (614 675,2 тонна).

Сиыр сүтінің өндірісі 6 503 192,4 тоннаны құрады, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 2,9%-ға көп. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындары 15,2%-ға айтарлықтай өсім көрсетіп, 602 395,7 тоннаны құрады, ал жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары өндірісті 4,5%-ға арттырып, 1 427 650,6 тоннаға жетті. Халық шаруашылықтары 1,0%-ға аздаған өсім көрсетіп, 4 473 146,1 тоннаны құрады.

Жұмыртқа өндірісі 2,2%-ға азайып, 4 919 897,3 мың дана болды. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындары өндірісті 2,5%-ға қысқартып, 3 673 074,8 мың данаға дейін төмендеді, жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары өндірісті 3,8%-ға азайтып, 23 684,5 мың данаға дейін төмендетті, ал халық шаруашылықтарында өндіріс 1,1%-ға азайып, 1 223 138,0 мың дана болды.

Ірі тері өндірісі 2,0%-ға артып, 3 522 739 данаға жетті. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындары өндірісті 4,8%-ға ұлғайтып, 244 415 данаға дейін жеткізді, ал жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары 4,1%-ға өсіп, 989 240 данаға жетті. Жеке шаруашылықтар өндіріс көлемін іс жүзінде өзгерткен жоқ, тек 0,8%-ға артып, 2 289 084 дана болды.

Ұсақ тері өндірісі де 1,4%-ға артып, 8 062 491 данаға жетті. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындары 12,5%-ға айтарлықтай өсім көрсетіп, 127 311 данаға жетті, ал жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары өндірісті 4,2%-ға ұлғайтып, 2 374 359 данаға жеткізді. Халық шаруашылықтары ұсақ тері өндірісінің көлемін өзгерткен жоқ (5 560 821 дана).

Қой жүні өндірісі 2,4%-ға өсіп, 41 729 тоннаға жетті. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындары өндірісті 6,0%-ға азайтып, 1 669,8 тоннаны құрады, ал жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары өндірісті 6,0%-ға арттырып, 17 769,6 тоннаға жеткізді. Халық шаруашылықтарында өндіріс көлемі іс жүзінде өзгерген жоқ, тек 0,4%-ға өсіп, 22 289,5 тоннаны құрады.

Талдау көрсеткендей, 2023 жылы Қазақстанда мал шаруашылығының негізгі өнім түрлерінің өндірісі жалпы өскен. Әсіресе ауыл шаруашылығы кәсіпорындарында айтарлықтай өсім байқалды, ал халық шаруашылықтарында өткен жылмен салыстырғанда ұқсас нәтижелер көрсетілді.

2023 жылы Қазақстандағы мал мен құстың сойылуы және сатылуы

2023 жылы Қазақстанда мал мен құс сою 5% - ға артып, 1 302,569 мың тоннаға жетті. Ауыл шаруашылығы кәсіпорындары 12,6% - ға өсіп, 433,909 мың тоннаға жетті, ал фермер қожалықтары кенжар көлемін 4,1% - ға, 253,985 мың тоннаға дейін және халық шаруашылығын 0,6% - ға, 614,675 мың тоннаға дейін ұлғайтты.

Мал түрлері бойынша ірі қара мал 544,304 мың тоннаны, қой – 158,326 мың тоннаны, ешкі – 19,574 мың тоннаны, шошқа – 76,221 мың тоннаны, жылқы – 167,620 мың тоннаны, түйе – 7,957 мың тоннаны, құс – 328,567 мың тоннаны құрады.

2023 жылы мал шаруашылығы өнімдерінің жекелеген түрлерін өндіру

Өңірлер	Сойылған немесе союға сатылған мал мен құс (сойыс салмағында), тонна	Сиыр сүті, тонна	Жұмыртқа, мың дана	Ірі терілер, дана	Ұсақ терілер, дана	Қой жүні, тонна
Қазақстан Республикасы	1 302 569,6	6 503 192,4	4 919 897,3	3 522 739,0	8 062 491,0	41 728,9
Абай облысы	104 052,4	596 366,5	60 186,6	357 424,0	636 682,0	2 403,2
Ақмола облысы	138 934,0	404 648,2	711 704,6	146 483,0	172 279,0	1 084,8
Ақтөбе облысы	76 081,3	382 078,9	239 413,2	341 125,0	622 129,0	3 095,4
Алматы облысы	179 470,6	558 604,3	569 796,6	356 198,0	979 146,0	6 050,1
Атырау облысы	31 470,5	73 404,5	7 474,1	23 171,0	72 196,0	827,4
Батыс Қазақстан облысы	57 952,3	242 014,1	165 916,4	212 440,0	496 193,0	2 167,1
Жамбыл облысы	81 649,7	342 814,4	133 196,5	177 533,0	875 170,0	6 118,3
Жетісу облысы	65 506,2	338 604,7	363 241,3	270 270,0	829 885,0	4 035,5
Қарағанды облысы	69 394,9	434 928,9	693 864,1	245 940,0	384 349,0	1 391,1
Қостанай облысы	54 007,9	440 657,6	527 107,2	116 415,0	112 506,0	561,7
Қызылорда облысы	21 545,0	94 914,0	7 843,0	76 206,0	137 407,0	801,6
Маңғыстау облысы	13 816,5	449 428,9	726,5	24 753,0	78 059,0	629,1
Павлодар облысы	69 038,8		229 366,0	223 010,0	262 598,0	1 061,2
Солтүстік Қазақстан облысы	65 600,4	669 451,8	679 961,2	153 506,0	170 689,0	798,9
Түркістан облысы	134 168,2	781 272,4	255 723,1	474 736,0	1 732 383,0	8 625,0
Ұлытау облысы	18 363,7	120 255,2	16 304,2	97 169,0	134 924,0	648,4
Шығыс Қазақстан облысы	115 657,9	513 498,3	86 319,7	210 556,0	341 629,0	1 270,1
Астана қаласы	54,8	187,5	2,0	144,0	197,0	0,3
Алматы қаласы	53,6	468,5	220,8	31,0	10,0	1,0
Шымкент қаласы	5 751,0	59 593,7	171 530,2	15 629,0	24 060,0	158,7

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

Корпорацияның қолдауымен

16 292

млн. теңгенің жобалары жүзеге асырылды

2023 жылы Корпорацияның қолдауымен жалпы сомасы 16 292 млн теңгеге жобалар жүзеге асырылды, олардың бағыттары бойынша:

- Сүт-тауарлы фермаларды (СТФ) құру бойынша 8 963 млн теңгеге 11 жоба қаржыландырылды;
- Құс фабрикалары желісін дамыту бойынша 6 793 млн теңгеге 3 жоба қолдау тапты;
- Бордақылау алаңдары желісін құру аясында 65 млн теңгеге 1 жоба қаржыландырылды;
- Репродукторлар құру бойынша 471 млн теңгеге 3 жоба қаржыландырылды.

Өңдеу өнімдері

Ет және азық-түлік қосалқы өнімдерінің өндірісі 13,4%-ға артып, 2022 жылғы 350 935 тоннамен салыстырғанда 398 077 тоннаны құрады. Еттен жасалған шұжық және ұқсас өнімдер өндірісі де 0,9%-ға өсіп, өткен жылғы 66 691 тоннаға қарағанда 67 317 тоннаға жетті. Сонымен қатар, балық (жаңа, салқындатылған немесе мұздатылған) өндірісі 8,3%-ға төмендеп, 51 183 тоннадан 46 942 тоннаға дейін азайды.

Өсімдік майлары сегментінде, соның ішінде тазартылған және тазартылмаған майлар өндірісі 1,3%-ға артып, 2022 жылғы 663 397 тоннамен салыстырғанда 672 112 тоннаны құрады. Өңделген сұйық сүт және кілегей өндірісі 2,9%-ға өсіп, өткен жылғы 582 066 тоннамен салыстырғанда 598 679 тоннаға жетті.

Дәнді дақылдар мен өсімдік қоспаларынан ұн өндіру 3,6%-ға азайып, 3 399 083 тоннадан 3 275 634 тоннаға дейін төмендеді. Кебек, ұнның ірі тартылуы және түйіршіктер өндірісінде айтарлықтай төмендеу байқалды, бұл көлемдер 31,0%-ға төмендеп, 99 877 тоннадан 68 905

тоннаға дейін азайды. Жаңа піскен нан өндірісі 2,8%-ға азайып, өткен жылғы 521 133 тоннамен салыстырғанда 506 578 тоннаны құрады.

Макарон өнімдері, кеспе, кускус және ұқсас ұн өнімдерінің өндірісі 5,7%-ға азайып, 2023 жылдың қорытындысы бойынша 165 897 тоннадан 156 444 тоннаға дейін төмендеді. Ең елеулі қысқару қант, меласса (патока) өндірісінде байқалды, бұл көлемдер 19,1%-ға азайып, 343 755 тоннадан 278 064 тоннаға дейін төмендеді.

Жалпы, 2023 жылдың қаңтар-желтоқсан айларындағы деректер кейбір өнім түрлерінің, мысалы, ет, шұжық және сүт өнімдерінің өндірісі өскеніне қарамастан, балық, ұн, жарма, нан және қант өндірісінің төмендеуін көрсетеді.

2023 жылы ауыл шаруашылығы өнімдерін өңдеуді дамыту аясында Корпорация жалпы сомасы 11 975 млн теңгеге 3 жобаны жүзеге асырды.

2023 жылы Қазақстандағы ауыл шаруашылығы өнімдері өндірушілерінің баға индексі

2023 жылы Қазақстанда ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы баға индексі 2022 жылмен салыстырғанда 1,1%-ға төмендеп, 98,9%-ды құрады. Бұл төмендеу 2018-2022 жылдар аралығында байқалған өсу кезеңінен кейін орын алды, сол кезде баға индекстері 102,8%-дан 117,2%-ға дейін болған.

2023 жылы өсімдік шаруашылығы секторында 2022 жылмен салыстырғанда баға индекстерінің айтарлықтай төмендеуі байқалды. Бұл әсіресе дәнді және майлы дақылдарға қатысты, мұнда индекстер ең көп төмендеді. Бағалардың төмендеу үрдісі картоп пен көкөністерге де әсер етті, бірақ көкөністер үшін төмендеу азырақ байқалды. Соңғы онжылдықта осы тауарлардың бағасы әртүрлі

трендтерді көрсетіп, нарықтық жағдайлардың өзгеруін, соның ішінде өсу және төмендеу кезеңдерін көрсетті.

2023 жылы мал шаруашылығы секторында да баға индексінің жалпы төмендеуі тіркелді. Бағалардағы өзгерістер мал мен құсқа қатысты болды, мұнда орташа төмендеу байқалды. Сүт пен жұмыртқа бағасы салыстырмалы түрде тұрақты болып қалды, сүт бағасы аздап төмендегенімен, жұмыртқа бағасы орташа өсті. Жүн бағасы өткен жылмен салыстырғанда аздап өскенімен, алдыңғы жылдардың ең жоғары мәндерінен төмен деңгейде қалды. Бұл өзгерістер мал шаруашылығы секторындағы тұрақсыздықтың жалғасып жатқанын көрсетеді, оның әсері әртүрлі өнім түрлерінің бағасына әсер етеді.

Ауыл шаруашылығы өнімі бағасының индексі, %

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

Қазақстандағы ауыл шаруашылығы техникасы паркі

2023 жылдың соңында машина-трактор паркінің тозуы

76%
жетті

2023 жылы Қазақстандағы ауыл шаруашылығы техникасы паркімен жағдай проблемалы болып қала берді. 2023 жылдың соңында машина-трактор паркінің тозуы 76%-ға жетіп, бұл ауыл шаруашылығы дақылдарының жалпы өніміне және жөндеу мен жанар-жағармай материалдарына кететін шығындардың өсуіне айтарлықтай әсер етті. Ауыл шаруашылығы техникасының жоғары тозу деңгейі еңбек өнімділігінің айтарлықтай жоғалуына әкеліп соқтырады, бұл агротехникалық жабдықтарды жаңартуды және модернизациялауды қажет етеді.

2023 жылға қарай техниканы жаңарту деңгейі 2017 жылғы 1,9%-дан 4,5%-ға дейін өскенімен, бұл өсім әлі де болса проблемаларды шешу үшін жеткіліксіз болды. Бұл жағдай елдің жоғары басшылығының назарынан тыс қалмады. 2023 жылғы 1 қыркүйектегі «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев:

«*Машина-трактор паркінің тозуы күрделі проблемаға айналды – бұл көрсеткіш қазір 80%-ды құрайды. Сондықтан ауыл шаруашылығы техникасын жаңарту қарқынын жылына 8-10%-ға жеткізу қажет. Сонымен қатар, отандық техника өндірушілерінің де, аграршылардың да мүдделерін ескеру керек*», - деп атап өтті.

Модернизациялау шаралары аясында 2023 жылы «ҚазАгроФинанс» АҚ лизингтік бағдарламалары арқылы 7 710 бірлік техника сатып алуды қаржыландырды, оның ішінде 191 егіс кешені, 512 комбайн, 2 846 трактор, 172 сепкіш және 3 989 басқа техника бірліктері бар.

2023 жылы
«ҚАФ» АҚ

7 710

бірлік техника
сатып алуды
қаржыландырды

Қазақстандағы лизингтік қызмет

Лизинг негізгі қорларды жаңартудың тиімді құралы болып табылады және әлемдік тәжірибеде кеңінен қолданылады.

Қазақстанда лизингтік қызмет 2000 жылғы 5 шілдедегі № 78-II «Қаржы лизингі туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексімен (Ерекше бөлім) және Қазақстан Республикасының Салық кодексімен реттеледі.

Қазақстан Республикасының Ұлттық статистика бюросының мәліметтері бойынша, елде 70 лизингтік компания жұмыс істейді, олардың ішінде ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын лизингке беретін келесі ұйымдар бар:

Қазіргі уақытта ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын лизингке берумен 10 лизингтік компания айналысады:

Лизингтік компаниялар

- 01 «ҚазАгроФинанс» АҚ,
- 02 «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ,
- 03 «ТехноЛизинг» ЖШС,
- 04 «Халық Лизинг» АҚ,
- 05 «Лизинг Групп» АҚ,
- 06 «NUR LEASING» лизингтік компаниясы,
- 07 «Қазақстан Иджара Компаниясы» АҚ (КИС),
- 08 «КомТрансЛизинг» ЖШС,
- 09 «Банк ЦентрКредит» АҚ ЕҰ,
- 10 «Expert-leasing» ЖШС.

Мемлекеттік қолдау құралдарының кең таралуының арқасында Қазақстандағы лизинг нарығы тұрақты өсуді көрсетуде. Ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын лизингке беру бойынша арнайы бағдарламалары бар компаниялар келесі қаржыландыру шарттарын ұсынады:

Қаржыландыру шарттары

№	Лизингтік компаниялар	Активтерді қаржыландыру	Шарттар		
			Қаржыландыру мерзімі	сыйақы мөлшерлемесі	Бірлесіп қаржыландыру
1	«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ	Отандық өндірістің өңдеу өнеркәсібіне арналған жабдық	3-10 жыл	3% (жеңіл өнеркәсіп жобалары үшін 50 млн. теңгеден 5 млрд. теңгеге дейін) 9% (80 млн. теңгеден 20 млрд. теңгеге дейін)	кемінде 15%
2	«Технолизинг» ЖШС	Ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтары	3-5 жыл	22,25 % бастап	20% бастап
		Даму бағдарламасы бойынша: ауыл шаруашылығы, жол-құрылыс техникасы және арнайы техника лизингі	7 жылға дейін	19,5%-дан аспайды	30% бастап
3	«Халық-Лизинг» АҚ	АШТ	5 жылға дейін	24,25% (ҚР Ұлттық Банкінің негізгі мөлшерлемесінен кем емес +7,5%) (клиент үшін: 6% АШМ)	20% бастап
		Жабдықтар	5 жылға дейін	19,5%	20% бастап
4	«Лизинг Групп» Leasing group АҚ	Арнайы техника (оның ішінде АШТ), жүк көлігі және автомобильдер	5 жылға дейін	жылдық 20% - дан (ҚР ҰБ базалық ставкасынан +5%)	20% бастап
5	«Нұрбанк» АҚ ЕҮ Лизингтік компания «Нұр Лизинг» (NUR LEASING)	Жүк автокөлігін лизингке беру; арнайы техника; жабдықтар; өндірістік кешендер және т.б.	3 жылдан бастап	19,75% бастап	20% бастап
		ДАМУ бағдарламасы бойынша	7 жылға дейін	жылдық 19%	20% бастап
6	«Қазақстан Иджара Компаниясы» (КИС) АҚ	Жинау машиналары, егу техникасы, суару машиналары	3 жылдан жоғары	жеке	20% бастап
7	«КомТрансЛизинг» ЖШС	«Беларус» маркалы тракторларды лизингке беру	5 жылға дейін	23%	25% бастап
8	«Лизингтік компания «Центр Лизинг» ЖШС, «Банк Центр Кредит» АҚ-ның еншілес компаниясы	АШТ	60 айға дейін	20,25%	25%
9	«Expert-leasing» ЖШС	АШТ	3 жылдан бастап	Жылдық 19,5% (ҚР Ұлттық Банкінің негізгі мөлшерлемесінен кем емес +5%)	кемінде 20%

Дереккөз: компаниялардың интернет-ресурстары

Сала мәселелері

Қазақстан ауыл шаруашылығы саласында бірқатар маңызды мәселелерге тап болады, олардың әрқайсысы осы маңызды саланың тұрақтылығы мен тиімділігіне әсер етеді. Негізгі мәселелерге су ресурстарының тапшылығы, импортқа тәуелділік, технологиялық артта қалушылық және кәсіпкерлік белсенділіктің жеткіліксіз дамуы жатады.

«Қазіргі ауыл шаруашылығы – бұл жоғары технологиялық сала. Жер мен климат аграршылардың табысының анықтаушы факторы болудан қалды, енді инновациялық шешімдер алдыңғы қатарға шықты. Қазіргі заманғы ғылымсыз саладағы жағдай тек тоқтап қана қоймай, нашарлайтын болады», -

Қазақстан Республикасы Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2023 жылғы 1 қыркүйектегі «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауынан.

Су тапшылығы мәселесі және ескірген инфрақұрылым

БҰҰ мәліметтері бойынша, Қазақстан 2040 жылға қарай жалпы қажеттіліктің 50%-ын құрайтын су ресурстарының тапшылығына тап болуы мүмкін. Елдегі барлық су ресурстарының шамамен 2/3 бөлігін тұтынатын ауыл шаруашылығы ескірген суару жүйесінің салдарынан су тасымалдау кезінде 11-15% мөлшерінде су шығынына ұшырайтындықтан, әсіресе осал болып табылады. Бұл мәселені елдегі су әлеуетінің 40%-дан астамының трансшекаралық көздер есебінен қалыптасуы одан әрі күрделендіреді, сондықтан өңірлік ынтымақтастықты күшейту және су ресурстарын пайдалану бойынша бірлескен жоспарларды әзірлеу қажет.

Импортқа тәуелділік және төмен экспорттық белсенділік

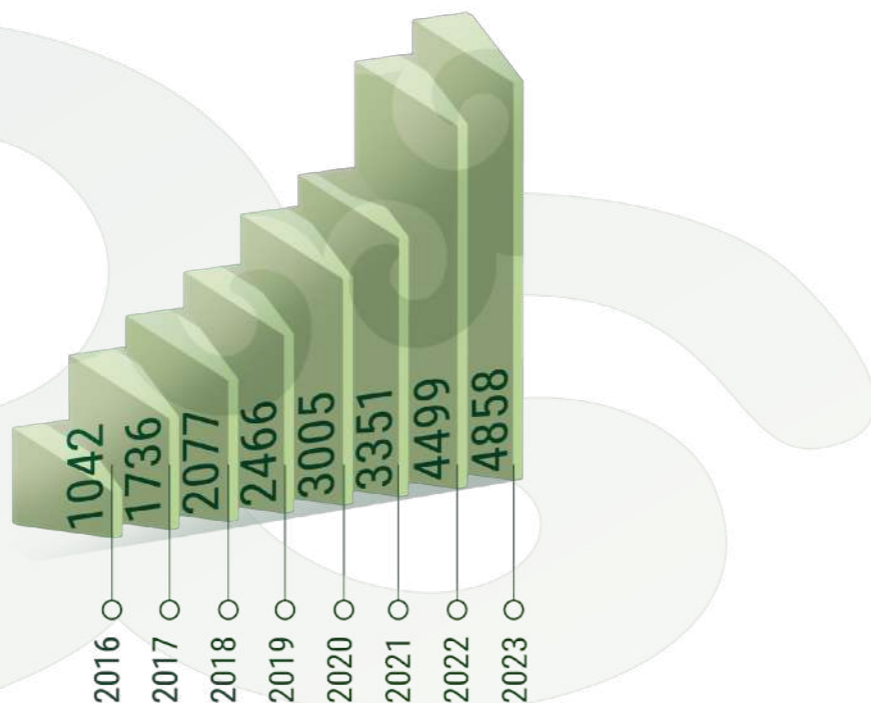
Қазақстанның ауыл шаруашылығы секторы, әсіресе мал шаруашылығы және өңдеу сегменттерінде, импортқа айтарлықтай тәуелді. Ет және ет өнімдерін импорттау экспортына қарағанда айтарлықтай жоғары, 2023 жылдың қазан айына қарай 331 млн долларды құраса, экспорт 136 млн долларды құрады. Еттің негізгі көлемі Латын Америкасы елдерінен импортталады, бұл көлік шығындарын арттырады және жергілікті өндірушілердің бәсекеге қабілеттілігін төмендетеді.

Техникалық және технологиялық артта қалушылық

Қазақстанның ауыл шаруашылығындағы еңбек өнімділігі ескірген техниканы пайдаланудан төмендеп отыр, оның пайдалану мерзімі көбінесе 10 жылдан асады. Аграрлық сектор қызметкерлерінің тек 28%-ында жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім бар, бұл дәлме-дәл егіншілік және озық басқару тәжірибелері сияқты заманауи әдістер мен технологияларды енгізуді шектейді.

Қазақстан Республикасының ауыл шаруашылығындағы еңбек өнімділігі (бір қызметкерге шаққандағы жалпы қосылған құн (ЖҚҚ)), мың теңге

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

Кәсіпкерлік белсенділіктің жеткіліксіздігі

Ауыл шаруашылығы секторы кәсіпкерлік белсенділіктің төмен динамикасынан зардап шегуде, жаңа және тиімді өндірушілердің ескі және тиімсіз өндірушілерді алмастыру үлесі аз. Бұл саланың жалпы бәсекеге қабілеттілігі

мен өнімділігін төмендетеді. Көптеген ауыл шаруашылығы өндірушілері мемлекеттік қолдауға тәуелді және дербес даму мен бәсекелестікке ұмтылмайды, бұл инновациялар мен өсуді тежейді.

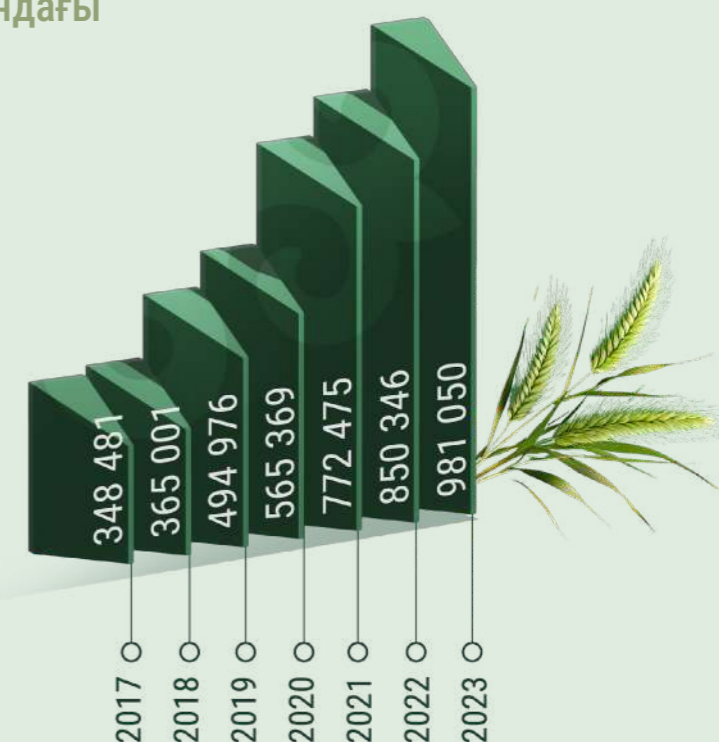
Ауыл шаруашылығы өндірушілерін қолдау – саланы дамытудың қозғаушы күші

Саланың өсуіне мемлекеттік даму бағдарламалары арқылы жүзеге асырылатын қолдау шаралары ықпал етеді, бұл 2017 жылмен салыстырғанда 2023 жылы негізгі капиталға салынған инвестициялардың 3 есеге жуық өсуіне (348 млрд теңгеден 981 млрд теңгеге дейін) әкелді.

Негізгі капиталға салынған инвестициялардың өсуі Холдинг компаниялар тобы тарапынан несиелендірудің жалпы өсуімен, инвестициялық шығындарды субсидиялаудың ұлғаюымен, сондай-ақ 2015 жылы теңгенің еркін айырбас бағамына көшуінен кейін ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарының құнының өсуімен байланысты.

2017-2023 жылдар аралығындағы ауыл шаруашылығының негізгі капиталына салынған инвестициялар, млн теңге

Дереккөз: Қазақстан Республикасының стратегиялық жоспарлау және реформалар Агенттігінің ұлттық статистика бюросы

САЛАНЫҢ ҚАРЖЫЛАНДЫРУУЫ

2023 жылы қаржыландырудың жалпы көлемі

350,3

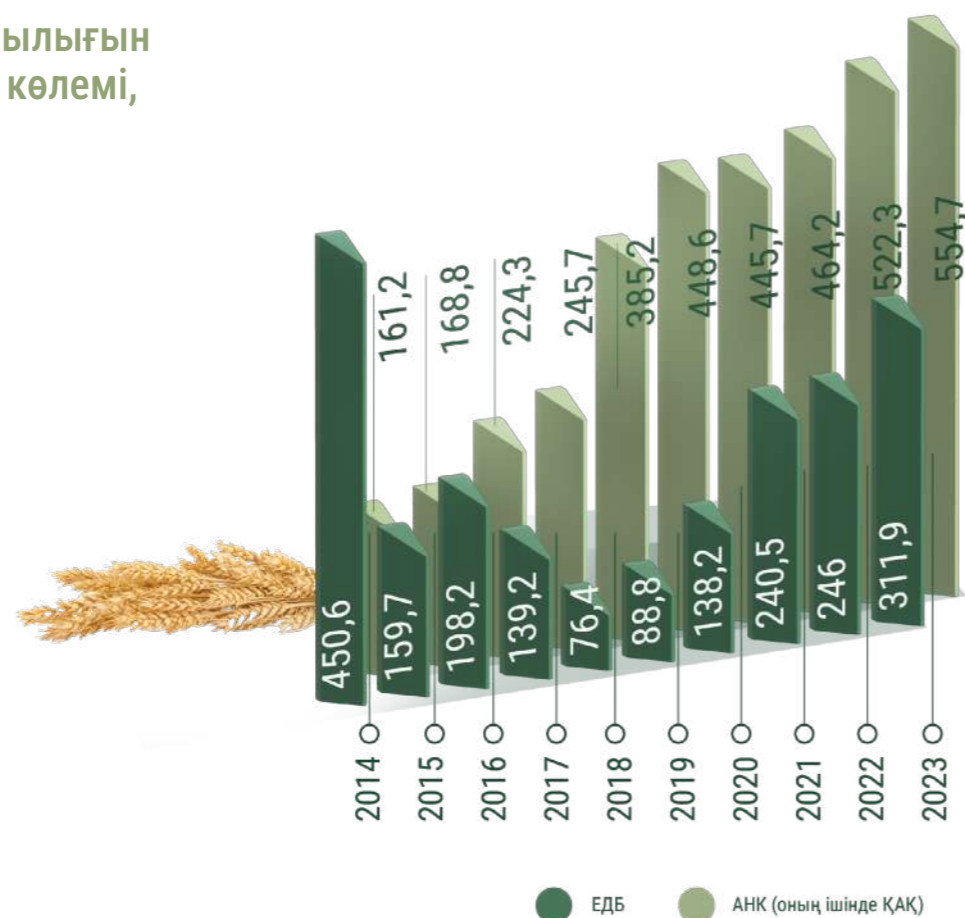
млрд. теңгені құрады

2023 жылы ауыл шаруашылығы кешенін дамытуға елеулі қаржыландыру бағытталып, ауыл шаруашылығы секторы мен азық-түлік өндірісіне қолдау көрсетілді. Корпорация ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын қаржыландырудың жалпы көлемі 350,3 млрд теңгені құрады. Айта кету керек, осы соманың 178,8 млрд теңгесі ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын лизингке беруге жұмсалды.

2023 жылы Корпорация тарапынан АӨК-ге негізгі капиталға салынған инвестициялар 316,7 млрд теңгеге жетті. Оның ішінде 312,8 млрд теңге ауыл шаруашылығына бағытталды, оның 134,0 млрд теңгесі Корпорациядан және 178,8 млрд теңгесі «ҚазАгроФинанс» АҚ еншілес ұйымынан бөлінді. Азық-түлік өнімдерін өндіруге 3,9 млрд теңге инвестицияланды.

Қаржыландыруды қаржы институттары арқылы қамтамасыз етуге ерекше назар аударылды, бұл жерде 6 647 бірлік ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтары 247,2 млрд теңгеге қаржыландырылды. Бұл қаржыландырудың бөлінуі мыналарды қамтыды: 166,8 млрд теңгеге 4 295 бірлік арқылы НС, 19,5 млрд теңгеге 1 275 бірлік арқылы МҚҰ/ЛК және 60,9 млрд теңгеге 1 077 бірлік арқылы ЕДБ.

Ауыл шаруашылығын несиелендіру көлемі, млрд теңге

Ауыл шаруашылығы техникасын лизингке алуға

178,8

млрд. теңге бөлінді

Ауыл шаруашылығы саласын ЕДБ мен Корпорация арқылы қаржыландыруда, ЕДБ 2014 жылы жоғары инвестициялық деңгей көрсетті, содан кейін едәуір төмендеу және 2023 жылға қарай қалпына келу байқалды. Ал Корпорация 2014 жылдан бастап тұрақты инвестициялық өсімді көрсетіп келеді, бұл аграрлық секторды қолдаудағы рөлінің артып келе жатқанын көрсетеді.

ЕДБ тарапынан ауыл шаруашылығын қаржыландырудың өсуіне келесі себептер кедергі келтіреді:

- 01 Ауыл шаруашылығы өндірісіндегі салалық тәуекелдерді консервативті бағалау, оның ішінде ауыл шаруашылығы жобаларының әлсіз әдіснамасы, осы салада қаржыландыру тәжірибесінің жеткіліксіздігі және ірі астық холдингтерінің дефолттарының пайда болуы.
- 02 Салалық тәуекелдерді хеджирлеудің тиімді құралдарының болмауы, бұл несие берушілер үшін болжамсыздық пен белгісіздікке әкеледі.
- 03 Ауылдық жерлерде кепілдік қамтамасыз етудің төмен өтімділігі, оның ішінде жер нарығы мен жер пайдалану құқықтарының нашар дамуы, олар көптеген ауыл шаруашылығы тауар өндірушілері үшін негізгі кепілдік құралдары болып табылады.
- 04 Ұзақ мерзімді қаржыландырудың ұлттық валютада жеткіліксіздігі, ұзақ өтелу мерзімі бар жобаларды қаржыландыру үшін қажетті.
- 05 Қарыздар бойынша пайыздық мөлшерлемелердің жоғары болуы, бұл ауыл шаруашылығы кәсіпорындары үшін несиелерді аз тартымды етеді.
- 06 Ауылдық жерлерде аймақтық желіні дамыту және қолдау шығындарының жоғары болуы, бұл қаржы ұйымдары үшін қаржыландырудың тартымдылығын төмендетеді.

Сонымен қатар, Корпорацияда бизнес-процестерді автоматтандыру бойынша жұмыс қаржы қызмет көрсетуінің ең жақсы тәжірибелері мен стандарттарына сәйкес жалғасуда.

АӨК-ні дамытуға арналған мемлекеттік бағдарламалар Корпорация құралдарынан басқа, ЕДБ-нің Корпорациямен ынтымақтастық арқылы қатысу мүмкіндігін береді. ЕДБ үшін экономикалық ынталандырулар жеңілдікті қаражат алу және клиенттік базаны кеңейту мүмкіндігінде жатыр.

PEST-талдау

Факторлардың көрінісі	Әсері +/-
Саяси және реттеуші факторлар	
АӨК-ні мемлекеттік қолдаудың жоғары деңгейі	+ АӨК-ні дамытуға арналған мемлекеттік бағдарламаларды жүзеге асыру, ауылдық жерлер мен қалаларда микрокредит беруді кеңейту.
Қазақстан Республикасының банк заңнамасын қатаңдату және банктердің Базель III-ге көшуі	+ Дағдарыс жағдайларында қаржылық шығындар тәуекелін азайту; + Банктердің тұрақты қаржыландыру көздерін іздестіру; + Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нормативтік талаптарын орындау үшін банктердің бірігуі.
«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ға қаржы агенті мәртебесін беру	+ Республикалық бюджеттен бюджеттік несиелер міндеттемелерді орындау қамтамасыз етілмей-ақ тартылуы мүмкін.
Ауыл шаруашылығы саласын мемлекеттік реттеу	- АӨК саласындағы мемлекеттік саясаттың бағыттары мен басымдықтарын өзгерту.
Экономикалық факторлар	
Дүниежүзілік сауда ұйымына (ДСҰ), Еуразиялық экономикалық одаққа (ЕАЭО), Кеден одағына (КО), Шанхай ынтымақтастық ұйымына (ШЫҰ) мүше болу	- Сыртқы сауданың дамуы есебінен АӨК-нің қарқынды даму әлеуеті; - Шетелдік ауыл шаруашылығы өндірушілерінің тарапынан бәсекелестіктің күшеюі; - Аграрлық саясатты мемлекеттік қолдау шараларын қолдануға қатысты шектеулердің енгізілуі.
Шетел валютасының теңгеге қатысты бағамының құбылмалылығы	- Қаржы институттарында ұлттық валютаның өтімділігінің төмендеуі; - Валюталық тәуекелдерді хеджирлеу құралдарының құнының өсуі; - Импортталатын ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарының құнына әсер ету.
Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі тарапынан базалық мөлшерлеменің өзгеруі	- Қаржы институттарының несиелері бойынша пайыздық мөлшерлемелерге әсері.
Әлеуметтік факторлар	
Халық санының өсуі, халықтың өмір сүру деңгейі және урбанизация	- Ауыл шаруашылығы өнімдеріне сұраныстың артуы; - Еңбекке қабілетті халықтың ауылдық жерлерден кетуі.
Ауыл тұрғындарының қаржылық сауаттылығының жеткіліксіздігі	- Қаржылық есептіліктің жоқтығы немесе сапасының төмендігі; - Ауыл тұрғындарының қаржы институттарына деген сенімінің салыстырмалы түрде төмен деңгейі.
Ауылдық жерлердегі АӨК субъектілерінің табыс деңгейі мен кепілдік базасының төмендігі	- АӨК субъектілерінің төлем қабілеттілігінің төмендігі; - Қаржыландыру көздеріне қолжетімділіктің төмендігі.
Технологиялық факторлар	
Интернет пен мобильді технологиялардың ауылдық жерлерге енуінің артуы	+ Электрондық және онлайн қызметтерді дамытудың қажеттілігі.
АӨК негізгі қорларын жаңартуға қажеттіліктің артуы	+ Несиелік өнімдер мен лизингке деген сұраныстың артуы.
«Жасыл» технологиялардың дамуы	+ «Жасыл» технологияларды несиелендіруге қажеттілік; + Энергия тиімділігін арттыру.

БИЗНЕС-ШОЛУ

ҚЫЗМЕТТІҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ

ӨЗ МИССИЯСЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ҮШІН КОРПОРАЦИЯ ЕКІ НЕГІЗГІ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТ БОЙЫНША ӘРЕКЕТ ЕТЕДІ:

1. АӨК субъектілерін қаржыландырумен қамтуды ұлғайту, қаржы институттарының институционалдық жетілуіне және ауыл шаруашылығындағы еңбек өнімділігінің өсуіне жәрдемдесу.

- 1.1. АӨК субъектілерін қаржылық қызметтермен қамтуды ұлғайту;
- 1.2. Ауыл шаруашылығындағы еңбек өнімділігінің өсуіне жәрдемдесу;
- 1.3. АӨК-дегі қаржы институттарының институционалдық дамуына жәрдемдесу.

2. Қызметтің тиімділігін арттыру.

- 2.1. Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету;
- 2.2. Операциялық қызметті жетілдіру;
- 2.3. Корпоративтік басқарудың сапасы мен ашықтығын арттыру.

2023 жылы 13 НҚК көрсеткішінің

12 НҚК

қол жеткізілді

2023 жылы 13 негізгі қызмет көрсеткіштері (НҚК) жоспарланған. Оның ішінде 12 көрсеткіш орындалды, 1 ішінара орындалды.

Мәселен, «Қаржы институттарын қаржыландырудың қоғамның жалпы несиелендіру көлеміндегі үлесі» НҚК көрсеткіші 70,6%-ды немесе жылдық жоспардың 99,9%-ын (70,7%) құрады.

2023 жылы Қоғам 10 673 ауыл шаруашылығы тауар өндірушісін (АШТӨ) жалпы сомасы 350,3 млрд теңгеге қаржыландырды, оның ішінде қаржы институттарын қаржыландыру арқылы 6 647 АШТӨ жалпы сомасы 247,2 млрд теңгеге қаржыландырылды, соның ішінде:

НС арқылы

4 295 АШТӨ сомасы
166,8 млрд теңге;

МҚҰ/ЛК арқылы

1 275 АШТӨ сомасы
19,5 млрд теңге;

ЕДБ арқылы

1 077 АШТӨ сомасы
60,9 млрд теңге.

2023 жылы

10 673

АШТӨ қаржыландырылды

Көрсеткіштер	2023 жыл			
	Жоспар	Факт	Ауытқу, мың тг.	Ауытқу, %
Қаржыландырудың жалпы көлемі, барлығы, соның ішінде	301 020 000	350 282 074	49 262 074	116,4%
Қаржы институттарын (ҚИ) қаржыландыру көлемі	212 735 659	247 244 501	34 508 842	116,2%
ҚИ қаржыландыру үлесі	70,7	70,6	-0,1	99,9%
Тікелей несиелендіру арқылы қаржыландыру көлемі (Тікелей)	88 284 341	103 037 573	14 753 232	116,7%
Қаржыландыру үлесі – Тікелей	29,3	29,4	0,1	100,3%

Төменде НҚК-ның нақты орындалуы туралы ақпарат берілген

№	Корпорацияның Даму стратегиясының негізгі көрсеткіштері (сандық немесе сапалық)	Өлшем бірлігі	2023 жылғы орындау		
			Жоспар	Факт	Орнд., %
1	2	3	4	5	6
1	НК 1. Корпорацияның қаржыландыру бағдарламалары шеңберінде АӨК-ті несиелеу көлемі	млрд. теңге	471,0	529,1	112,3
2	НК 2. АӨК саласындағы негізгі капиталға инвестициялар көлемі (жыл бойынша)	млрд. теңге	287,5	316,7	110,2
3	НК 3. Корпорацияның жалпы несиелеу көлеміндегі қаржы институттарының үлесі	%	70,7	70,6	99,9
4	НК 4. Қолдау алған кәсіпорындардың табыс көлемі (жылына)	млрд. теңге	163,2	245,5	150,4
5	НК 5. Қолдау алған кәсіпорындардың экспорттық табыс көлемі (жылына)	млрд. теңге	16,3	55,2	338,4
6	НК 6. Ауылшаруашылық техникасы мен жабдықтарының лизингі (КАҚ) (жылына)	млрд. теңге	170,0	178,8	105,2
7	НК 7. Қаржыландырылған инвестициялық жобалар бойынша еңбек өнімділігі	мың тг. 1 жұмысшыға	4941,8	7002,1	141,7
8	НК 8. 90+ NPL (Несиелік қарыздар)	%	9,00	7,6	исп.
9	НК 9. ROA (Активтер бойынша рентабельділік)	%	1,25	2,16	171,9
10	НК 10. Есепті жылы жалпы құрылымдағы мемлекеттік емес қаржыландыру көздерінің үлесі	%	31,88	37,2	116,8
11	НК 11. Несие портфеліндегі жеке сектор үлесі	%	100,00%	100,00%	100,0
12	НК 12. Жалпы активтерден кредиттік және инвестициялық портфель үлесі	%	80	85,34	106,7
13	НК 13. Бизнесінің процестерін автоматтандыру	%	100,00	108,10	108,1

БИЗНЕС-МОДЕЛЬ

ХОЛДИНГТІҢ ЕНШІЛЕС ҰЙЫМЫ БОЛА ОТЫРЫП, КОРПОРАЦИЯ АУЫЛДЫҚ ЖЕРЛЕРДЕ БӘСЕКЕГЕ ҚАБІЛЕТТІ КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУДЫ ҮНТАЛАНДЫРАТЫН ҚОЛЖЕТІМДІ КРЕДИТТЕУ ЖҮЙЕСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖӨНІНДЕГІ МЕМЛЕКЕТТІК САЯСАТТЫ ІСКЕ АСЫРАДЫ. КОРПОРАЦИЯ ЖҰМЫСЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТЫ – АШТӨ-НІ ҚОЛЖЕТІМДІ ҚАРЖЫ РЕСУРСТАРЫМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ.

ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕР: «БӘЙТЕРЕК» ҰЛТТЫҚ БАСҚАРУШЫ ХОЛДИНГІ» АҚ.

Бюджет қаражатына тәуелділікті азайту үшін Корпорация ішкі капитал нарықтарында қаражат тарту арқылы қаржыландыру көздерін әртараптандырады. Мақсатты бизнес-модель шеңберінде қызметтің екі бағыты айқындалды: АӨК субъектілеріне тікелей және жанама кредит беру.

Корпорация АӨК-ке айтарлықтай әлеуметтік-экономикалық әсер ететін инвестициялық жобаларды қаржыландыруды ұсынады. АӨК субъектілеріне кредит беру мемлекеттік бағдарламалар шеңберінде жеңілдікті шарттары бар бағдарламалар негізінде, сондай-ақ меншікті және тартылған қаражатты пайдалана отырып жүзеге асырылады.

Корпорация сондай-ақ АӨК-те салалық тәуекелдерді сақтандыру жүйесін дамытуға қатысады, бұл АШТӨ-нің мүлктік мүдделерін қорғауды, АӨК субъектілерін қаржыландырудың қолжетімділігін арттыруға мүмкіндік береді. Корпорация онлайн сақтандыру ақпараттық жүйесінің жұмыс істеуін бақылай отырып, сақтандыру сыйлықақылары сомасының 80% - субсидиялауды жүзеге асыра отырып, АӨК-те сақтандыру саласындағы оператор ретінде әрекет етеді.

2023 жылдан бастап ірі инвестициялық жобаларды қарау процесін жеңілдету мақсатында Корпорация жобаларды қараудың екі кезеңдік рәсімін енгізді:

1 КЕЗЕҢ

Бірінші кезеңде индикативтік шарттарды айқындау үшін құжаттардың ең аз пакеті негізінде индикативтік сараптама жүргізіледі.

2 КЕЗЕҢ

Екінші кезеңде өтініш беруші мен инвестициялық жобаны қаржыландыру мүмкіндігіне қарау және талдау жүргізіледі.

ПРОЦЕСТЕРДІ АВТОМАТТАНДЫРУ

01 Микрокредит беруге өтінімдерді қарау жөніндегі онлайн платформа (МДҚ-мен және 50-ден астам сервистермен интеграциялау);

01

1 КЕЗЕҢ

ӨТІНІМ БЕРУ

Өтініш беру үшін тек ЖСН + телефон қажет (жүйе автоматты түрде кепілді есептейді)

Мемлекеттік базалар бойынша деректерді

02

2 КЕЗЕҢ

КЕПІЛДІК МҮЛІКТІ ОНЛАЙН БАҒАЛАУ

03

3 КЕЗЕҢ

ЖОБАНЫ АВТОМАТТАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ТАЛДАУ

02 Қазынашылық клиент АЖ» арқылы төлемдердің жұмысын оңтайландыру (қарыз алушының шотына кредиттік қаражаттың түсу мерзімін үш тәуліктен бір күнге дейін қысқарту);

03 Kaspi.kz, Homebank, BCC, Kazpost (клиент төлемдерді комиссиясыз және облыс орталықтарына бармай енгізеді) платформалармен интеграция;

04 АШТӨ-мен биометрияны пайдалана отырып, кепілдік шарттарды жасасу жүйесі әзірленді;

05 Клиенттердің SMS-хабарламаларын таратуды енгізу (клиенттерге алдағы және кешіктірілген төлемдер туралы хабарланады);

06 Жастарды кредиттеу бағдарламасы бойынша онлайн платформа әзірленді;

07 «AGROCREDIT APP» мобильді қосымшасы әзірленді;

08 AGRONESIE.KZ ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігі бойынша «МТҚ» АҚ аттестациясынан сәтті өтті.

ҚОЛДАНЫСТАҒЫ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ БАҒДАРЛАМАЛАРЫ

«Кең дала» бағдарламасы

АӨК субъектілеріне көктемгі егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізуге несиелік беру.

Қаржыландыру арналары	Қарыз сомасы	Сыйақы мөлшерлемесі	Несие мерзімі
<ul style="list-style-type: none"> Кредиттік серіктестіктер; Микроқаржы ұйымдары; Екінші деңгейдегі банктер; Аймақтық инвестициялық орталықтар. 	1 млн. теңгеден 10 млрд. теңгеге дейін (қаржы институттары үшін)	Жылдық 5% (ЖТСМ – жылдық 5%-дан бастап) (несиелік серіктестіктердің, өңірлік инвестициялық орталықтардың, микқаржылық ұйымдардың, екінші деңгейлі банктердің қарыз алушыларын несиелендіру кезінде – маржа 3,5%-дан аспайды)	қаржыландыру жылынан кейінгі жылдың 1 наурызына дейін

2023 жылы осы бағдарлама бойынша 141 200 млн. теңге сомасына қарыздар берілді.

«Агробизнес» бағдарламасы

несиелік серіктестіктерді, айналым қаражатын толықтыру, негізгі құралдарды сатып алу, соның ішінде объектілерді жаңғырту, құрылыс-монтаж жұмыстарын жүргізу және қайта құру үшін АШТӨ несиелендіру.

Қаржыландыру арналары	Қарыз сомасы		Сыйақы мөлшерлемесі	Несие мерзімі
	Минималды сома:	Максималды сома :		
<ul style="list-style-type: none"> «Аграрлық несиелік компаниясы» АҚ филиалдары; Кредиттік серіктестіктер; Лизингтік компаниялар; Екінші деңгейдегі банктер; Микроқаржы ұйымдары; Аймақтық инвестициялық орталықтар. 	1 000 000 теңгеден бастап (Ұлттық қор және Даму қоры үшін – 50 млн. теңгеден бастап).	1) қарыз алушылар/ қарыз алушылар тобының инвестициялық жобалары – 7 млрд. теңгеге дейін; 2) инвестициялық жобалар болып табылмайтын басқа жобалар, қарыз алушыға 5 млрд. теңгеге дейін, қарыз алушылар тобына 10 млрд. теңгеге дейін; 3) НС-ке 10 млрд. теңгеге дейін.	Ең жоғары сыйақы мөлшерлемесі – жылдық 22% (ЖТСМ – жылдық 22%-дан бастап), субсидиялауды ескергенде сыйақы мөлшерлемесі – жылдық 6%	120 айға дейін; айналым қаражатын толықтыруға 48 ай

2023 жылы осы бағдарлама бойынша 186 800 млн. теңге сомасына қарыздар берілді.

«Іскер» бағдарламасы

ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру және өңдеу үшін несиелендіру; ауыл шаруашылығы кооперативтерін ет, сүт және жеміс-көкөніс өнімдері бойынша сервистік-дайындау қызметтерін ұйымдастыруға, ауылдық жерлерде ауыл шаруашылығына жатпайтын бизнесті дамытуға несиелендіру.

Қаржыландыру арналары	Қарыз сомасы	Сыйақы мөлшерлемесі	Несие мерзімі
<ul style="list-style-type: none"> Тікелей несиелеу; Несие серіктестіктері; Микроқаржы ұйымдары. 	8000 АЕК дейін	жылдық 6%, (ЖТСМ – жылдық 6%-дан). Аз қамтылған және/ немесе көп балалы отбасылардың мүшелері үшін-жылдық 4% (ЖТСМ – жылдық 4% - дан бастап).	60 айға дейінгі барлық жобалар үшін; Мал шаруашылығы жобалары бойынша – 84 айға дейін.

2023 жылы осы бағдарлама бойынша 22 282 млн. теңге сомасына қарыздар берілді.

«Жастарды шағын несиелеу» бағдарламасы

осы бағдарламаның қарыз алушылары Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылатын жас кәсіпкерлер, жасы 21-ден 35 жасқа дейін, жеке кәсіпкер ретінде тіркелген (5 жылдан кем).
Бағдарламаның мақсаты – мал шаруашылығы және басқа да бағыттардағы жаңа бастаған кәсіпкерлерді ынталандыру. Несие кепілдік қамтамасыз етуді талап етеді, ол жылжымалы да, жылжымайтын мүлік те болуы мүмкін.

Қаржыландыру арналары	Қарыз сомасы	Сыйақы мөлшерлемесі	Несие мерзімі
«Аграрлық несиелік компаниясы» АҚ филиалдары	5 млн. теңгеге дейін.	Жылдық 2,5% (ЖТСМ – жылдық 2,5% - дан).	1) мал шаруашылығын дамытуға 7 жылға дейін; 2) бизнестің басқа салаларына 5 жылға дейін.

2023 жылы жастарға микрокредит беру бағдарламасы бойынша жалпы сомасы 25 633 млн. теңгеге 7 176 қарыз берілді. Өңірлер бөлінісінде жастарға микрокредит беру бағдарламасын игеру жөніндегі ақпарат:

«Дипломмен – ауылға!» бағдарламасы (ауылдық ипотека)

2023 жылғы 28 наурыздағы №93 Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің бұйрығына сәйкес 2023 жылғы 1 сәуірден бастап «Дипломмен – ауылға!» бағдарламасы бойынша сенім білдірілген (агент) функциялары Корпорациядан «Отбасы Банк» АҚ-ға берілді.

Сақтандыру

2023 жылы
3959,9
млн. теңге
төленді

Аграрлық сектордағы сақтандыруды дамытудың мақсаты – ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілердің мүлктік мүдделерін қорғауды арттыру, соның ішінде АӨК субъектілерін қаржыландырудың қолжетімділігін арттыру.

2020 жылдың қаңтар айынан бастап міндетті сақтандыру түрінен ерікті сақтандыру түріне көшу жүзеге асырылды, 2005 жылғы 8 шілдедегі №66-III «АӨК және ауылдық аумақтарды дамытуды мемлекеттік реттеу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізілді. АӨК саласындағы сақтандыру жүйесі 250 «Қаржылық қызметтердің қолжетімділігін арттыру» бюджеттік бағдарламасы 108 «Агроөнеркәсіптік кешендегі сақтандыруды қолдау» ішкі бағдарламасы аясында жүзеге асырылады. Бюджеттік бағдарламаның әкімшісі – Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі.

АӨК-дегі ерікті сақтандыру жүйесі АШТӨ үшін сақтандыру полисін неғұрлым қолжетімді етуге мүмкіндік беретін 80% мөлшерінде сақтандыру сыйлықақыларын субсидиялау түрінде мемлекеттік қолдауды көздейді.

АӨК сақтандыру жүйесіне мемлекеттік қолдау көрсету шаралары аясында 2023 жылы республикалық бюджеттен 2 477 297 мың теңге бөлінді, оның 2 445 910 мың теңгесі сақтандыру сыйлықақыларын субсидиялауға және 31 387 мың теңгесі АӨК саласындағы сақтандыру қызметтері бойынша Оператордың қызметтерін төлеуге бөлінді.

Корпорация АӨК саласындағы сақтандыру бойынша Оператор ретінде анықталды және келесі функцияларды жүзеге асырады:

- 01 Сақтандыру ақпараттық жүйесіне қолжетімділікті қамтамасыз ету және оны сүйемелдеу бойынша қызметтерді сатып алу. Aggroinsurance ақпараттық сервисінде онлайн сақтандыру процесін қамтамасыз ету мақсатында сүйемелдеу;
- 02 Сақтандырушы мен сақтанушы арасындағы жасалған сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру сыйлықақыларын субсидиялау төлемдерінің уақтылы жүзеге асырылуын қамтамасыз ету түрінде бюджет қаражатын бөлу процесін әкімшілендіру;
- 03 Субсидиялауға жататын сақтандыру өнімдерін, соның ішінде сақтандыру компаниялары әзірлеген сақтандыру өнімдерін әзірлеу, сараптамадан өткізу және бекіту. АӨК саласындағы сақтандыру мәселелері бойынша Сараптамалық кеңестің жұмысын ұйымдастыру.

16

сақтандыру өнімі бар

Қазіргі уақытта агросақтандыруда өсімдік шаруашылығы және мал шаруашылығы салаларында сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін субсидиялау жүзеге асырылатын 16 сақтандыру өнімі жұмыс істейді. Сақтандыру өнімдерін «жалпы сақтандыру» саласында сақтандыру қызметін жүзеге асыруға лицензиялары бар сақтандырушылар әзірлеген.

2023 жылы мал шаруашылығы саласында шошқаларды сақтандыру өнімдері енгізілді:

- 1) Шошқаларды сақтандыру – әдеттегі қамту;
- 2) Шошқаларды сақтандыру – кеңейтілген қамту.

Жаңа сақтандыру жүйесі сақтандыру өнімдерінің көп болуын көздейді, олар нарық қажеттіліктеріне байланысты жеке салаларға, қосалқы салаларға, табиғи құбылыстарға, олардың жиынтығына, экономикалық тәуекелдерге және тағы басқаларға әзірленуі мүмкін.

2023 жылы АӨК саласында 225 сақтандыру шарты жасалды, оның ішінде өсімдік шаруашылығында 142 шарт бойынша 279 мың га егістік, 152 мың дана алма ағашы сақтандырылды, сақтандыру сыйлықақысы 1 651 млн теңгені құрады, оның ішінде 1 320,9 млн теңге субсидияланды. Мал шаруашылығында 83 шарт бойынша 16 мың бас мал және 16 шарт бойынша 4 061 мың бас құс сақтандырылды, сақтандыру сыйлықақысы 302,3 млн теңгені құрады, оның ішінде 241,8 млн теңге субсидияланды.

Жалпы алғанда, 2023 жылы сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру жағдайларының нәтижесінде сақтандыру компаниялары 3 959,9 млн теңге төледі, бұл 2022 жылғы көрсеткіштен 3 есе көп.

Анықтама:

Корпорация Басқарма Төрағасының бұйрығымен:

- ☞ 2023 жылғы 10 ақпандағы №34-Ө бұйрығымен дәнді және майлы дақылдар үшін 2023 жылдың жаңа егіс маусымына топырақтағы ылғал тапшылығы мен артық мөлшерін индекстік сақтандыру өнімдеріне арналған жаңа шарттар бекітілді.
- ☞ 2023 жылғы 10 шілдедегі №1114-Ө бұйрығымен мал шаруашылығында «Шошқаларды сақтандыру» жаңа сақтандыру өнімі іске қосылды.
- ☞ 2023 жылғы 16 тамыздағы №1140-Ө бұйрығымен күздік дақылдар үшін 2023 жылдың жаңа егіс маусымына топырақтағы ылғал тапшылығын сақтандыру өнімінің жаңа шарттары бекітілді.

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ

Корпорацияның тәуекелдерді басқару жүйесі тәуекелдерді уақтылы анықтауға, бағалауға, мониторингтеуге және бақылауға ықпал ететін үздіксіз процесс болып табылады. Ол сондай-ақ Корпорацияның Басқармасы мен Директорлар кеңесін тәуекелдер және оларды азайту шаралары туралы өзекті ақпаратпен қамтамасыз етеді.

Тәуекелдерді басқару жүйесінің негізгі мақсаты – табыстылық пен тәуекел деңгейі арасындағы оңтайлы теңгерімді қол жеткізу, сондай-ақ стратегиялық жоспарларды іске асыру және белгіленген мақсаттарға қол жеткізу шеңберінде Корпорацияның тұрақты дамуын қамтамасыз ету болып табылады.

КОРПОРАТИВТІК ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНІҢ (КТБЖ) ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның тәуекелдерді басқару саясатына сәйкес, Корпорацияның тәуекелдерді басқару процесіндегі ұйымдастырушылық құрылымы келесі элементтерден тұрады:

- ☞ Жалғыз акционер,
- ☞ Директорлар кеңесі,
- ☞ Басқарма,
- ☞ тәуекелдерді басқаруға жауапты құрылымдық бөлімше, атап айтқанда, тәуекелдерді басқару департаменті,
- ☞ ішкі аудит қызметі және басқа да құрылымдық бөлімшелер.

*ҚБ – құрылымдық бөлімшелер

Тәуекелдерді басқару процесіне қатысушылардың функциялары «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның тәуекелдерді басқару саясатымен айқындалады, ол Корпорацияның сайтында ашық қолжетімділікте орналастырылған.

Корпорацияда COSO ERM: 2017 және ISO 31000:2018 халықаралық стандарттарына сәйкес тәуекелдерді басқару жүйесі енгізілген. Корпорациядағы тәуекелдерді басқару – бұл тәуекелдерді ескере отырып, ұйымның стратегиялық мақсаттарын анықтауға және қол жеткізуге бағытталған мәдениеттің, мүмкіндіктердің, практиканың және үйлестірілген әрекеттердің жиынтығы.

халықаралық стандарттар

Корпорацияның қызметі Тәуекелдер тізілімінде бағаланған және санаттарға топтастырылған, Тәуекелдер картасында орналасқан 18 тәуекелге ұшырайды.

- Қызыл аймақта – 5 тәуекел;
- Сары аймақта – 10 тәуекел;
- Жасыл аймақта – 3 тәуекел.

корпорацияның тәуекелдері

Тәуекелдерді басқару жүйесі

корпорациядағы тәуекелдің негізгі көрсеткіштері

Тәуекелдер картасында маңызды және сыни аймақта орналасқан тәуекелдер бойынша негізгі тәуекел индикаторлары (НТИ) әзірленді. Барлығы тәуекелдер картасының сыни аймағында орналасқан тәуекелдер бойынша 5 НТИ әзірленді, олар бойынша көрсеткіштердің ағымдағы деңгейі туралы есеп мерзімді негізде құрастырылып, Корпорацияның уәкілетті органына беріледі.

тәуекелдерді азайту жөніндегі іс-шаралар

Тәуекелдерді азайту мақсатында Корпорация Тәуекелдер тізілімі аясында тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірледі. 2023 жылға арналған іс-шаралар жоспары тәуекелдердің барлық топтары бойынша белгіленген мерзімдері бар 109 іс-шараны қамтыды. Тәуекел иелері тоқсан сайын іс-шаралардың орындалуы туралы есеп береді.

АНЫҚТАЛҒАН ТӘУЕКЕЛДЕР

Корпорацияның әдістемесі, ең алдымен, тәуекелдерді басқару және бағалаудың орталықтандырылған жүйесіне негізделген. Оның мақсаты – Корпорацияның жиынтық тәуекелін өз стратегиялық міндеттеріне сәйкес Корпорация анықтаған деңгейде ұстап тұру.

Тәуекелдерді басқарудың орталықтандырылған жүйесі келесі құрамдас бөліктерді қамтиды:

- ☞ Корпорацияның тәуекел тәбетінің компоненттері және/немесе метрикалары, шоғырландырылған негізде есептелетін, қалыпты және стресс жағдайларын ескере отырып, тәуекелдердің жалпы мөлшерін жабуға жеткілікті капиталдың жеткіліктілігін қоса алғанда.
- ☞ Біркелкі талаптарды, лимиттерді және шектеулерді белгілеу арқылы жекелеген тәуекел түрлерін басқару.
- ☞ Корпорацияның басқарушылық есептілігін қалыптастыру арқылы жекелеген тәуекел түрлерін мониторингілеу.
- ☞ Корпорацияның уәкілетті алқалық органдары тарапынан еншілес ұйымның жекелеген мәселелері бойынша ұсыныстарды дайындау.
- ☞ Тәуекелдерді басқарудың орталықтандырылған жүйесі ішкі капиталдың жеткіліктілігін бағалау процесіне негізделеді, өйткені Корпорация бастапқыда бөлек тәуекелдерді бағалауы тиіс. Әрбір тәуекел түрі кейіннен ішкі капиталды есептеу және оны барлық тәуекелдерді жабуға арналған Корпорацияның қолда бар қаржылық ресурстарымен салыстыру үшін сандық бағалауға жатады.

2023 жылға арналған тәуекелдер тізіліміне

18
тәуекел кіреді

2023 жылы тәуекелдерді басқару рәсімдері аясында деректерді және басқа да тәуекелдерді азайту бойынша іс-шаралар әзірленіп, жүзеге асырылды, тәуекел иелері бекітілді, негізгі индикаторлар анықталды, тәуекелдер бойынша есептер дайындалып, Корпорацияның Басқармасы мен Директорлар кеңесіне ұсынылды.

Тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігін бағалауды Корпорацияның ішкі аудит қызметі жүзеге асырады.

2023 жылға арналған тәуекелдер тізілімі 18 тәуекелді қамтитын 6 тәуекел санатынан тұрады

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР

- Стратегиялық жоспарлау және ресурстарды бөлу тәуекелдері
- Беделді тәуекелдер

ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР

- Қызметкерлердің тәуекелдері
- Бизнес-процестердің дұрыс жұмыс істемеу тәуекелдері
- Ақпараттық қауіпсіздік (АҚ) және ақпараттық технологиялар (АТ) тәуекелдері
- Есептілікті дұрыс емес және уақтылы ұсынбау тәуекелдері
- Әкімшілік-шаруашылық тәуекелдер

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР

- ESG тәуекелдері

ҚАРЖЫЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР

- Өтімділіктің бұзылу тәуекелі
- Валюталық тәуекел
- Меншікті капиталды төмендету тәуекелдері
- Модельдік тәуекел

НЕСИЕЛІК ТӘУЕКЕЛДЕР

- Контрагент банктердің несиелік тәуекелі
- Несиелік портфель тәуекелдері
- Кепілді қамтамасыз ету құнының айтарлықтай төмендеу немесе жоғалу тәуекелдері

ҚҰҚЫҚТЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕР

- Сәйкестік тәуекелдері
- ҚР ҰБ ковенанттары мен пруденциалдық нормативтерін орындамау тәуекелі
- Сот талқылауларының туындау тәуекелдері

ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІН ЖЕТІЛДІРУ

Өтімділік тәуекелі

Активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдерінің сәйкес келмеуі кезінде өтімділік тәуекелі туындайды, бұл Корпорацияның өз баланстық және баланстан тыс міндеттемелерін уақтылы орындау үшін жеткілікті өтімді қаражатпен қамтамасыз етілуіне әсер етеді. Активтер мен міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері мен пайыздық мөлшерлемелердің сәйкес келуі және/немесе бақыланатын сәйкес келмеуі Корпорацияны басқарудағы негізгі сәт болып табылады.

Корпорация барлық міндеттемелерді өтеу мерзімі келген кезде орындау үшін қажетті ақшалай қаражаттың тұрақты болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділікті басқарады. Өтімділік тәуекелін басқару Корпорацияның Директорлар кеңесімен бекітілген тәуекелдерді басқару қағидалары шеңберінде жүзеге асырылады.

Корпорациядағы өтімділікті басқару рәсімдері мыналарды қамтиды:

- Ақша ағындарын болжау және осы ақша ағындарымен байланысты өтімді активтердің қажетті деңгейін есептеу.
- Қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдау.
- Қарыз қаражаттарының концентрациясы мен құрылымын басқару.
- Қарыздық қаржыландыру жоспарларын әзірлеу.
- Кассалық өтімділіктің үзілуі жағдайында еркін жүзеге асырылуы мүмкін жоғары өтімді активтер портфелін басқару.

- Өтімділікті және берілген қаржыландыру деңгейін қолдау бойынша резервтік жоспарларды әзірлеу.
- Корпорацияның өтімділік баланстық көрсеткіштерінің заңнамалық белгіленген нормативтерге сәйкестігін бақылауды жүзеге асыру.

Өтімділікті жоғалту тәуекелі аталған құжаттар шеңберінде келесі құралдар мен аналитикалық есептерді пайдалана отырып өлшенеді және бақыланады: реттеуші және шарттық өтімділік нормативтері; өтімді қаражаттардың ағымдағы қалдықтары мен жоспарланған кіріс/шығыс қаражаттарын талдау; ішкі өтімділік коэффициенттері, соның ішінде Basel ұсынымдарына сәйкес LCR және NSFR өтімділік коэффициенттері; өтімділіктің үзілуін талдау (GAP-анализ).

Корпорация өтімділікті жоғалту тәуекелін азайту шараларын қабылдау мақсатында кумулятивтік гәптердің үзілуін талдау арқылы өтімділік тәуекелін бақылауды жүзеге асырады. Ағымдағы өтімділікті басқару жауапкершілігі қаржы нарықтарында операциялар жүргізіп, өтімділіктің жеткілікті деңгейін қолдау және ақша ағындарын оңтайландыру үшін қазынашылық департаментіне жүктеледі. Өтімділік тәуекелі туралы ақпарат тәуекелдер есебінде жинақталып, тоқсан сайын Корпорацияның Басқармасы мен Директорлар кеңесіне ұсынылады.

Нарықтық тәуекелдер

Корпорация ашық валюталық позиция болған жағдайда, қызмет барысында шетел валюталарының бағамдарының қолайсыз өзгерістеріне байланысты валюталық тәуекелге ұшырауы мүмкін.

Нарықтық тәуекелдерді басқару процесі келесі дәйекті кезеңдерді қамтиды:

- Басқаруды жоспарлау: нарықтық тәуекелдерді тиімді басқару үшін тиісті тәсілдерді анықтау.
- Идентификация: Корпорацияның қаржылық нәтижесіне теріс әсер етуі мүмкін әртүрлі нарықтық тәуекелдерді анықтау және құжаттау.
- Сапалық бағалау: нарықтық тәуекелдерді сапалық талдау, олардың пайда болу себептерін анықтау және олардың Корпорацияның қаржылық нәтижесіне әсерін бағалау.
- Сандық бағалау: нарықтық тәуекелдердің пайда болу ықтималдығы мен салдарын сандық талдау.
- Реакцияны жоспарлау: нарықтық тәуекелдердің теріс салдарын жұмсарту үшін рәсімдер мен әдістерді анықтау.
- Әсер ету дәрежесін бақылау және бақылау: нарықтық тәуекелдерді бақылау, оларды уақтылы басқару рәсімдерін орындау және нарықтық тәуекелдерді төмендету шараларының тиімділігін бағалау.

Нарықтық тәуекелдерді басқару жүйесінің мақсаты – Корпорацияның стратегиялық міндеттеріне сәйкес анықталған деңгейде жиынтық тәуекелді ұстап тұру. Негізгі басымдық нарықтық тәуекелдерді азайту арқылы күтпеген қаржылық шығындарға әкелетін

жағдайларды болдырмау үшін Корпорация активтері мен капиталының максималды қауіпсіздігін қамтамасыз ету болып табылады.

Нарықтық тәуекелдерді бағалау әдістері мыналарды қамтиды:

1. Валюталық тәуекел. Валюталық позицияны бақылау, оның ішінде валюталық бағамдардың өзгеруіне сезімталдықты талдау және қаржылық нәтижеге әсер ету. Валюталық позицияның өзгеру мөлшері қолданылатын стресс-сценарийдің түріне байланысты.
2. Валюталық тәуекел. Ковариация-вариация матрицасын қолдану арқылы тарихи әдіс бойынша айлық және жылдық VaR есептеу.
3. Пайыздық тәуекел. Құнды қағаздар портфелін өтеу мерзіміне дейінгі табыстылықтың өзгеруі және қаржылық нәтижеге әсері тұрғысынан дюрация мен көлемін бақылау. Өтеу мерзіміне дейінгі табыстылықтың өзгеру мөлшері қолданылатын стресс-сценарийдің түріне байланысты.
4. Пайыздық ГЭП – сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруіне сезімтал активтер мен міндеттемелердің үзілістерін бақылау, оның ішінде сыйақы мөлшерлемесінің өзгеруі және қаржылық нәтижеге әсер ету. Мөлшерлеменің өзгеру мөлшері қолданылатын стресс-сценарийдің түріне байланысты.

Нарықтық тәуекелдерге ұшырау тәуекелі туралы жинақталған ақпарат тоқсан сайын Корпорацияның Басқармасы мен директорлар Кеңесіне ұсынылады.

Операциялық тәуекел

Операциялық тәуекел – қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізбеу және ішкі процестерді жүзеге асыру барысында жіберілген кемшіліктер немесе қателіктер нәтижесінде, қызметкерлер тарапынан (персонал тәуекелдерін қоса алғанда), ақпараттық жүйелер мен технологиялардың жұмыс істеуінен (технологиялық тәуекелдер), сондай-ақ сыртқы оқиғалардың салдарынан туындайтын шығындар тәуекелі.

Операциялық тәуекелдерді басқарудың мақсаты – операциялық шығындарды азайту, шығындарды ұтымды ету, сондай-ақ Корпорацияның бақылауынан тыс оқиғаларға уақытылы және тиісті түрде жауап беру уақыты мен тиімділігін арттыру арқылы Корпорацияның операциялық тиімділігін оңтайландыру.

Операциялық тәуекелдерді басқару құралдары:

- Тәуекелдер базасы – тәуекелдер туралы тарихи деректерді үнемі жинақтау және қадағалау үшін қолданылатын база, оның ішінде Корпорацияның әрбір қызмет бағыты бойынша елеулі шығындарды қамтиды. Корпорацияның тәуекелдерді басқару департаменті күн сайын тәуекел оқиғаларының тіркелуін бақылау үшін базаны мониторингтен өткізеді;
- Операциялық тәуекелдерді өзін-өзі бағалау – бұл құрал Корпорация қызметкерлеріне бөлімше/ процесс/операция тәуекелдерін өз бетінше анықтауға және талдауға мүмкіндік береді;
- Негізгі тәуекел индикаторлары – тәуекелдің өсуі және/немесе Корпорацияның қызметіне теріс

әсер етуі мүмкін ықтимал оқиға туралы алдын ала сигналдар беретін құрал;

- Тәуекелдер тізілімі мен картасы – басқарушылық есептілік аясында Корпорацияның Басқармасы мен директорлар Кеңесіне ұсынылған анықталған тәуекелдерді жүйелеу үшін қолданылады.

Операциялық тәуекелдерді кешенді және жан-жақты басқаруды қамтамасыз ету үшін операциялық тәуекелдерді басқару құралдары өзара байланысты және кешенді түрде қолданылады.

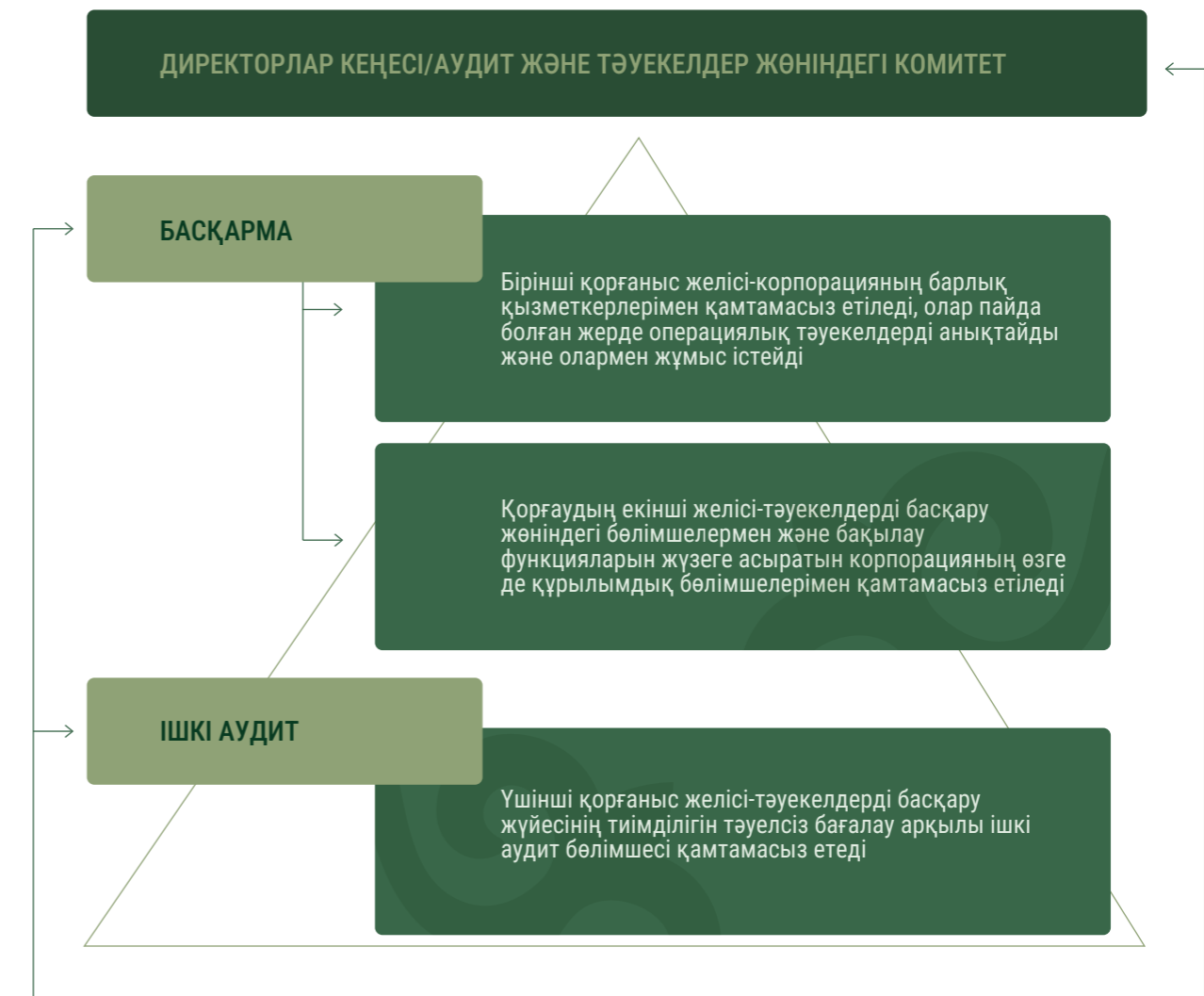
Операциялық тәуекелдер оқиғалардың санаттары және Basel ұсыныстарына сәйкес пайда болу себептері бойынша жіктеледі.

Операциялық тәуекелдер бойынша жинақталған ақпарат тәуекелдерді бағалау бойынша тоқсандық есептің құрамында Корпорацияның директорлар Кеңесіне ұсынылады.

Тәуекелдерді басқару департаменті Корпорацияның тәуекелдер бойынша үйлестірушілерімен өзара әрекеттеседі. Олардың функциялары оқиғалар туралы толық және уақтылы ақпарат жинауды және ұсынуды қамтамасыз ету, операциялық тәуекелдерді басқаруға жәрдемдесу және операциялық тәуекелдерді басқару рәсімдері мен негізгі тәуекел индикаторларын сақтау бойынша бақылауды жүзеге асыру болып табылады.

Тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыруда Корпорация тәуекелдерді басқару процесіндегі жауапкершілікті бөлуге мүмкіндік беретін «үш деңгейлі қорғау» принципін басшылыққа алады:

Операциялық тәуекелдерді басқару процесінде жауапкершілікті бөлу:

Операциялық тәуекелдерді басқару процесі Корпорацияның ішкі құжаттарымен реттеледі және тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесінің барлық деңгейлерінде жүзеге асырылады. Операциялық тәуекелдерді басқару процесінің қатысушылары тәуекелдер базасында ықтимал тәуекелдерді анықтау және тіркеу, сондай-ақ олардың деңгейін азайту және олардың іске асуынан теріс салдардың болуын болдырмау бойынша шаралар қабылдау функцияларын жүзеге асырады.

Несиелік тәуекел

Корпорация кредиттік тәуекелге ұшырайды, ол қаржылық құрал бойынша контрагенттің өз міндеттемелерін орындамау тәуекелі болып табылады.

Корпорацияның кредиттік тәуекелдерді басқару жүйесінің басты мақсаты – кредиттік тәуекелді барынша азайту, оның алдын алу, қарыз алушының өз қаржылық міндеттемелерін орындамау салдарынан қаржылық шығындардың пайда болу ықтималдығын төмендету.

Кредиттік тәуекел қаржылық шығындарды тану және/немесе Корпорацияның қаржылық активтері бойынша қарыз алушының кредиттік қабілетінің/ төлем қабілеттілігінің төмендеуі/жоғалуы нәтижесінде туындайтын ықтимал қаржылық шығындарды жабуға арналған резервтерді (провизияларды) есептеу арқылы жүзеге асырылады.

Кредиттік тәуекелдерді азайту мақсатында Корпорация келесі шараларды жүзеге асырады:

- Кредиттік қызметті ұйымдастырумен қамтамасыз ету;
- Кредит беру лимиттерін, соның ішінде бір қарыз алушыға, қарыз алушылар тобына арналған лимиттерді есептеу және белгілеу негізінде тәуекелдерді бақылау;
- Қарыз алушының кредиттік қабілетін талдау;
- Уақтылы және тиімді есеп беру және мониторинг жүйесі;
- Кредиттік тәуекел бойынша стресс-тест жүргізу.

Корпорация клиенттердің міндеттемелерін орындамауынан туындаған ықтимал залал көлемін ай сайын анықтайды және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының талаптарына сәйкес резервтер жасайды.

Корпорация кредиттік тәуекел деңгейін бір қарыз алушыға және/немесе өзара байланысты қарыз алушылар тобына арналған ең жоғары лимиттерді белгілеу арқылы анықтайды. Лимиттерді белгілеу кезінде халықаралық рейтинг агенттіктері тағайындаған контрагенттердің кредиттік рейтингтері қолданылады, сондай-ақ қолжетімді қаржылық есептілік деректері негізінде қаржылық жағдайға баға беріледі. Кредиттік тәуекелдерді бағалау үшін орталықтандырылған тәуекелдерді басқару жүйесі шеңберінде Корпорация қаржылық активтердің көлемі мен күрделілігіне байланысты тиісті әдістерді айқындайды. Корпорацияның кредиттік тәуекелді бағалау үшін қолданатын негізгі әдісі – кредиттік тәуекел бойынша өлшенген активтер әдісі (RWA).

Кредиттік тәуекел бойынша стресс-тестілеу шеңберінде резервті есептеу үшін Корпорация әртүрлі сценарийлерді қолдануы мүмкін. Корпорация тоқсан сайын кредиттік тәуекелді бағалап, оны Холдингке қарауға ұсынады.

Кредиттік тәуекелдерді тиімді басқару мақсатында Корпорацияда кредит беру және тәуекелдерді басқару функцияларын бөлуге мүмкіндік беретін бизнес-процестер бекітілген, кредиттік тәуекелдерді бағалау және басқару жөніндегі алқалық органдар мен бөлімшелер құрылған.

Бизнес-тәуекел

Корпорация өзінің бизнес-процестерін жүзеге асыру барысында әртүрлі тәуекел түрлеріне ұшырайды. Бизнес-тәуекел Корпорацияның тұрақтылығы мен қаржылық нәтижелеріне әсер ететін маңызды факторлардың бірі болып табылады.

Бизнес-тәуекел дегеніміз – Корпорацияның қызмет көлемінің қолайсыз күтпеген өзгерісі, ол елеулі пайда шығындарына әкелуі мүмкін. Бизнес-тәуекелдің негізгі факторлары: нарық конъюктурасының айтарлықтай нашарлауы, бәсекелестік ортаның өзгеруі, шығындар құрылымының өзгеруі және т.б.

Бизнес-тәуекелді бағалау тұрақты түрде EaR (пайда тәуекелде) есептеу арқылы жүзеге асырылады, ол VaR көрсеткішімен ауыстырылады және белгілі бір сенім

деңгейі (99%) және уақыт аралығында қалыпты нарық жағдайында асырылмайтын ықтимал шығындардың максималды мөлшері ретінде түсіндіріледі.

Бизнес-тәуекел бойынша стресс-сценарийді модельдеу үшін тарихи және гипотетикалық сценарий әдісі қолданылады.

Стресс-тестілеуді есептеу үшін кезеңнің ұзақтығы 3 жыл немесе одан да көп тоқсан сайынғы деректер пайдаланылады (бақылаулар саны n 30-дан асуы керек):

1. Корпорацияның таза кірісі;
2. USD/KZT айырбас бағамы;
3. Brent мұнайының бағасы;
4. Инфляция деңгейі (тұтыну бағаларының индексі).

Стратегиялық тәуекел

Корпорация стратегиялық тәуекелдерге ұшырайды, олар мыналарды қамтиды:

- Қазақстан Республикасының стратегиялық және бағдарламалық құжаттарында, мемлекеттік органдардың стратегиялық жоспарларында баяндалған мақсаттар мен міндеттерге, әлеуметтік-экономикалық даму болжамында көрсетілген бюджет параметрлеріне және Холдингтің

стратегиялық құжаттарына сәйкестігі тұрғысынан Корпорацияның/еншілес ұйымның даму стратегиясының өзектілігінің тәуекелі;

- Стратегиялық негізгі көрсеткіштерге қол жеткізбеу нәтижесінде Корпорацияның/еншілес ұйымның даму стратегиясын тиімсіз іске асыру тәуекелі.

Тәуекелдерді басқару жүйесіндегі жетістіктер

- 01** 2023 жылы Корпорацияда «КПМГ ТАКС ЭНД ЭДВАЙЗОРИ» ЖШС консалтингтік компаниясы тәуелсіз бағалау жүргізді, ол тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесі мен ішкі бақылау жүйесін 01.07.2021 ж. – 31.12.2023 ж. аралығында бағалады. Корпорацияның тәуекелдерді басқару жүйесін бағалау әдістемесінде көзделген тәуекелдерді басқару жүйесінің (ТБЖ) тиімділік (жетілу) деңгейін анықтауға сәйкес балл «Жетілген» деңгейіне сәйкес келеді: ТБЖ негізгі элементтері «ең жақсы тәжірибеге» сәйкес келеді және жеткілікті тиімді болып табылады. ТБЖ тиімділігінің қорытынды баллы 90,8% құрады. Корпорацияның ішкі бақылау жүйесін бағалау әдістемесінде көзделген ішкі бақылау жүйесінің (ІБЖ) тиімділік (жетілу) деңгейін анықтауға сәйкес балл «Жетілген» деңгейіне сәйкес келеді: ІБЖ негізгі элементтері «ең жақсы тәжірибеге» сәйкес келеді. ІБЖ тиімділігінің қорытынды баллы 81,1% құрады.
- 02** ESG халықаралық қағидаттарына сәйкестікті қамтамасыз ету мақсатында, инвестициялық қызмет барысында экологиялық және әлеуметтік факторларды ескеруге бағытталған, Корпорацияның тәуекелдер тізіліміне «экологиялық тәуекел» санаты енгізілді, оған ESG тәуекелдері кіреді. ESG тәуекелдері шеңберінде Корпорацияда тәуекелді азайтуға, ESG қағидаттарын интеграциялау жоспарын әзірлеуге, ресурстарды жауапты тұтыну мәдениетін дамыту бойынша іс-шараларды өткізуге, сондай-ақ әртүрлі экологиялық волонтерлік бағдарламаларға қатысуға бағытталған іс-шаралар әзірленді.
- 03** Корпорацияның рейтингі мен болжамы BBB- деңгейінде «тұрақты» (22.09.2023 ж.) расталды;
- 04** ҚР Ұлттық Банкіне есептер 2023 жыл ішінде уақытылы жіберілді, ДРМ құзыреті шеңберінде ақпараттың шынайы еместігі фактілері анықталған жоқ;
- 05** Корпорацияның кез-келген инциденттер мен төтенше оқиғаларға төзімділігін қамтамасыз ету, сондай-ақ авариялық жағдайлардың туындау қаупін азайту мақсатында Корпорацияда қызметтің үздіксіздігін қамтамасыз ету ережелері мен Корпорацияның қызметінің үздіксіздігін қамтамасыз ету жоспары әзірленді;
- 06** Корпорацияда тәуекел мәдениетін арттыру шеңберінде резервтерді қалыптастырудың негізгі қағидаттары және оларды азайту жолдары, кредиттік тәуекелдерді бағалау, жобаларды қарау кезіндегі жүйелік қателер және оларды шешу жолдары бойынша оқыту өткізілді.
- 07** Филиалдардың кредиттік комитеттерінің дербес қаржыландыруы бойынша жаңа лимиттер, орталық аппараттың кредиттік комитеттерінің лимиттері қайта қаралды және бекітілді.

Ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін басқару

Корпорацияда Қауіпсіздік департаментінің құрамына кіретін және департамент директорына есеп беретін Ақпараттық қауіпсіздік қызметі (бұдан әрі - АҚҚ) жұмыс істейді. АҚҚ қызметі 2021 жылғы 30 қаңтардағы Директорлар кеңесінің №1 шешімімен бекітілген «Ақпараттық қауіпсіздік саясатына» сәйкес реттеледі.

АҚҚ құпия ақпараттың таралуын болдырмау, Корпорацияның ақпараттық жүйесін қорғау жүйелерін жақсарту және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының қаулылары мен Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің ұсыныстарына сәйкес ақпараттық қауіпсіздік талаптарын сақтау жөніндегі іс-шараларды тұрақты түрде жүзеге асырады. Корпорация қызметкерлері құпия ақпараттың сақталуына дербес жауапты болады және аталған талаптарды орындауға міндетті.

Ақпараттық қауіпсіздік оқиғаларын азайту жоспарына сәйкес жыл сайын ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерін төмендетуге бағытталған іс-шаралар өткізіледі. Сондай-ақ құпия ақпараттың таралуын болдырмау жүйесі жұмыс істейді, бұл мұндай жағдайларды жедел анықтауға және болдырмауға мүмкіндік береді.

Ақпараттық қауіпсіздік туралы хабардарлықты арттыру үшін АҚҚ жыл сайын Корпорация қызметкерлері үшін оқыту жүргізеді, содан кейін олардың «Ақпараттық қауіпсіздік саясаты» туралы білімдерін тестілеу арқылы тексереді.

Бедел тәуекелін басқару

Корпорацияда беделдік тәуекелдерді басқару корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және аудит жүйелерін ұйымдастыру арқылы жүзеге асырылады. Осы жүйелер шеңберінде келесі бағыттарға арналған ішкі құжаттар бекітіледі:

- Корпорация қызметінің ішкі және сыртқы ортаға сәйкес тиімділігін қамтамасыз ету.

- Корпорацияның мүдделі тараптармен қарым-қатынасында ашықтықты, есеп берушілікті және жоғары деңгейдегі іскерлік этиканы қамтамасыз ету.
- Қоғамның Корпорация қызметіне деген сенімін арттыру, сапалы ақпараттық-түсіндіру жұмысын жүргізу, БАҚ және қоғаммен өзара әрекеттесу.

ІШКІ БАҚЫЛАУ ЖҮЙЕСІ

Ішкі бақылау Компания мақсаттарына қол жеткізудің ақылға қонымды кепілдігін қамтамасыз ету мақсатында Директорлар кеңесі, Басқарма, құрылымдық бөлімшелер және Компания қызметкерлері жүзеге асыратын

процесс ретінде анықталады. Компанияның ішкі бақылау жүйесі COSO «Ішкі бақылау – интеграцияланған модель» моделіне сәйкес құрылады және келесі өзара байланысты компоненттерден тұрады:

Компанияның ішкі бақылау жүйесі корпоративтік басқару жүйесінің ажырамас бөлігі болып табылады және басқарудың барлық деңгейлерін, Компанияның барлық ішкі процестері мен операцияларын қамтиды.

Компанияның ішкі бақылау жүйесі (бұдан әрі – ІБЖ) келесі негізгі қағидаттарға негізделеді:

ІБЖ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕРІ

- Ішкі бақылау процесіне Компанияның барлық құрылымдық бөлімшелері мен қызметкерлерінің қатысуы, ішкі бақылауды басқарудың барлық деңгейлерінде күнделікті қызмет ретінде ұйымдастыру;
- Ішкі бақылаумен Компанияның барлық қызмет бағыттары мен бизнес-процестерін қамту және барлық бағыттар мен Компанияның бизнес-процестері бойынша ішкі бақылау рәсімдерін реттеу;
- Ішкі бақылауды үнемі жүзеге асыру (үздіксіздік).

Компанияның ішкі бақылау жүйесінің маңызды элементі бизнес-процестерді реттеу болып табылады. Бұл құрылымдық бөлімшелер тарапынан процестің қозғалысын толық сипаттауды, нәтижелер тізімін, бақылау нүктелерін, аяқталу формаларын, қатысушылар мен олардың жауапкершілігін және басқа аспектілерді қамтиды.

Бизнес-процестердің иелері ішкі нормативтік құжаттарды жаңарту қажеттілігін, ішкі бақылауды жетілдіруді, мүдделер қақтығысын жоюды (егер бар болса), сондай-ақ бизнес-процестердің сәйкессіздіктері мен жеткіліксіз реттелуін/формализациясын анықтау мақсатында жыл сайын талдау жүргізеді. Осыдан кейін ішкі нормативтік құжаттарды жаңарту жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітіледі.

Ішкі бақылауды басқару үшін Корпорацияда комплаенс-бақылау қарастырылған. Ол Қазақстан Республикасының заңнамасы, Жарғысы, корпоративтік басқару кодексі және ішкі нормативтік құжаттардың талаптарын сақтауды қамтамасыз етуге бағытталған.

Компанияның ішкі бақылау жүйесі

COSO

«Ішкі бақылау – біріктірілген үлгі» моделіне сәйкес құрылған

КОРПОРАТИВТІ БАСҚАРУ

Корпорация корпоративтік басқаруды қызметтің тиімділігін арттыру, беделін нығайту және капитал тарту шығындарын азайту құралы ретінде қарастырады. Корпоративтік басқару әділдік, адалдық, жауапкершілік, ашықтық, кәсібилік және құзыреттілік негіздеріне құрылады.

Корпоративтік басқарудың тиімді құрылымы барлық мүдделі тараптардың құқықтары мен мүдделерін құрметтеуді көздейді және табысты қызметке ықпал етеді, соның ішінде Корпорация құнының өсуі, қаржылық тұрақтылықты және табыстылықты қолдау.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

Корпорацияның Жарғысына сәйкес басқару органдарына мыналар жатады:

ЖОҒАРЫ ОРГАН – ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕР

БАСҚАРУ ОРГАНЫ-ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

АТҚАРУШЫ ОРГАН-БАСҚАРМА

- Атқарушы орган - Басқарма корпорацияның қаржы-шаруашылық қызметіне бақылауды, ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару, Корпоративтік басқару саласындағы құжаттардың орындалуын бағалауды жүзеге асыратын орган

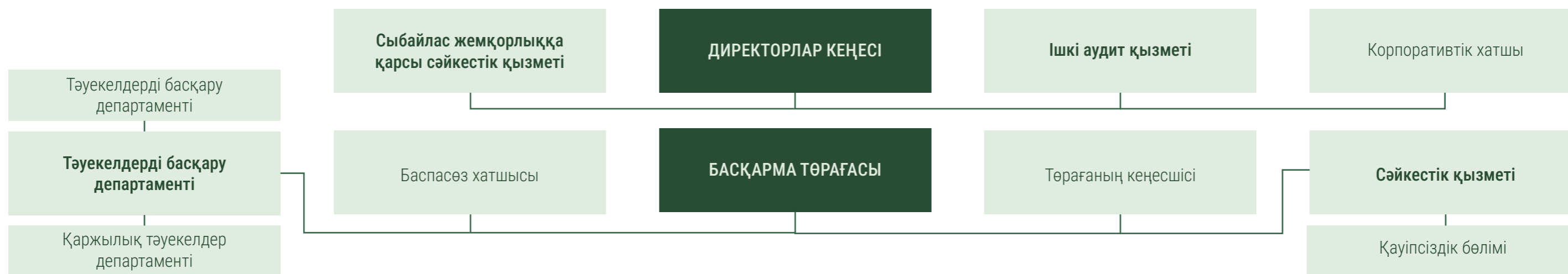
- Ішкі кредиттік саясатты жүзеге асыратын орган-кредиттік комитет

- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған өзге де органдар

КОРПОРАЦИЯНЫҢ ОРТАЛЫҚ АППАРАТЫНЫҢ ҰЙЫМДЫҚ ҚҰРЫЛЫМЫ

Корпорацияның ұйымдық құрылымы 2023 жылғы 19 сәуірдегі №23 «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқармасының отырысында бекітілді.

Корпорацияның штаттық саны 758 бірлікті құрайды, оның ішінде орталық аппаратта 206 штаттық бірлік және филиалдарда 552 штаттық бірлік бар.

Басқарма Төрағасының орынбасары	Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі	Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі	Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі	Басқарма Төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі	Басқарушы директор	Басқарушы директор
Стратегиялық және корпоративтік даму департаменті	Несие бөлімі	Қаржы институттары және КТ қаржыландыру департаменті	Бөлім несиені басқару	Бухгалтерлік есеп бөлімі бухгалтерлік есеп және есеп беру	Әкімшілік бөлім	Заң бөлімі
Стратегия және талдау бөлімі	Несие бөлімі - 1	Мониторинг департаменті	Несиені әкімшілендіру бөлімі	Бухгалтерлік есеп және есеп беру бөлімі	Сатып алу бөлімі	Құқықтық қамтамасыз ету бөлімі, несиелік операциялар
Біріктірілген есеп беру бөлімі	Несие бөлімі - 2		Субсидиялау бөлімі	Несиелік операцияларды есепке алу бөлімі	Әкімшілік-шаруашылық бөлімі	Жалпы құқықтық қамтамасыз ету бөлімі
Корпоративтік басқару және ЕК жұмыс департаменті	Өңірлік даму басқармасы		Кепіл бөлімі	Бюджеттік жоспарлау департаменті	Адам ресурстарын басқару департаменті	Проблемалық несиелер департаменті
Әдістеме және СМЖ департаменті	Филиалдар - 19		Несие комитетінің хатшысы	Қазынашылық департаменті		Қарызды өндіріп алу бөлімі
Өнеркәсіптік сараптама департаменті			Басқарушы директор	Бюджетті тарту бөлімі		Оңалту бөлімі
			Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды дамыту департаменті			
			Цифрландыру департаменті			

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ҚАҒИДАТТАРЫНА СӘЙКЕСТІГІ

Корпоративтік басқару кодексінің 6 қағидасы

Корпорацияның корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерінің сақталуы/сақталмауы туралы есеп 2023 жылғы 3 мамырдағы (№4 хаттама) Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілді және Корпорацияның корпоративтік басқару кодексінің 6 негізгі қағидатының сақталуын растайды:

- 01 Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғау қағидаты – Корпорация Жалғыз акционердің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды және құрметтеуді қамтамасыз етеді және Корпорацияның тиімді қызметіне, соның ішінде Корпорацияның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге және Корпорацияның қаржылық тұрақтылығын сақтауға ықпал етеді;
- 02 Директорлар кеңесі мен Корпорацияның тиімді басқару қағидаты – Директорлар кеңесінің қызметі Жалғыз акционер мен Корпорацияның мүдделерін барынша сақтау және іске асыру, ақылға қонымдылық, тиімділік, белсенділік, адалдық, шынайылық, дәлдік және өз құзыреті шегінде жауапкершілік қағидаттарына негізделеді. Басқарма Корпорацияның даму стратегиясын іске асыру және міндеттерін орындау мақсатында ағымдағы қызметін басқарады. Басқарманың негізгі қағидаттары заңдылық, адалдық, адал ниеттілік, ақылға қонымдылық, жүйелілік болып табылады;
- 03 Корпорацияның дербес қызмет қағидаты – Корпорация өз қызметін дербес жүзеге асырады;
- 04 Корпорацияның қызметі туралы ақпаратты ашудың ашықтығы мен объективтілігі қағидаттары – Корпорация Жалғыз акционердің негізделген шешімдер қабылдау мүмкіндігін қамтамасыз ету, сондай-ақ мүдделі тараптарға Корпорацияның қызметі туралы ақпаратты жеткізу мақсатында Жалғыз акционер мен мүдделі тараптарға Корпорация туралы, соның ішінде оның қаржылық жағдайы, экономикалық көрсеткіштері, қызметінің нәтижелері, меншік және басқару құрылымы туралы сенімді ақпаратты уақтылы ашады;
- 05 Заңдылық және этика қағидаттары – Корпорация Қазақстан Республикасының заңнамасына, жалпыға бірдей қабылданған іскерлік этика қағидаттарына, Жарғыға, Корпоративтік басқару кодексінің ережелеріне және өздерінің шарттық міндеттемелеріне қатаң сәйкестікте әрекет етеді;

- 06 Мүдделі тараптар алдындағы жауапкершілік қағидаты – Корпорация барлық мүдделі тараптардың құқықтарын мойындайды және құрметтейді және өз дамуы мен қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз ету мақсатында олармен ынтымақтастыққа ұмтылады. Мүдделі тараптар Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген жағдайларда өз құқықтарының бұзылуы үшін өтемақы алуға құқылы. Корпоративтік басқару процесіне мүдделі тараптың қатысуы жағдайында соңғысы уақтылы және тұрақты негізде маңызды, жеткілікті және сенімді ақпаратқа қол жеткізуі тиіс. Мүдделі тараптар Директорлар кеңесіне заңнаманың немесе Басқарманың ішкі нормативтік құжаттарының бұзылуы туралы еркін хабарлай алады және осындай хабарлама жағдайында олардың құқықтары бұзылмауы тиіс.

ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕР

Корпорацияның жалғыз акционері – «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ.

Холдинг ел экономикасын дамытуға арналған мемлекеттік бағдарламаларды іске асырудың негізгі операторы болып табылады.

Жалғыз акционермен өзара іс-қимыл Корпорацияның Жарғысына сәйкес жүзеге асырылады, онда Жалғыз акционердің міндеттері, құзыреті және оның мүдделерін қозғайтын қызмет туралы ақпарат беру тәртібі, сондай-ақ Корпоративтік басқару кодексімен өзара іс-қимыл реттеледі.

Жалғыз акционердің ең маңызды функцияларының қатарына Корпоративтік басқару кодексін бекіту, Директорлар кеңесінің құрамын және өкілеттік мерзімін анықтау, сыртқы аудитті, жылдық қаржылық есептілікті бекіту жатады.

КОРПОРАЦИЯНЫҢ ДИВИДЕНДТІК САЯСАТЫ

Корпорацияның дивидендтерді төлеу мақсаттары, қағидаттары, мөлшері, нысаны, мерзімдері мен тәртібі жөніндегі саясаты 2021 жылғы 10 қарашадағы «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Басқармасының шешімімен бекітілген дивидендтік саясат туралы Ережеде айқындалған.

Корпорацияның дивидендтік саясатының қағидаттары

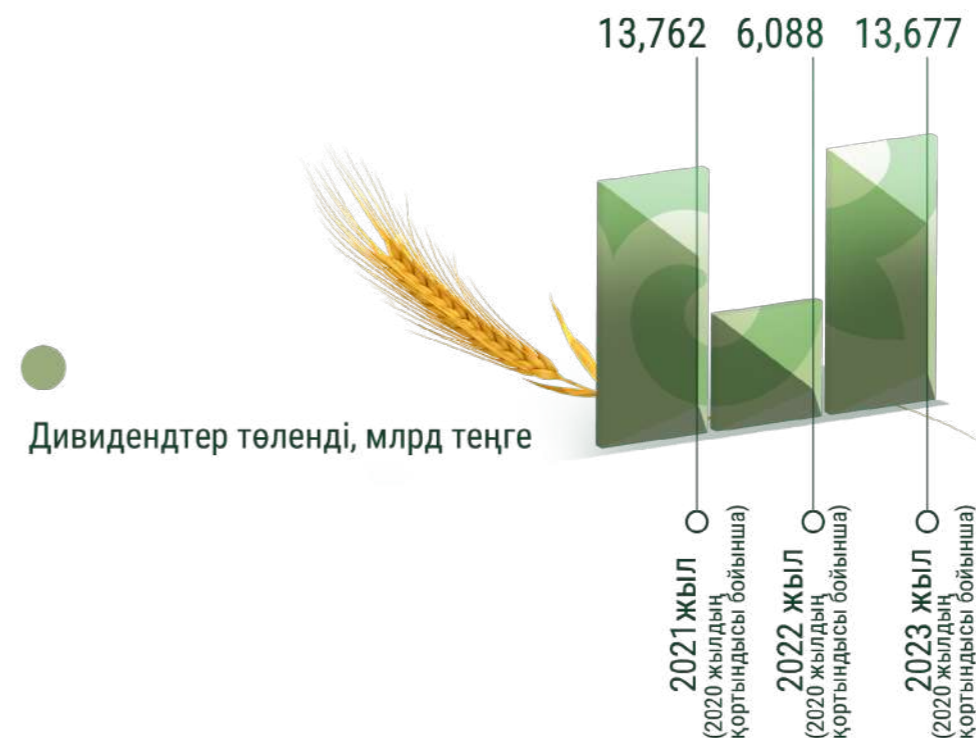
Дивидендтер төлеу Корпорацияның таза пайдасын бөлу және оны қайта инвестициялау, бекітілген Даму стратегиясы, сондай-ақ олардың қаржы-шаруашылық қызметінің қорытындылары бойынша Директорлар кеңесінің келіп түскен ұсыныстары негізінде жүзеге асырылады.

Корпорацияның дивидендтік саясаты келесі қағидаттарға негізделеді:

- 01 Холдингтің Жалғыз акционерінің және (немесе) Қазақстан Республикасы Үкіметінің тапсырмалары бойынша төлемдерді және шығыстарды жүзеге асыру қажеттілігі қағидаты;
- 02 Холдинг қызметін, оның ішінде Холдинг қаражаты есебінен іске асырылатын инвестициялық жобалардың жаңа түрлерін қаржыландыру қажеттілігін қамтамасыз ету қағидаты;
- 03 Корпорацияның, соның ішінде өзінің инвестициялық қызметін дамытуға арналған шығыстарын қаржыландыру қажеттілігі қағидаты.

Жалғыз акционерге 2019-2022 жылдары Корпорацияның Жалғыз акционерінің шешімдеріне сәйкес төленген дивидендтердің мөлшері туралы ақпарат:

Соңғы 3 жылда төленген дивидендтер туралы мәліметтер, млрд теңге

Дивидендтер төленді, млрд теңге

2023 жылы дивидендтер төлеуге 13 677 185 054 теңге 40 тиын бөлінді. 427 059 079 қарапайым акцияға шаққандағы дивиденд мөлшері бір акцияға 48,45 теңгені құрады.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Корпорацияның Директорлар кеңесі Корпорацияның қызметіне жалпы басшылықты және Корпорацияның атқарушы органына бақылауды жүзеге асыратын басқару органы болып табылады, Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңында және/немесе Корпорацияның Жарғысында Корпорацияның Жалғыз акционерінің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелерді қоспағанда. Ол сондай-ақ стратегиялық басшылық пен тұрақты дамуды бақылауды қамтамасыз етеді, келесі мәселелерге ерекше назар аударады:

- Корпорацияның даму стратегиясын, соның ішінде бағыттары мен нәтижелерін айқындау.
- Даму жоспарының негізгі көрсеткіштерін белгілеу және мониторинг жүргізу.
- Тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және корпоративтік басқару жүйелерінің тиімді жұмыс істеуін ұйымдастыру және бақылау.
- Директорлар кеңесінің құзыреті шеңберінде негізгі стратегиялық жобаларды тиімді іске асыруды бекіту және мониторинг жүргізу.
- Басқарманы сайлау, марапаттау, ізбасарлықты жоспарлау және олардың қызметіне бақылау жүргізу.

Корпорацияның Директорлар кеңесі өз қызметін 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-II Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңына, Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілеріне, Корпорацияның Жарғысына, Корпоративтік басқару кодексіне, Жалғыз акционердің шешімдеріне және Корпорацияның басқа да құжаттарына сәйкес жүзеге асырады. Ол Жалғыз акционердің, яғни Холдингтің мүддесі үшін АПК субъектілерін қаржыландыру саласында қойылған міндеттерді ең аз заңдық, қаржылық және беделдік тәуекелдермен орындауға бағытталған.

Директорлар кеңесінің құрамы оның мүшелерінің біліктілігі, тәжірибесі, білімі және іскерлік қасиеттері бойынша теңдестірілген және Жалғыз акционердің сеніміне ие.

Директорлар кеңесінің мүшелері мінсіз іскерлік беделге, ауыл шаруашылығы, экономика және бизнес басқару, сондай-ақ юриспруденция саласындағы білімге, дағдылар мен тәжірибеге ие.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Директорлар кеңесі 7 адамнан тұрады, оның ішінде 3 мүше (43%) тәуелсіз директорлар болып табылады. Бұл қабылданатын шешімдердің тәуелсіздігін және Корпорацияның мүдделеріне сәйкес барлық мүдделі тараптарға әділ қатынасты қамтамасыз етуге ықпал етеді.

Тәуелсіз директорларды таңдаудың басым критерийлері олардың кәсібилігі және объективті шешімдер қабылдау үшін тәуелсіздігі болып табылады. Тәуелсіз директорлар Корпорацияда әлемдік үздік тәжірибелерді қолдану үшін өз тәжірибелері мен білімдерімен белсенді түрде бөліседі. Олар Директорлар кеңесінің комитеттерін басқарады және халықаралық басқару тәжірибесін енгізеді. Тәуелсіз директорлар мүдделер қақтығысы мүмкін болатын мәселелерді, мысалы, қаржылық және қаржылық емес есептілікті дайындау, мәмілелер жасау, атқарушы органға кандидатураларды ұсыну және атқарушы орган мүшелеріне сыйақы белгілеу сияқты мәселелерді талқылауға белсенді қатысады.

Директорлар кеңесінің жергілікті халықтан жалданған мүшелерінің үлесі 100% құрайды. Директорлар кеңесінің барлық мүшелері Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылады.

Азаматтық белгісі бойынша Директорлар кеңесінің құрамы

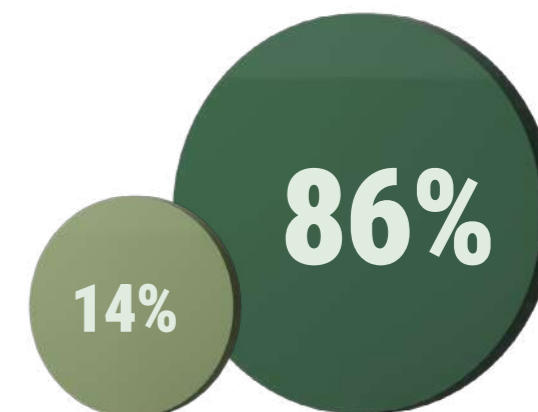

● Қазақстан Республикасының азаматтары

Жас санаты бойынша Директорлар кеңесінің құрамы

Директорлар кеңесінің 7 мүшесінің 6-сы 30-дан 50 жасқа дейінгі санатқа кіреді, бұл 85,7% құрайды.

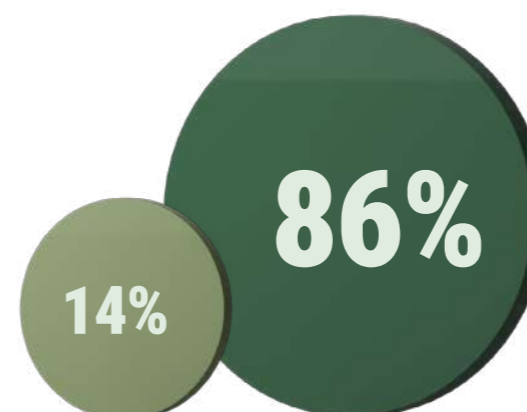
- 30-50 жас
- 50 жастан асқан

Гендерлік белгілері бойынша Директорлар кеңесінің құрамы

Директорлар кеңесінің 7 мүшесінің 6-ы ер адамдар.

- Ерлер
- Әйелдер

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ ТӨРАҒАСЫ

**АЙДАПКЕЛОВ
Нұрболат Серғалиұлы**

1979 жылы 22 шілдеде дүниеге келген.

Білімі:

2000 жылы Қазақ мемлекеттік басқару академиясын «Бухгалтерлік есеп және аудит» мамандығы бойынша бітірген;

2002 жылы Қазақ гуманитарлық-заң университетін «Құқықтану» мамандығы бойынша бітіріп, «заңгер» біліктілігін алған.

2022 жылғы 1 ақпаннан бастап «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі ретінде Директорлар кеңесінің төрағасы болып сайланды.

Басқа лауазымдар:

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқарма төрағасының бірінші орынбасары;

«ҚазАгроҚаржы» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы;

«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі – «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ Жалғыз акционерінің өкілі.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

2016 жылғы мамырдан 2020 жылғы қазанға дейін – Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Статистика комитетінің төрағасы;

2020 жылғы қазаннан 2022 жылғы қаңтарға дейін – Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігінің Ұлттық статистика бюросының басшысы;

2022 жылғы қаңтардан қазіргі уақытқа дейін – «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқарма төрағасының бірінші орынбасары.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ – ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕРДІҢ ӨКІЛІ

**СОН
Вячеслав Владимирович**

1982 жылы 14 қаңтарда дүниеге келген.

Білімі:

2002 жылы Қазақ гуманитарлық заң университетін бітіріп, «Заңгер» біліктілігін алды;

2002 жылы Қазіргі гуманитарлық университетті бітіріп, «Лингвистика» біліктілігін алды;

2008 жылы Халықаралық бизнес университетін бітіріп, «Қаржы және несие» біліктілігін алды;

Лондон университетін «Коммерциялық және корпоративтік құқық» мамандығы бойынша құқық магистрі (LLM) дәрежесімен бітірді (Ұлыбритания).

2022 жылғы 23 ақпанда «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі - Жалғыз акционердің өкілі болып сайланды.

Басқа лауазымдар:

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары;

2022 жылғы 16 ақпаннан бастап «Қазақстан тұрғын үй компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі – Жалғыз акционердің өкілі;

2022 жылғы 22 сәуірден бастап «Qazaqstan Investment Corporation» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі – Жалғыз акционердің өкілі ретінде қайта сайланды.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

2009 – 2012 жж. – «Тау-Кен Самұрық» Ұлттық тау-кен компаниясы» АҚ басқарушы директоры;

2012-2013 жж. – Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі «Қазспецэкспорт» РМК аппарат басшысы, бас директорының орынбасары;

2013-2017 жж. – «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ аудит және бақылау департаментінің директоры;

2017-2023 жж. – «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ басқарушы директоры.

2023 жылдың қарашасынан қазіргі уақытқа дейін – «Бәйтерек» Ұлттық холдингі» АҚ басқарма төрағасының орынбасары.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ – ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕРДІҢ ӨКІЛІ

КӨШКІМБАЕВ
Нияз Жеңісұлы

1979 жылы 5 қыркүйекте дүниеге келген.

Білімі:

2001 жылы Қарағанды мемлекеттік техникалық университетін «Электрмен жабдықтау және электрлендіру» мамандығы бойынша бітірген;

2002 жылы Қарағанды мемлекеттік техникалық университетін «Экономика» мамандығы бойынша бітірген.

2022 жылғы 30 маусымда «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі - Жалғыз акционердің өкілі болып сайланды.

Басқа лауазымдар:

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ басқарушы директоры;

«ҚазАгроҚаржы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

Өндіріс пен мемлекеттік қызметтің экономика және қаржы саласында жұмыс істеген.

2017-2020 жж., ҚР Ұлттық экономика министрлігінің статистика жөніндегі Комитет төрағасының орынбасары.

2020-2022 жж., ҚР Стратегиялық жоспарлау және реформалар агенттігі Ұлттық статистика бюросы басшысының орынбасары.

2022 жылдың маусым айынан бастап – «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамының басқарушы директоры.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ - ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОР

БІРТАНОВ
Есжан Амантайұлы

1975 жылы 1 шілдеде дүниеге келген.

Білімі:

1992 жылдан 1993 жылға дейін Түркияның Анкара университетінде «Түрік тілі мен әдебиеті» мамандығы бойынша оқыды;

1997 жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетін «Экономика және менеджмент» мамандығы бойынша бітірген;

1998 жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің магистратурасын «Экономика және менеджмент» мамандығы бойынша (магистр) бітірген;

2002 жылы «Тұран» университетін «Құқықтану» мамандығы бойынша бітірген;

2002 жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің аспирантурасын бітірген (аспирант);

2014 жылдың қаңтар-қыркүйек айларында М. Ломоносов атындағы Мәскеу мемлекеттік университетінде «Басқарушылық менеджмент» мамандығы бойынша біліктілікті арттыру курстарынан өтті.

2022 жылғы 20 шілдеде «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі - Жалғыз акционердің өкілі болып сайланды.

Басқа лауазымдар:

2022 жылдың сәуірінен осы уақытқа дейін - «Freedom Finance Insurance» сақтандыру компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директоры;

2022 жылдың сәуірінен осы уақытқа дейін - «Freedom Finance Life» сақтандыру компаниясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директоры.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

Қаржы қызметтерін реттеу және ұсыну саласында басшылық қызметтерді атқарды.

2016-2017 жж., «ҚР Ұлттық банктің Ұлттық инвестициялық корпорациясы» АҚ директорлар кеңесінің мүшесі, басқарма төрағасы;

2018-2019 жж., «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ басқарушы директоры;

2019-2021 жж., «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі» ММ төрағасының орынбасары;

2021-2022 жж., төраға орынбасары – Алматы қаласындағы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің тұрақты өкілдігінің басшысы.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ - ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОР

ТӨЛЕШОВ
Яхия Жаңабайұлы

1974 жылы 1 қаңтарда туған.

Білімі:

1996 жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетін «Механика және қолданбалы математика» мамандығы бойынша бітірген (маман);

Стэнфорд университетінің Стэнфорд кәсіптік оқу орталығында IPS және кәсіби даярлық бағдарламасы бойынша, жобаларды алдыңғы қатарлы басқаруға бағытталған оқудан өтті.

2022 жылғы 20 шілдеде «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі - Жалғыз акционердің өкілі болып сайланды.

Басқа лауазымдар:

«Электрондық қаржы орталығы» АҚ Басқарма төрағасы

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

Қаржы қызметтерін реттеу саласында жетекшілік қызметтерде жұмыс істеген.

2016-2017 жж., «Samuryk Kazyna Business Services» ЖШС сервистік шешімдер бағытының басшысы;

2019-2020 жж., «Kazakh Invest» ЖШС жобалар жетекшісі және басқарма төрағасының кеңесшісі;

2020-2021 жж., «Электрондық қаржы орталығы» АҚ басқарушы директоры, басқарма мүшесі;

Қаңтар-сәуір 2022 ж., «Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі» ММ қаржы технологиялары департаменті директорының міндетін атқарушы;

2022-2023 жж., «Электрондық қаржы орталығы» АҚ басқарма төрағасының өндірістік мәселелер жөніндегі орынбасары.

2023 жылдың қыркүйегі – қазіргі уақытта – «Электрондық қаржы орталығы» АҚ басқарма төрағасы.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилиирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ - ТӘУЕЛСІЗ ДИРЕКТОР (2023 жылғы 14 қарашаға дейін)

МӘДИЕВ
Сержан Нұраханұлы

1983 жылы 23 қаңтарда дүниеге келген.

Білімі:

2001 жылдан 2002 жылға дейін АҚШ-тағы University of Wisconsin «Ақша және банк ісі» мамандығы бойынша оқыды;

2005 жылы Еуразия ұлттық университетін «Халықаралық қаржы» мамандығы бойынша (үздік диплом) бітірген;

2006 жылдан 2007 жылға дейін Ұлыбританиядағы Warwick Business School «Қаржы» мамандығы бойынша магистратурада оқыды;

Сертификатталған қаржы аналитигі (2011-2013 жж., CFA иегері).

2022 жылғы 26 сәуірде «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі - тәуелсіз директор болып сайланды.

Басқа лауазымдар:

«ҚазАгроҚаржы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі - тәуелсіз директор.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

Банк және квазимемлекеттік секторда жұмыс істеген.

2014 жылдан 2016 жылға дейін – «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ басқарушы директоры;

2016 жылдан 2018 жылға дейін – «Экономикалық зерттеулер институты» АҚ басқарма төрағасы, директорлар кеңесінің мүшесі;

2018 жылдан қазіргі уақытқа дейін – «Documentolog» ЖШС қаржы жөніндегі бас директорының орынбасары; «Smart Capital Management» ЖК құрылтайшысы, директоры.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилиирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ - ТӘУЕЛСІЗ (2023 жылғы 15 желтоқсаннан бастап)

ДЖАЙЛАУБЕКОВА
Айгүл Әкешайқызы

1971 жылы 22 мамырда дүниеге келген.

Білімі:

1988-1993 жылдары Әл-Фараби атындағы Қазақ Мемлекеттік Университеті, Алматы қ., Экономика және философия факультеті, Әлеуметтану бөлімі (үздік диплом);

1994-1995 жылдары Lancaster Management School, Lancaster University (Ланкастер Университеті, Ұлыбритания), Ұйымдастырушылық талдау және мінез құлық мамандығы бойынша ғылым магистрі дәрежесі (Master of Arts in Organisational Analysis and Behaviour);

1998-2003 жылдары, ING Bank қызметкерлеріне арналған бірқатар банк курстары (Нидерланды, Австрия, Венгрия);

2006 жыл, Alpha Banking course INSEAD Business School (Франция);

2008-2010 жылдары, Citibank қызметкерлеріне арналған бірқатар банк курстары (Ұлыбритания, АҚШ, Ресей);

2011-2014 жылдары, HSBC қызметкерлеріне арналған бірқатар банк курстары (Ұлыбритания, Франция, АҚШ).

2023 жылғы 15 желтоқсанда «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі – тәуелсіз директор болып сайланды.

Басқа лауазымдар:

2020 жылғы қыркүйектен қазіргі уақытқа дейін – «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор;

2021 жылғы қыркүйектен қазіргі уақытқа дейін Global University Systems Holding B.V. атқарушы емес директор - Директорлар кеңесінің мүшесі (Амстердам, Нидерланды).

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

Банктік мансабын Нидерландыдағы MeesPierson және ING халықаралық банктерінің бас кеңселерінде бастады. Ірі шетелдік институттардың еншілес банктерінде және қазақстандық банктерде қаржылық қызметтер көрсету саласында басшылық лауазымдарды атқарды.

2007 – 2011 жж. - Citibank Kazakhstan жаһандық банкінг басшысы, 2008 жылдан Басқарма Төрағасының орынбасары;

2011-2015 жж. - HSBC Bank Kazakhstan (2014 ж. желтоқсан айынан АО «Altyn Bank» АҚ) Басқарма Төрағасының орынбасары;

2015-2016 жж. - «Казкоммерцбанк» АҚ Басқарушы Директор – Басқарма Мүшесі;

2016-2018 жж. - «Цеснабанк» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары;

2019 ж. – осы күнге дейін - «InnoVision Management Consultancy» ЖШС серіктесі;

2020 ж. – осы күнге дейін - «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ тәуелсіз директоры – Директорлар Кеңесінің мүшесі;

2021 ж. – осы күнге дейін Global University Systems Holding B.V. атқарушы директоры – Директорлар Кеңесінің мүшесі (Амстердам, Нидерланды).

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилиирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІНІҢ МҮШЕСІ – «АГРАРЛЫҚ НЕСИЕ КОРПОРАЦИЯСЫ» АҚ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ

ӘШІРБЕКОВ
Алмат Бүркітбайұлы

1986 жылы 10 қыркүйекте дүниеге келген.

Білімі:

2008 жылы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетін «Қаржы» мамандығы бойынша бакалавр дәрежесімен бітірген;

2020 жылы «Синергия» Мәскеу қаржы-өнеркәсіптік университетін «Іскерлік әкімшілік шебері (MBA)» – Стратегиялық менеджмент біліктілігі бойынша бітірген.

2022 жылғы 31 қаңтарда «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жалғыз акционерінің шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасы және «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі болып сайланды.

Басқа лауазымдар:

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасы.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

2017 – 2019 жж. – «ҚазАгроҚаржы» АҚ оңалту және проблемалық жобалар департаментінің директоры;

2019 – 2021 жж. – «ҚазАгроҚаржы» АҚ Басқарушы директоры – Басқарма мүшесі;

2021 – 2022 жж. – «ҚазАгроҚаржы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары;

2022 жылғы 31 қаңтардан бастап – «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма Төрағасы.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилиирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

Тағайындау және іріктеу

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Жарғысының 27-тармағының 8) тармақшасына сәйкес Директорлар кеңесінің сандық құрамын және өкілеттік мерзімін анықтау, оның мүшелерін сайлау, олардың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату, сондай-ақ Директорлар кеңесінің мүшелеріне өз міндеттерін орындағаны үшін сыйақы мен шығындарды өтеу мөлшері мен шарттарын анықтау мәселелері Жалғыз акционердің айрықша құзыретіне жатады.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесі туралы ережеге сәйкес Директорлар кеңесінің құрамына кандидаттарды іздеу және іріктеу процесі Жалғыз акционермен жүзеге асырылады.

2023 жылы Корпорацияның Директорлар кеңесінің құрамында келесі өзгерістер орын алды.

ШЫҒАРЫЛДЫ:

- С.Н. Мәдиев, тәуелсіз директор, 2023 жылғы 14 қарашадағы № 43/23 Жалғыз акционердің шешімімен.

САЙЛАНДЫ:

- А.Ә. Жайлаубекова, тәуелсіз директор, 2023 жылғы 15 желтоқсандағы № 51/23 Жалғыз акционердің шешімімен.

Директорлар кеңесінің комитеттері

01

Стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму комитеті

Директорлар кеңесіне қызметтің басым бағыттарын (даму) анықтау, стратегиялық мақсаттар (даму стратегиясы) бойынша ұсынымдар әзірлеу, корпоративтік даму мәселелері бойынша, оның ішінде Корпорация қызметінің орта және ұзақ мерзімді перспективада тиімділігін, оның рентабельді қызметін және тұрақты дамуын арттыруға ықпал ететін іс-шараларды әзірлеу бойынша ұсынымдар дайындау үшін құрылған.

ТАӘ	Лауазымы
Мәдиев Сержан Нұраханұлы (14.11.2023 жылға дейін) Жайлаубекова Айгүл Әкешайқызы (15.12.2023 жылдан бастап)	Комитет төрағасы
Біртанов Есжан Амантайұлы	Комитет мүшесі
Төлешов Яхия Жаңабайұлы	Комитет мүшесі

02

Аудит және тәуекелдер комитеті

Комитет корпорацияның Директорлар кеңесінің жұмыс тиімділігін және сапасын арттыру мақсатында құрылған. Ол Директорлар кеңесіне корпорацияның қаржы-шаруашылық қызметін бақылау жүйесін тиімді орнатуға ұсыныстар дайындау арқылы көмектеседі (соның ішінде қаржылық есептіліктің толықтығы мен анықтығын бақылау), ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі мен тиімділігін қадағалау, сыртқы және ішкі аудит пен комплаенс қызметінің тәуелсіздігін бақылау, Қазақстан Республикасының заңнамаларын, ішкі құжаттарды сақтау бойынша ұсыныстар дайындау және тәуекелдерді басқарудың тиісті жүйесін жетілдіру және нығайтуға арналған қызметті қадағалау бойынша ұсыныстар дайындайды.

ТАӘ	Лауазымы
Біртанов Есжан Амантайұлы	Комитет төрағасы
Төлешов Яхия Жаңабайұлы	Комитет мүшесі
Мәдиев Сержан Нұраханұлы (14.11.2023 жылға дейін) Жайлаубекова Айгүл Әкешайқызы (15.12.2023 жылдан бастап)	Комитет мүшесі

03

Кадрлар, сыйақылар және әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитет

Комитет Директорлар кеңесінің жұмысының тиімділігін және сапасын арттыру мақсатында құрылған. Ол Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін кадр саясаты, тағайындау және сыйақы беру жүйесі, сондай-ақ Корпорация Директорлар кеңесінің мүшелерінің, Корпорация басқармасы мүшелерінің қызметін, олардың ішінде әрқайсысын жеке-жеке бағалау, Корпорация төрағасы мен басқарма мүшелерінің ізбасарларын жоспарлау және корпоративтік хатшының қызметін бағалау мәселелерін терең қарастыру және мониторинг жүргізу арқылы көмектеседі.

ТАӘ	Лауазымы
Төлешов Яхия Жаңабайұлы	Комитет төрағасы
Мәдиев Сержан Нұраханұлы (14.11.2023 жылға дейін) Жайлаубекова Айгүл Әкешайқызы (15.12.2023 жылдан бастап)	Комитет мүшесі
Біртанов Есжан Амантайұлы	Комитет мүшесі

Директорлар кеңесі мен оның Комитеттерінің жұмысы

Директорлар кеңесінің қызметі кәсібилік, ақылға қонымдылық және сақтық, адалдық және объективтілік, сондай-ақ жалғыз акционердің құқықтарын қорғау қағидаттарына негізделеді.

ДК және оның комитеттерінің өткізілген отырыстарының саны

Директорлар кеңесінің барлығы

14
отырысы өтті

Барлығы 14 Директорлар кеңесінің отырысы өткізілді, оларға Директорлар кеңесінің мүшелері қатысты. Төрт отырыста Директорлар кеңесінің мүшелерінің толық құрамы (7-ден 6-ы) еңбек демалысында болған бір мүшесінің болмауына байланысты қатысқан жоқ. Дегенмен, кворум сақталып, шешімдер қабылданып, қажетті талқылаулар жүргізілді. Сонымен қатар, Директорлар кеңесінің Комитеттерінің 30 отырысы өткізілді.

ДК қаралған мәселелер (барлығы 109 сұрақ)

- Директорлар кеңесі: Директорлар кеңесінің Төрағасын сайлау, Директорлар кеңесінің және оның Комитеттерінің қызметі бойынша ішкі нормативтік құжаттарды бекіту
- Басқарма: Басқарманың құрамы, Басқарманың қызметін бағалау және т.б.
- Директорлар кеңесіне есеп беретін қызметтер мен бірліктер: Ішкі аудит қызметінің, комплаенс қызметінің, корпоративтік хатшы қызметінің қызметіне қатысты мәселелер
- Корпорация қызметі бойынша өзге де мәселелер

Директорлар кеңесінің қызметін бағалау

Корпорацияның директорлар кеңесі мен оның комитеттері жыл сайын бағаланады. 2023 жылы қызметті бағалауды ішкі күштер анонимді сауалнама жүргізу арқылы жүргізді. Директорлар кеңесі мен оның мүшелері жұмысының тиімділігі оң бағаланады.

Директорлар кеңесі мүшелеріне сыйақы төлеу

Директорлар кеңесі мүшелеріне сыйақы белгілеу ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес жүзеге асырылады, бұл ретте Директорлар кеңесінің құрамына қатысудан Корпорация үшін күтілетін оң әсер ескерілуі тиіс. Сыйақы тәуелсіз директорларға Корпорацияның Жалғыз акционерінің шешімі негізінде төленеді, егер өзгеше заңнамада, Корпорацияның нормативтік құжаттарында және олар жұмыс істейтін ұйымдардың құжаттарында көзделмесе. Корпорацияның Басқарма төрағасы Директорлар кеңесінің жұмысына қатысқаны үшін сыйақы алмайды. Тұрақты жылдық сыйақы мөлшері Жалғыз акционердің шешімімен айқындалады.

Тәуелсіз директор дауыс берген Директорлар кеңесінің шешімімен Корпорацияға зиян келтірілгені анықталған жағдайда сыйақы төленбейді.

БАСҚАРМА

Жарғыға сәйкес «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның Басқармасы Корпорацияның ағымдағы қызметіне басшылықты жүзеге асыратын атқарушы орган болып табылады және Корпорация мен Жалғыз акционердің мүддесі үшін әрекет етеді.

Басқарма Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілеріне және Корпорация Жарғысына сәйкес өзге органдардың құзыретіне жатқызылмаған мәселелер бойынша, оның ішінде заңнама мен Корпорация Жарғысына сәйкес өзінің құзыретіне жататын мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға құқылы.

Басқарма мүшелерінің жергілікті халықтан жалданған үлесі 100%-ды құрайды. Басқарма мүшелерінің барлығы Қазақстан Республикасының азаматтары.

Азаматтық белгісі бойынша Басқарма құрамы

● Қазақстан Республикасының азаматтары

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Басқарманың

5 мүшесінің 5-і

ер адамдар болып табылады және 30-дан 50 жасқа дейінгі санатқа кіреді, бұл 100% құрайды

Гендерлік белгілері бойынша Басқарма құрамы

● Ерлер

Жас санаты бойынша Басқарма құрамы

● 30-50 жас

Состав Правления за период с 01.01.2023 г. по 31.12.2023 г.

№	Басқарма мүшесінің ТАӘ	Басқарма құрамына кірген күні	Лауазымы	Лауазымы Басқарма құрамынан шыққан күні	Сайлау туралы шешімнің нөмірі мен күні
1	Әшірбеков А.Б.	31.01.2022 ж.	Басқарма төрағасы		«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Басқармасының 2022 жылғы 28 қаңтардағы № 05/22 шешімі
2	Сапулатов Қ.Қ.	16.02.2022 ж.	Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі		«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 15 ақпандағы № 3 шешімі
3	Тюлегенов Р.К.	16.02.2022 ж.	Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі	2023 жылдың 19 желтоқсанынан бастап өкілеттіліктерін мерзімінен бұрын тоқтату туралы 2024 жылдың 30 қаңтарындағы №1 Корпорацияның Директорлар кеңесінің шешімі.	«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 15 ақпандағы № 3 шешімі
4	Нәбиев М.Е.	28.11.2022 ж.	Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі		«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 28 қарашадағы № 19 күндізгі отырысының шешімі
5	Ысқақов М.Қ.	31.01.2023 ж.	Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі		«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 1 шешімі
6	Досқараев А.Е.	13.02.2023 ж.	Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі		«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 1 шешімі

Басқарманы Басқарма Төрағасы басқарады.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Корпорация кеңесі 5 мүшеден тұрады:

БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫ

**ӘШІРБЕКОВ
Алмат Бүркітбайұлы**

1986 жылы 10 қыркүйекте дүниеге келген.

Білімі:

2008 жылы Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетін «Қаржы» мамандығы бакалавры бойынша бітірген.

2020 жылы «Синергия» Мәскеу қаржы-өнеркәсіптік университетін «Іскерлік әкімшілік шебері (MBA)» – Стратегиялық менеджмент біліктілігі бойынша бітірген.

2022 жылдың 28 қаңтарында «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Басқармасының № 05/22 шешімімен 2022 жылдың 31 қаңтарынан бастап «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасы және «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ директорлар кеңесінің мүшесі болып сайланды.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

21.02.2017 жылдан 30.07.2019 жылға дейін – «ҚазАгроҚаржы» АҚ оңалту және проблемалық жобалар департаментінің директоры

31.07.2019 жылдан 30.06.2021 жылға дейін – «ҚазАгроҚаржы» АҚ Басқарушы директоры – Басқарма мүшесі

01.07.2021 жылдан 28.01.2022 жылға дейін – «ҚазАгроҚаржы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары

2022 жылғы қаңтар айынан бастап қазіргі уақытқа дейін «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасы.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

**САПУЛАТОВ
Қайрат Қаертарұлы**

1984 жылы 12 тамызда дүниеге келген.

Білімі:

2005 жылы М.Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университетін, Петропавл қ. «Қаржы және несие» мамандығы (үздік диплом).

2022 жылғы 15 ақпандағы «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің № 3 шешімімен 2022 жылғы 16 ақпаннан бастап «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары – Басқарма мүшесі болып сайланды.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

2009-2018 жылдар аралығында «ҚазАгро» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ құрылымында әртүрлі басшылық қызметтерде жұмыс істеді;

2018-2019 - «ҚазАгроӨнім» АҚ басқарма төрағасы;

2019-2020 - «Қазақстандық мемлекеттік-жекеменшік әріптестік орталығы» АҚ атқарушы директоры;

2020-2021 - «Қазақстандық мемлекеттік-жекеменшік әріптестік орталығы» АҚ басқарушы директоры – Басқарма мүшесі;

2022 жылғы ақпаннан бастап қазіргі уақытқа дейін «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

**ДОСҚАРАЕВ
Айдын Еділханұлы**

1979 жылы 13 қыркүйекте дүниеге келген.

Білімі:

2000 жылы Қазақ мемлекеттік басқару академиясын (Алматы) «Қаржы және несие. Банк ісін ұйымдастыру» мамандығы бойынша бітірген.

2023 жылғы 31 қаңтарда «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің № 1 шешімімен 2023 жылғы 13 ақпаннан бастап «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары - Басқарма мүшесі болып сайланды.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

Банк саласында түрлі позицияларда жұмыс істеді.

2018 жылы – «Цесна банк» АҚ бөлшек несие департаментінің директоры, Астана;

2018-2020 жылдары - «Банк Центркредит» АҚ шағын бизнес департаментінің директоры, Алматы;

2020-2023 жылдары «Cordial Group» компаниялар тобы бас директорының инвестиция және қаржы жөніндегі орынбасары;

2023 жылғы ақпаннан бастап қазіргі уақытқа дейін «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

ЫСҚАҚОВ
Мұрат Қуанышбайұлы

1984 жылы 1 қаңтарда дүниеге келген.

Білімі:

2005 жылы Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетін (Алматы қ.) «Халықаралық қатынастар» мамандығы бойынша бітірген.

2008 жылы Қазақ мемлекеттік заң университетін (Алматы қ.) «Құқықтану бакалавры» мамандығы бойынша бітірген.

2011 жылы Қазақ мемлекеттік экономика, қаржы және халықаралық сауда университетін (Алматы қ.) «Экономика магистрі» мамандығы бойынша бітірген.

2023 жылғы 31 қаңтарда «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің № 1 шешімімен 2023 жылғы 13 ақпаннан бастап «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары - Басқарма мүшесі болып сайланды

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

Квазимемлекеттік құрылымдарда және «ҚазАгро» Холдингінің құрылымында жұмыс істеді.

2016-2021 жылдары – «Ауыл шаруашылығын қаржылай қолдау қоры» АҚ Басқарушы директоры, Басқарма мүшесі;

2021-2022 жылдары – «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Стратегия және корпоративті даму департаментінің директоры.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 31 қаңтардағы № 1 шешімімен «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары - Басқарма мүшесі болып сайланды.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

НӘБИЕВ
Марлен Еркенұлы

1985 жылы 22 тамызда дүниеге келген.

Білімі:

2006 жылы Еуразия ұлттық университетін бітірген. Л.Н. Гумилев, «Экономика» мамандығы бойынша (үздік диплом).

2022 жылғы 28 қарашада «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің № 1 шешімімен 2023 жылғы 13 ақпаннан бастап «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары - Басқарма мүшесі болып сайланды.

Еңбек қызметі туралы мәліметтер:

Екінші деңгейлі банктерде, квазимемлекеттік секторда жұмыс істеді.

2017-2018 жылдары - «Казкоммерцбанк» АҚ ШОБ дамыту филиалы директорының орынбасары.

2018-2019 жылдары – «KarTel» ЖШС (Beeline Қазақстан) ШОБ дамыту жөніндегі сарапшысы.

2019-2020 жылдары – «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Шығыс Қазақстан облысы бойынша филиалының директоры.

2020-2021 жылдары - «Павлодар» ӘКК» АҚ басқарма төрағасының орынбасары.

2021-2022 жылдары – қаржы секторында басшылық лауазымдарда жұмыс істеу.

2022 жылғы қарашадан бастап – «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ басқарма төрағасының орынбасары.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның, оның аффилирленген компанияларының акциялары (қатысу үлестері) жоқ, сондай-ақ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жеткізушілерінің және бәсекелестерінің акцияларына иелік етпейді.

Басқарма қызметі туралы есеп

Басқарманың қызметінің мақсаты – Даму стратегиясы мен Корпорацияны дамыту жоспарын тиімді іске асыру.

Басқарма қызметінің негізгі міндеттері:

- 01 Корпорацияның жалғыз акционері мен Директорлар кеңесінің шешімдерін сапалы және уақтылы орындау;
- 02 Корпорацияның ағымдағы қызметін даму стратегиясы мен даму жоспарының мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес қамтамасыз ету;
- 03 Корпорация активтерін, міндеттемелерін және капиталын тиімді басқару;
- 04 Басқарма құзыреті шегінде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің тиімді жұмыс істеуін қамтамасыз ету.

Басқарма қызметі келесі принциптерге негізделеді:

1. Ашықтық және жариялылық;
2. Жауапкершілік және есеп берушілік;
3. Міндеттерді объективті бөлу;
4. Операцияларды тиісінше мақұлдау және бекіту;
5. Кешенділік және жүйелілік;
6. Тұрақты даму және жетілдіру;
7. Икемділік;
8. Бақылаудың кез келген елеулі кемшіліктері мен әлсіз жақтарын уақтылы анықтау және оларға ден қою;
9. Басқарма қызметінің басым салалары;
10. Технологиялық;
11. Қызметкерлердің біліктілігі;
12. Процедуралардың құжатталуы;
13. Ақпараттың шынайылығы мен толықтығы.

2023 жылы 93 Басқарма отырысы өткізілді, олардың барлығы бетпе-бет өтті. 2023 жылы барлығы 403 мәселе қаралды, оның ішінде 53 мәселе Корпорацияның Директорлар кеңесінің отырысында қарауға ұсынылды, олардың нәтижесінде шешімдер қабылданып, тапсырмалар берілді.

Қарастырылған мәселелердің негізгі блоктары:

- 01 Жалғыз акционер мен Директорлар кеңесіне шығарылатын мәселелерді алдын ала қарау, ішкі аудит қызметі, корпоративтік хатшы, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі, омбудсмен мәселелерін қоспағанда;
- 02 Бекітілген даму жоспары шеңберінде жылдық бюджетті бекіту;
- 03 Директорлар кеңесімен бекітілген жалпы қызметкерлер саны шеңберінде штат кестесін және ұйымдастырушылық құрылымды бекіту. Бұл ретте күнтізбелік жыл ішінде ұйымдастырушылық құрылымның өзгеруіне жол беріледі, жаңа және (немесе) бар бизнес-процестер мен (немесе) қызмет бағыттарының пайда болу жағдайларын, қайта ұйымдастыруды, мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарына енгізілген өзгерістерді, жаңа мемлекеттік бағдарламаларды бекітуді немесе қолданыстағы мемлекеттік бағдарламаларға өзгерістер мен (немесе) толықтырулар енгізуді қоспағанда;
- 04 Корпорацияның ағымдағы қызметін басқаруды жүзеге асыру, жалғыз акционер мен Директорлар кеңесінің шешімдерінің орындалуын қамтамасыз ету;
- 05 Қазақстан Республикасының заңнамасымен және (немесе) Жарғыға сәйкес жалғыз акционер мен (немесе) Директорлар кеңесінің құзыретіне жатқызылған құжаттарды қоспағанда, Корпорация қызметін ұйымдастыру мақсатында қабылданған ішкі құжаттарды бекіту;
- 06 Корпорация қызметкерлерінің жалақы төлеу, сыйақы беру, әлеуметтік қолдау көрсету ережелерін, сондай-ақ лауазымдық жалақы кестесін бекіту (Басқарма төрағасы мен мүшелері, ішкі аудит қызметі, корпоративтік хатшы, сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметін қоспағанда);
- 07 Корпорацияның міндеттемелерін Корпорацияның меншікті капиталының екіден он пайызына дейінгі мөлшерге ұлғайту туралы және Қазақстан Республикасының заңнамасына және (немесе) Жарғыға сәйкес басқа басқару органдарының құзыретіне жатқызылған мәмілелерден басқа мәмілелерді жасау туралы шешім қабылдау;
- 08 Корпорация қызметін қамтамасыз етуге байланысты басқа басқару органдары мен Корпорация лауазымды тұлғаларының ерекше құзыретіне жатпайтын басқа да мәселелер бойынша шешімдер қабылдау.

Басқарма мүшелерінің сыйақысы

Еңбек ақы төлеу, қызметін бағалау және Корпорация басшыларына сыйақы беру ережелері Корпорацияның Директорлар кеңесімен бекітіледі. Сыйақы жеке жұмыстың күрделілігі мен тұлғалардың атқаратын лауазымын ескеретін жеке дифференциаланған тәсілге негізделеді. Сыйақы жылына бір рет төленеді және оның мөлшері стратегиялық негізгі көрсеткіштердің орындалу нәтижелері мен Директорлар кеңесінің жұмысты бағалауына байланысты болады.

Еңбек ақы төлеу, қызметін бағалау және Корпорация басшыларына сыйақы беру ережелеріне сәйкес, Басқарма мүшелеріне сыйақы беру негізгі қағидаттары келесі кезеңдерді қамтиды:

- 01 Қызметтің негізгі көрсеткіштері мен жоспарлы мәндерін анықтау;
- 02 Қызметтің негізгі көрсеткіштерін бекіту;
- 03 Қызметтің негізгі көрсеткіштерінің қол жеткізілген нәтижелерін есептеу және бекіту.

Басқарма мүшелеріне берілетін сыйақы жалақыны, әлеуметтік қамсыздандыруға аударымдарды, әлеуметтік салықты, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру аударымдарын және ерікті медициналық сақтандыруды қамтиды.

КОРПОРАЦИЯ КОМИТЕТТЕРІ

01

Несиелік комитеттер

Комитеттің негізгі мақсаттары: Корпорацияның несие саясатын тиімді жүзеге асыру, заң талаптары мен Корпорацияның ішкі құжаттарын сақтай отырып, несие портфелінің тәуекелі мен кірістілігінің теңгерімді арақатынасын қамтамасыз ету.

Комитеттің негізгі міндеті - Корпорацияның мүдделерін ескере отырып, несиелендіру мәселелерін жан-жақты, объективті және білікті қарау негізінде несие портфелінің жай-күйін бақылау, теңгерімді несие саясатын жүргізу.

Комитет Корпорацияның несиелік қызметін жүзеге асыруға қатысты кез келген мәселелер бойынша, Корпорацияның жоғары органдарының құзыретіне жатпайтын, Корпорация Басқармасы бекіткен өкілеттілік лимиттері тізілімі шеңберінде шешім қабылдауға құқылы.

Несие процесін оңтайландыру мақсатында Корпорацияда ішкі несие саясатын жүзеге асыратын келесі алқалы органдар/лауазымды тұлғалар ұйымдастырылды:

- ☞ Үлкен Несие Комитеті (ҮНК);
- ☞ Кіші Несие Комитеті (КНК);
- ☞ Филиалдың Несие Комитеті (ФНК).

Жеке өкілеттігі бар лауазымды тұлғалар. Несие комитеті келесі ұйымдастырушылық құрылымға ие:

- ☞ Несие комитетінің төрағасы;
- ☞ Несие комитетінің мүшелері;
- ☞ Несие комитетінің хатшысы (шешім қабылдау кезінде дауыс беру құқығынсыз).

Ішкі несие саясатын жүзеге асыратын алқалы органдар өкілеттіктер лимиттеріне сәйкес шешімдер қабылдайды.

Несие комитеттерінің жұмысы тұрақты негізде жүзеге асырылады.

02

Тәуекелдер комитеті

Комитет – бұл басқарма жанындағы тұрақты әрекет ететін, кеңес беру-кеңестік орган, ол тәуекелдерді басқару жүйесінің жұмыс істеу процесін үйлестіреді/ұйымдастырады. Комитет өзіне басқарма берген өкілеттіктер шеңберінде әрекет етеді. Комитет қабылдаған барлық шешімдер басқарма үшін ұсынымдық сипатта болады.

Комитет мынадай мәселелер бойынша басқармаға ұсыныстар әзірлеу және ұсыну мақсатында құрылады:

- 01 Тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесінің жұмыс істеуі, ұйымдастырылуы және қолдау көрсету мәселелерін тереңдете қарастыру;
- 02 Тәуекелдерді анықтау, бағалау, бақылау және мониторинг жүргізуге арналған процестерді дамыту;
- 03 Тәуекелдерді басқарудың интеграцияланған процесін құру, тәуекелдерді басқару мәдениетін енгізу және дамыту (тәуекел мәдениеті).

Комитет басқарма шешімімен құрылады. Комитеттің құрамы 9 (тоғыз) адамнан тұрады. Комитеттің жеке құрамы Корпорация басқарма төрағасының бұйрығымен бекітіледі.

Комитетті басқарма мүшесі басқарады және комитет құрамына мыналар кіреді:

- ☞ Комитет төрағасы – Басқарма төрағасының орынбасары, кепілдік қамтамасыз ету департаментінің қызметін үйлестіретін басқарма мүшесі;
- ☞ Комитет төрағасының орынбасары – Басқарма төрағасының орынбасары, несие беру департаментінің қызметін үйлестіретін басқарма мүшесі;
- ☞ Комитет мүшелері: сандық технологиялар департаментінің қызметін үйлестіретін басқарушы директор және бірқатар департаменттердің басшылары.

2023 жылы басқарма жанындағы тәуекелдер комитетінің 4 отырысы өткізіліп, барлығы 10 мәселе қаралды.

03

Бюджет комиссиясы

Бюджет комиссиясы – бұл Корпорацияның бюджеттік жоспарлау процесін іске асыруды үйлестіретін тұрақты әрекет ететін орган, басқарма төрағасының бұйрығына сәйкес құрылады.

Бюджет комиссиясының негізгі қызметі Корпорацияның даму жоспарын әзірлеу/түзету кезеңінде бюджеттік жоспарлау процестерін қамтамасыз ету, сондай-ақ бекітілген даму жоспарының орындалуын мониторингтеу болып табылады.

Бюджет комиссиясының негізгі міндеттері:

- 01 Даму жоспарының кіріс және шығыс бөліктерін әзірлеу/түзету бойынша ұсыныстар әзірлеу;
- 02 Стратегиялық даму жоспары мен басқа да құжаттарда көрсетілген мақсаттар, міндеттер, негізгі көрсеткіштерді ескере отырып, қажетті көрсеткіштерді қарауға/ұсынуға енгізу;
- 03 Даму жоспарын әзірлеу/түзету нәтижелерін басқарма қарауына ұсынар алдында қарау;
- 04 Есепті кезеңде даму жоспарының орындалуы бойынша ұсыныстар әзірлеу;
- 05 Есепті кезеңде даму жоспарын мониторингтеу нәтижелерін басқарма қарауына ұсынар алдында қарау.

Бюджет комиссиясы басқарма төрағасының бұйрығымен құрылады.

Бюджет комиссиясының құрамы:

- ☞ Комиссия төрағасы;
- ☞ Комиссия төрағасының орынбасары;
- ☞ Комиссия мүшелері.

2023 жылы Бюджет комиссиясының 5 отырысы өткізілді.

04 Стратегиялық және корпоративтік даму комитеті

Комитет - Корпорация Басқармасына бағынышты, тұрақты жұмыс істейтін алқалы орган. Комитет Басқарманың шешімімен құрылады және тікелей Корпорация Басқармасына есеп береді. Комитеттің негізгі мақсаты – Даму стратегиясын тиімді іске асыруды арттыру, корпоративтік басқару жүйесін жетілдіру және Корпорацияның және оның еншілес ұйымдарының (ЕҰ) қызметінде тұрақты дамуды қамтамасыз ету.

Негізгі мақсатына қол жеткізу үшін Комитет келесі мәселелерді қарастырады:

- 01 ЕҰ Даму стратегиясын бекіту/өзгерту бойынша ұсыныстар/ұсынымдар әзірлеу, есепті жылға ЕҰ негізгі көрсеткіштеріне қол жеткізу бойынша жоспарланған іс-шаралар;
- 02 ЕҰ стратегиялық НҚК орындалуын бақылау, Корпорацияның/ЕҰ тиісті органдарына ұсынымдар шығару;
- 03 ЕҰ корпоративтік басқару кодексін өзгерту бойынша ұсыныстар/ұсынымдар әзірлеу;
- 04 ЕҰ корпоративтік басқару кодексінің принциптерін сақтау туралы есеп нысаны бойынша ұсыныстар/ұсынымдар әзірлеу;
- 05 Корпоративтік басқару диагностикасы әдістемесін өзгерту бойынша ұсыныстар/ұсынымдар әзірлеу;
- 06 ЕҰ корпоративтік басқару диагностикасының нәтижелерін қарау;
- 07 ЕҰ Басқарма мүшелерінің НҚК жоспарланған/түзетулерін қарау;
- 08 ЕҰ Басқарма мүшелерінің НҚК карталарын қалыптастыру бойынша тәсілдер мен/немесе әдістемелік ұсынымдарды әзірлеу;
- 09 ЕҰ тұрақты даму саласындағы мәселелерді қарау;
- 10 ЕҰ Даму стратегиясының мақсаттарына қол жеткізу тәсілдерін қарау және ұсыныстар әзірлеу;
- 11 Аудиторлық шолу, аудиттелген қаржылық есептілік (тиісінше) негізінде, сондай-ақ есепті қаржы жылы үшін НҚК орындалуының қорытындылары бойынша ЕҰ НҚК және НҚК-ге қол жеткізу бойынша жоспарланған іс-шаралардың орындалуы туралы есептерді қарау және ұсынымдар шығару;

- 12 ЕҰ қызметінің тиімділігін арттыру мәселелерін қарау және ұсыныстар әзірлеу, ЕҰ қызметінің тиімділігін бағалау.

Комитет Корпорация Басқармасының шешімімен құрылады. Комитеттің құрамы кемінде 6 (алты) адамнан тұруы керек.

Комитет төрағасы – стратегия және корпоративтік даму мәселелерін қадағалайтын Басқарма Төрағасының Орынбасары немесе оның функцияларын орындауға уәкілеттік берілген тұлға. Комитет төрағасы болмаған кезде оның функцияларын Комитет төрағасының орынбасары орындайды.

Комитет мүшелері:

- ☞ Бюджеттік жоспарлау, қазынашылық, бухгалтерлік есеп және есептілік мәселелеріне жетекшілік ететін Басқарма Төрағасының Орынбасары немесе оның функцияларын орындауға уәкілеттік берілген тұлға - Комитет Төрағасының Орынбасары;
- ☞ Стратегия және корпоративтік даму мәселелері жөніндегі департамент директоры немесе оның функцияларын орындауға уәкілеттік берілген тұлға;
- ☞ Бюджеттік жоспарлау мәселелері жөніндегі департамент директоры немесе оның функцияларын орындауға уәкілеттік берілген тұлға;
- ☞ Адами ресурстарды басқару мәселелері жөніндегі департамент директоры немесе оның функцияларын орындауға уәкілеттік берілген тұлға;
- ☞ Тәуекелдерді басқару мәселелері жөніндегі департамент директоры немесе оның функцияларын орындауға уәкілеттік берілген тұлға.

2023 жылы Комитеттің 5 отырысы өткізілді.

05

Активтер мен пассивтерді басқару комитеті

Комитет - Корпорация Басқармасына бағынышты, тұрақты жұмыс істейтін алқалы орган. Комитет Басқарманың шешімімен құрылады және тікелей Корпорация Басқармасына есеп береді.

Комитеттің қызметінің мақсаты – активтер мен пассивтерді басқару тиімділігін арттыру бойынша ұсынымдар әзірлеу, активтер мен пассивтерді әртарапандыру қағидаттарына қол жеткізу, тәуекелдерді (қаржылық, операциялық, стратегиялық, құқықтық) оңтайландыру және қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету.

Комитет келесі функцияларды орындайды:

Активтер мен пассивтерді басқару саласында:

- 01 Корпорацияның өтімді қаражатқа деген қажеттілігін анықтау және өтімділікті бақылау бойынша ұсыныстарды қарау және әзірлеу;
- 02 Қаржы нарығындағы уақытша бос ақшаны қаржы құралдарымен басқару бойынша белсенді операциялар жүргізу лимиттерін әзірлеу және белгілеу бойынша ұсыныстарды қарау және әзірлеу;
- 03 Корпорацияның/ЕҰ қаржы құралдарымен жасалатын мәмілелер бойынша ұсыныстарды қарау және әзірлеу;
- 04 Бағалы қағаздарды сатып алу/сату бойынша ұсыныстарды қарау және әзірлеу;
- 05 Корпорацияның бағалы қағаздарын орналастыру шеңберінде брокерлердің, андеррайтерлердің, қаржы кеңесшілерінің және басқа да бағалы қағаздар нарығы қатысушыларының қаржы қызметтерін таңдауда ұсыныстарды қарау және әзірлеу;
- 06 Корпорацияның /ЕҰ инвестициялық портфелінің құрылымы бойынша ұсыныстарды қарау және әзірлеу;
- 07 Корпорация/ЕҰ қарыз алушыларына қаржыландыру шарттары (қаражат көзі, сыйақының номиналды мөлшерлемесі (несиелеу), баға белгілеу есебі, несиелеу мерзімі, негізгі қарыз және сыйақы бойынша өтеу мерзімділігі, жеңілдік кезеңі) және жаңа қызмет түрлері (операциялар) бойынша ұсыныстарды қарау және әзірлеу, кірісті барынша арттыру және тәуекелдерді барынша азайту мақсатында;
- 08 Корпорация/ЕҰ қарыз қаражатын тарту шарттары бойынша ұсыныстарды қарау және әзірлеу;

- 09 Активтер мен пассивтерді басқару, ақша қаражатының қозғалысы бойынша ағымдағы және болжамды есептілік және активтер мен пассивтердің баланстық құрылымы туралы есептілік және Комитеттің құзыреті шеңберінде Тәуекелдерді басқару қағидаларына сәйкес басқа да есептер туралы есептерді қарау және мониторингілеу, сондай-ақ уақытша бос ақшаның уақытша қолжетімділігін есептеуді қарау және бекіту. Есептерді қарау жиілігі осы Ереженің № 3 қосымшасында көрсетілген;

- 10 Банк-контрагенттердің қаржылық жағдайын талдау бойынша ұсыныстарды қарау және әзірлеу.

Қаржылық тәуекелдерді басқару саласында:

- 01 Корпорацияның контрагент-банктеріне арналған лимиттерді белгілеу/ Корпорацияның еншілес ұйымдары үшін бір қарыз алушыға есептелген ең жоғары лимиттен асатын контрагент-банктерге арналған лимиттерді белгілеу мәселелерін қарау және ұсынымдар әзірлеу;
- 02 Есептерді қарау және Корпорацияның қаржылық тәуекелдері бойынша ұсынымдар әзірлеу. Есептерді қарау жиілігі осы Ереженің № 3 қосымшасында көрсетілген;
- 03 Корпорацияның валюталық позициясы және конверсиялық операциялар мәселелерін қарау және ұсынымдар әзірлеу;
- 04 Корпорацияның /еншілес ұйымдардың туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялар бойынша ұсынымдарды қарау және әзірлеу;
- 05 Корпорацияның өтімділік дағдарысы, пруденциялық нормативтердің ықтимал және нақты бұзылуы туындаған жағдайда іс-шаралар жоспарын әзірлеу мәселелерін қарау және ұсынымдар әзірлеу;
- 06 Жоғарыда көрсетілген мәселелер бойынша Корпорация/еншілес ұйымдардың қызметіне қатысты өз құзыреті шегінде басқа да мәселелерді қарау.

Корпорация тобының ішіндегі ресурстарды қайта бөлу саласында:

- 01 Корпорация/еншілес ұйымдарды Корпорация тобының ішіндегі қаржы ресурстары есебінен қаржыландыру мәселелерін қарау және ұсынымдар әзірлеу.

Комитеттің құрамында кемінде 6 (алты) адам болуы тиіс.

Комитет төрағасы – Қаржы мәселелерін қадағалайтын Корпорацияның Басқарма төрағасының орынбасары, Басқарма мүшесі.

Комитеттің құрамына кіретін лауазымды тұлғалар:

- ☞ Стратегиялық жоспарлау департаментінің директоры – Комитет төрағасының орынбасары;
- ☞ Қазынашылық операциялар департаментінің директоры – Комитет мүшесі;
- ☞ Тәуекелдерді басқару жүйесі бойынша жауапты департаменттің директоры – Комитет мүшесі;
- ☞ Бюджеттік жоспарлау департаментінің директоры – Комитет мүшесі;
- ☞ Несие беру бойынша жауапты департаменттің директоры – Комитет мүшесі;
- ☞ Қаржы институттарын қаржыландыру бойынша жауапты департаменттің директоры – Комитет мүшесі.

2023 жылы Комитет 24 отырыс өткізді.

ЕНШІЛЕС ЖӘНЕ ТӘУЕЛДІ КОМПАНИЯЛАР

«Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 15 шілдедегі № 05/22 шешімімен «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ-на тиесілі «ҚазАгроҚаржы» АҚ 100% жай акцияларын «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-тың орналастырылған жай акцияларына төлеу арқылы иеліктен шығару туралы шешім қабылданды. Бұл шешім «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ, «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-тың жалғыз акционері ретінде, «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ акцияларын сатып алу басымдығын жүзеге асыру арқылы қабылданды.

2022 жылғы 25 шілдеден бастап Корпорация «ҚазАгроҚаржы» АҚ-тың 100 пайыздық қатысу үлесімен жалғыз акционері болып табылады.

«ҚазАгроҚаржы» АҚ

Миссия: Қазақстан Республикасының АӨК субъектілерінің бизнесін техникалық және технологиялық жаңғырту.

Көзқарас: «ҚазАгроҚаржы» АҚ – цифрлық шешімдерді пайдалана отырып, АӨК саласында клиенттерге жан-жақты қолдау көрсететін серіктес.

Саладағы мақсат: ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын лизингке алу үшін АШТӨ-ге қолжетімді қаржылық құралдар ұсына отырып, АӨК-ні технологиялық жаңарту.

Компания әртүрлі санаттағы АШТӨ мүдделеріне және қажеттіліктеріне жауап беретін қаржыландыру бағдарламаларының кең және теңдестірілген өнім желісін жүзеге асырады және техниканы тиімді шарттарда сатып алуға мүмкіндік береді.

Компанияның қызмет бағыты ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын лизингке беру болып табылады.

Қазақстанның барлық аймақтарында компанияның 15 филиалы бар.

Компания 24 жылдан астам уақыт бойы табысты жұмыс істеп, елдің аграрлық секторында техникалық жабдықтаудың дамуына ықпал етіп келеді.

Саладағы жоғары біліктілік, нарықта көпжылдық жұмыс тәжірибесі, дамыған филиалдық желі, мықты кадрлық құрам, сенімді кредиттік рейтингтер және қаржылық ресурстарға қолжетімділік сияқты бәсекелестік артықшылықтар лизинг нарығында көшбасшылық ұстанымдарды сақтауға және отандық фермерлер үшін сенімді серіктес болып қалуға мүмкіндік береді.

2023 жылғы «ҚазАгроҚаржы» АҚ жұмысының нәтижелері:

2023 жылдың қорытындысы бойынша 178,0 млрд. теңгеге 7 710 бірлік техника қаржыландырылды (касса бойынша лизинг көлемі – 178,8 млрд. теңге).

Қаржыландырылған қарыз алушылардың саны 3 334-тен 3 557 АШТӨ-ге дейін, ал шарттардың саны 5 513-тен 6 182-ге дейін өсті.

2023 жылы сатып алу аясында келесі техника тапсырылды:

- ☞ 8,0 млрд. теңгеге 191 егіс кешені;
- ☞ 63,7 млрд. теңгеге 2 846 трактор;
- ☞ 55,9 млрд. теңгеге 512 комбайн;
- ☞ 6,5 млрд. теңгеге 172 сепкіш;
- ☞ 43,9 млрд. теңгеге 3 989 бірлік басқа техника.

2023 жылдың қорытындысы бойынша КАҚ-ға 217,2 млрд. теңгеге (9 151 бірлік) өтінімдер түсті, оның ішінде 112,2 млрд. теңгеге (4 892 бірлік) қазақстандық өндірістегі техника.

Жылдық жоспардың 105%-ын орындап, 178,0 млрд. теңгеге (7 710 бірлік техника) лизинг шарттары жасалды, оның ішінде:

- ☞ Өндірісті жаңғырту - 102,5 млрд. теңге (5 060 бірлік техника), жылдық жоспардың 106%-ы;
  - ☞ Жинау - 75,5 млрд. теңге (2 650 бірлік техника) немесе жылдық жоспардың 103%-ы.
- 2023 жылғы КАФ-тың негізгі жетістіктері:

2023 жылы ҚАҚ негізгі жетістіктері:

- 01 AITU PASSPORT, ADATA, ПКБ, TALDAU, BGOV, TELEGRAM платформаларымен интеграция жүзеге асырылды.
- 02 КАҚ-ны мемлекеттік деректер базасымен кейінгі интеграциялау үшін BPM аттестациясы аяқталды.
- 03 Клиенттерге мобильді құрылғылар арқылы КАҚ онлайн платформасына өтінім беруге мүмкіндік беретін мобильді қосымша әзірленді.

КОМПЛАЕНС-КОНТРОЛЬ

Корпорация өз беделін сенімді және ашық АӨК даму институты ретінде жоғары бағалайды және клиенттердің Корпорацияның қойылған міндеттерді адал, әділ және бейтарап түрде орындауын және мемлекеттік саясатты жүзеге асыруын күтетінін түсінеді. Осы мақсатта Корпорацияда Қазақстан Республикасының заңнамасын, сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды, ішкі және сыртқы ережелерді, рәсімдерді, іскерлік жүргізудің негізгі моральдық-этикалық принциптерін және корпоративтік басқару жүйесін сақтауды қамтамасыз ететін Антикоррупциялық комплаенс-қызметі құрылды.

Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарын орындау шеңберінде Корпорацияның қызметін реттейтін бірқатар ішкі нормативтік құжаттар әзірленді:

- ☞ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат;
- ☞ Бұзушылықтар туралы хабарлау саясаты;
- ☞ Комплаенс-саясат;
- ☞ Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар;

АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК

- ☞ Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мақсатында ішкі бақылау ережелері;
- ☞ Комплаенс-тәуекелдерді басқару рәсімі.

Антикоррупциялық комплаенс-бақылаудың негізгі функциялары: заңсыз жолмен алынған кірістерді жылыстатуға және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жасау және оны болдырмау; сыбайлас жемқорлықты анықтау және алдын алу; мүдделер қақтығысын тиімді реттеу; Корпорация қызметкерлерінің кәсіби этика талаптарын сақтауын бақылау. Корпорацияның барлық органдарының әрекеттерін үйлестіру, корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын алдын алу және шешу рәсімдерін анықтау, олардың себептерін уақытылы анықтау және алдын алу мақсатында Корпорацияның корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын реттеу ережелері бекітілді.

Корпорацияда Ақпараттық қауіпсіздік қызметі (бұдан әрі - АҚҚ) жұмыс істейді, ол Қауіпсіздік департаментінің бөлігі болып табылады және Департамент директорына бағынады. АҚҚ қызметі 2021 жылғы 30 қаңтардағы Корпорация Директорлар кеңесінің №1 шешімімен бекітілген ақпараттық қауіпсіздік саясатымен реттеледі.

АҚҚ конфиденциалды ақпараттың таралуын болдырмау, ақпараттық жүйенің қорғау жүйелерін жақсарту және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының қаулыларына және Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің ұсынымдарына сәйкес ақпараттық қауіпсіздік талаптарын сақтау бойынша шаралар жүргізеді. Корпорация қызметкерлері құпия ақпараттың сақталуына жеке жауапкершілікте болады және көрсетілген талаптарды орындауға міндетті.

Жыл сайын ақпараттық қауіпсіздік инциденттерін азайту жоспарына сәйкес іс-шаралар өткізіліп, ақпараттық қауіпсіздік тәуекелдерінің деңгейін төмендетуге бағытталған. Сондай-ақ, құпия ақпараттың таралуын болдырмайтын жүйе жұмыс істейді, бұл осындай жағдайларды жедел анықтауға және алдын алуға мүмкіндік береді.

Ақпараттық қауіпсіздік туралы хабардар болу деңгейін арттыру мақсатында, АҚҚ жыл сайын Корпорация қызметкерлерін оқытуды жүзеге асырады, содан кейін олардың ақпараттық қауіпсіздік саясатын білуін тестілеу арқылы тексереді.

Сондай-ақ, ақпараттық жүйеге рұқсат етілмеген қол жеткізуді болдырмау мақсатында тұрақты түрде мониторинг жүргізіледі. Ақпараттық жүйеге қол жеткізуге арналған өтінімдер көп деңгейлі келісу мен тексеруден өтеді, бұл мұндай қол жеткізудің қажеттілігі мен негізділігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

Корпорация әлеуметтік жауапты компания ретінде ашықтықты қамтамасыз етуге және сыбайлас жемқорлықтың көріністеріне нөлдік төзімділік танытуға ұмтылады. Өз қызметі аясында Корпорация сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл бойынша жүйелі жұмыс жүргізеді, оған әртүрлі іс-шаралардың кешені кіреді. Корпорация қызметкерлердің өз еңбек міндеттерін орындауына байланысты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда, лауазымына қарамастан, жазалануының сөзсіздігі қағидатына берік.

2023 жылы Корпорация сыбайлас жемқорлыққа қарсы мынадай іс-шараларды жүзеге асырды:

- 01 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілді.
- 02 Заңсыз жолмен алынған кірістерді жылыстату және терроризмді қаржыландыру тәуекелдеріне талдау жүргізілді.
- 03 2023 жылғы 9 қазанда Корпорация ISO 37001:2016 «Парақорлықпен күресу менеджмент жүйесі» халықаралық стандартына сәйкестігі бойынша бірінші бақылау аудитінен сәтті өтті.
- 04 2023 жылғы 26 қыркүйекте Корпорацияда Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің (алдын алу қызметі) қатысуымен «Ауыл шаруашылығы өндірушілеріне қаржы қызметтерін көрсету саласындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» тақырыбында семинар-кеңес өткізілді.

- 05 2023 жылғы 29 қыркүйекте Корпорацияда Орталық аппараттың құрылымдық бөлімшелері басшыларының және филиалдардың бірінші басшыларының қатысуымен «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың және ішкі нормативтік құжаттардың сақталуы» тақырыбында кеңес өткізілді.
- 06 Тоқсан сайын сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг тұрақты түрде жүргізіледі.
- 07 Қызмет алушылар мен басқа да тұлғалардан келіп түскен шағымдарға жауаптарды қарау сапасына тұрақты түрде талдау жүргізіледі.

ТЕРІС САЛДАРДЫ ЖОЮ ПРОЦЕСТЕРІ

Корпорация ағымдағы немесе жоспарланған құқық бұзушылықтар туралы хабарламаларға жауап ретінде репрессивтік шараларды қолдануды қатаң түрде алып тастайды және құпиялылық пен анонимділікті қамтамасыз етеді. Барлық келіп түскен өтініштер бекітілген өлшемдерге сәйкес бағаланады, олар өтініштің әр тақырыбына сәйкес келеді.

2022 жылғы 15 шілдедегі Корпорация Басқармасының шешімімен бекітілген құжаттаманы құжаттау, құжаттаманы басқару және электрондық құжат айналымы жүйелерін пайдалану ережелеріне сәйкес қабылданған құжаттарды Корпорацияның іс қағаздарын жүргізумен айналысатын құрылымдық бөлімшенің жауапты қызметкері алдын ала қарайды. Өтініштер Корпорация басшылығы арасында хат-хабарлардың адресатына байланысты бөлінеді және міндеттерді бөлу туралы бұйрыққа сәйкес бақылауға қоюдың мақсаттылығы мен орындалу мерзімдері анықталады. Жеке және заңды тұлғалардың өтініштері, оның ішінде мемлекеттік органдар жіберген өтініштер сыбайлас жемқорлық пен алаяқтық мәселелері бойынша құпиялылықты қамтамасыз ету мақсатында Корпорацияның комплаенс және бақылауға жауапты құрылымдық бөлімшесіне жіберіледі.

Қолтаңбасы, өтініш берушінің пошта мекенжайы жоқ немесе авторлықты анықтауға мүмкіндік бермейтін өтініш анонимді деп есептеледі және қарауға жатпайды. Дегенмен, кейбір ерекшеліктер бар: егер анонимді өтініште дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыстар, мемлекеттік немесе қоғамдық қауіпсіздікке төнетін қатер туралы ақпарат, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық пен алаяқтықтың ықтимал жасалғанын көрсететін құжаттар, оның ішінде фото және бейне материалдар ұсынылса.

Корпорация жағымсыз әсерге немесе шағымға байланысты тиісті түзету шараларын қабылдайды. Байланыс арналарының тиімділігі корпоративтік мәдениетті, оның ішінде персоналдың тартылуы мен өзара әрекеттесуін, дағдарыс жағдайларына жедел әрекет етуін, өндіріс тиімділігін және Корпорацияның стратегиялық даму мақсаттарына қол жеткізуін диагностикалау арқылы бағаланады.

ІШКІ АУДИТ

Жылдық аудиторлық жоспар

100%

орындалды

Ішкі аудит қызметі (бұдан әрі – ІАҚ) Корпорация қызметін жетілдіруге бағытталған тәуелсіз және объективті кепілдік беру және кеңес беру қызметін жүзеге асырады. Ішкі аудит тәуекелдерді басқару, бақылау және корпоративтік басқару процестерінің тиімділігін бағалауға және арттыруға жүйелі және дәйекті көзқарасты пайдалана отырып, қойылған мақсаттарға қол жеткізуге көмектеседі.

ІАҚ Корпорацияда ішкі аудитті ұйымдастыруды және жүргізуді қамтамасыз етеді, ол тікелей ұйымдастырушылық бағынышты және функционалды түрде Директорлар кеңесіне есеп береді. ІАҚ-ның миссиясы – Директорлар кеңесі мен Корпорация Басқармасына стратегиялық мақсаттарға қол жеткізу бойынша өз міндеттерін орындауға қажетті көмек көрсету. Ішкі аудитті жоспарлау және аудиторлық тапсырмалардың басымдығы тәуекелге бағытталған тәсіл негізінде жүзеге асырылады.

2023 жылы ІАҚ 11 аудиторлық тапсырманы орындады және сүйемелдеді. 2023 жылғы 27 желтоқсандағы Директорлар кеңесімен бекітілген жылдық аудиторлық жоспар 100% орындалды. 2023 жылы жүргізілген аудиттік іс-шаралардың нәтижелері бойынша 83 бақылау анықталып, 125 ұсыным берілді.

Аудиттің мақсаттары мен ауқымы аудиторлық тапсырмаларға, аудиторлық бағдарламаларға және ішкі нормативтік құжаттарға сәйкес орындалды. Барлық аудиторлық тапсырмалар ішкі аудиттің халықаралық кәсіби стандарттарына және Корпорацияның ішкі аудитті ұйымдастыру қағидаларына сәйкес орындалды. Аудиттік іс-шаралардың нәтижелері бойынша ІАҚ ішкі бақылау, тәуекелдерді басқару және

Ішкі аудит қызметінің қызметі

Ішкі аудитті ұйымдастыру

92%

Ішкі аудит қызметкерлері

88%

Ішкі аудитті басқару

96%

Ішкі аудит процестері

97%

корпоративтік басқару жүйелерін жетілдіруге бағытталған тиісті ұсынымдар әзірледі, аудит объектілері анықталған бұзушылықтарды жою бойынша түзету/алдын алу іс-қимылдарының жоспарларын әзірледі. ІАҚ ішкі аудит, сыртқы аудит және сыртқы бақылаушы органдардың ұсынымдары бойынша ұсынымдардың орындалуын тоқсан сайын мониторингін жүргізеді. Ішкі аудиттің жиынтық нәтижелері және ұсынымдардың орындалуы туралы ақпарат тоқсандық және жылдық есептерде көрсетіледі, оларды Директорлар кеңесі қарайды және бекітеді.

2022 жылы «KPMG Такс энд Эдвайзори» ЖШС жүргізген сыртқы бағалау нәтижелері бойынша «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ ішкі аудит қызметінің қызметі ішкі аудиттің анықтамасына және Ішкі аудиторлар институтының этикалық кодексіне, сондай-ақ Стандарттардың 94%-на сәйкес келеді.

Осы ретте, Ішкі аудиторлар институты әзірлеген Quality Assessment Manual әдістемесіне сәйкес, «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ ішкі аудит қызметінің қызметі төрт сегментте талданды:

Ішкі аудитті ұйымдастыру – 92%.

Бұл сегмент шеңберінде ішкі аудит қызметінің қызметінің ішкі аудит функциясын реттеу, тиісті құжаттар мен рәсімдердің сапасы мен толықтығы талаптарына сәйкестігі бағаланды.

Ішкі аудит қызметкерлері – 88%.

Бұл сегмент шеңберінде ішкі аудит қызметінің қызметінің ішкі аудиттің кәсіби деңгейі мен кәсіби қатынас талаптарына сәйкестігі бағаланды.

Ішкі аудитті басқару – 96%.

Бұл сегмент шеңберінде ішкі аудит қызметінің қызметінің ішкі аудитті басқарудың тиімділігі, корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару және бақылау процестерін жетілдіруге ішкі аудит қызметінің үлесі талаптарына сәйкестігі бағаланды.

Ішкі аудит процестері – 97%.

Бұл сегмент шеңберінде ішкі аудит қызметінің қызметінің аудиторлық тексерулерді жүргізу процестерінің тиімділігі талаптарына сәйкестігі бағаланды – жоспарлау кезеңінен бастап берілген ұсынымдарды бақылауға дейін.

Сыртқы бағалаудың оң бақылаулары

Ішкі аудит қызметі «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау, корпоративтік басқару, сондай-ақ ақпараттық технологияларды басқару процестерінің тиімділігін бағалау мен арттыруға жүйелі және дәйекті көзқарасты пайдалана отырып, қойылған мақсаттарға қол жеткізуге көмектеседі.

Өз қызметінде ішкі аудит қызметі Стандарттар талаптарына сәйкестіктің жоғары деңгейін көрсетеді.

2023 жылғы 31 қаңтарда Корпорацияның Директорлар кеңесі «KPMG Такс энд Эдвайзори» ЖШС-нің сыртқы бағалау нәтижелері бойынша есебін, «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ ішкі аудит қызметінің қызметін және түзету және/немесе ескерту іс-қимылдарының жоспарын бекітті. 2022 жылға арналған ішкі аудит қызметінің қызметін дамыту және жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспары толық орындалды. Ішкі аудит процестерін автоматтандыру жүзеге асырылды. SimBase4 қосымшасына «Автоматтандыру ПҚД процесі» интерфейсі енгізілді.

2023 жылға арналған жылдық аудит жоспарына және ішкі аудит қызметінің бюджетіне сәйкес, Служба қызметкерлері «ISO 37001 бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл менеджменті жүйесінің менеджері/ішкі аудитор» оқу курсы бойынша оқудан өтті. Оқу нәтижелері бойынша емтихандар табысты тапсырылып, ISO 37001:2016 «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы менеджмент жүйесі» бойынша тиісті сертификаттар алынды.

2023 жылы Корпорацияның Директорлар кеңесі шешімімен бекітілген «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-дағы ішкі аудитті ұйымдастыру ережелерінің талаптарына сәйкес, ішкі аудит қызметінің ағымдағы жай-күйіне ішкі өзін-өзі бағалау жүргізілді, нәтижелер бойынша «толық сәйкес» рейтинг берілді. Қорытынды орташа балл мүмкін болатын 4 баллдан 3,97 балды құрады. Сондай-ақ, Ішкі аудит комитетінің Директорлар кеңесімен ішкі аудит қызметінің 2023 жылғы қызметінің сапасын бағалау нәтижелері бойынша қызмет «сәйкес» деп бағаланды, орташа баға мүмкін болатын 4 баллдан 3,79 балды құрады.

СЫРТҚЫ АУДИТ

2023 жылға арналған қаржылық есептілік аудитін

жүргізді

Қаржылық есептіліктің дұрыстығын тексеру және растау, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін бағалау үшін Корпорация мүдделі тараптарға қаржылық есептіліктің дұрыстығы және оның Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкестігі туралы объективті пікір беретін тәуелсіз сыртқы аудитті тартады. Бұл конкурс негізінде таңдалады.

Корпорацияда «Аграрлық несие корпорациясы» акционерлік қоғамында сыртқы аудитті ұйымдастыру саясаты» бар, ол 2022 жылғы 15 ақпандағы «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Директорлар кеңесінің №3 шешімімен бекітілген.

Қаржылық есептілік аудитін жүргізетін аудиторлық ұйымды белгілеу тәртібімен анықтау Корпорацияның Жалғыз акционерінің айрықша құзыретіне жатады.

Корпорация 2022-2023 жылдарға арналған қаржылық есептілік аудитін жүргізу үшін 2021 жылғы 30 желтоқсанда жасалған №010340000953EEP2112034/00 келісімшарты негізінде «KPMG Аудит» ЖШС-мен шарттық қатынастарға кірді.

Сыртқы аудитордың тәуелсіздігін сақтауға қатысты рәсімдер мен ережелер Корпорацияның ішкі нормативтік құжатында «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-да сыртқы аудитті ұйымдастыру саясаты» көрсетілген.

2023 жылғы қаржылық есептіліктің аудитін «KPMG Аудит» ЖШС жүргізді.

Аудиторлық ұйымдардың бұрынғы қызметкерлері, Корпорацияның қаржылық есептілігін тексергендер, Корпорацияға жұмысқа қабылданған жоқ.

Сыртқы аудитордың деректемелері: «KPMG Аудит» ЖШС, Қазақстан, Алматы қаласы, Медеу ауданы, Достық даңғылы, 180, «Көктем» БО, БСН: 930840000232, БИК: VTBAKZKZ, ИИК: KZ104322203398A00818, «ВТБ Банк» АҚ ЕҮ / «Банк ВТБ» АҚ ЕҮ, КБЕ 17

ТҰРАҚТЫ ДАМУ

Біріккен Ұлттар Ұйымының Азық-түлік және ауылшаруашылық ұйымының (ФАО) анықтамасына сәйкес, агробизнес «фермадан шанышқыға дейін жүзеге асырылатын ұжымдық кәсіпкерлік қызмет» ретінде қарастырылады. Басқаша айтқанда, ол фермерден тұтынушыға дейінгі барлық өндіріс тізбегін қамтиды, мүдделі тараптардың (стейкхолдерлердің) кең құрылымын жасайды.

2023 жылдың екінші жартыжылдығынан бастап Корпорация Халықаралық

ESG

клубтың мүшесі болып табылады

Сондықтан, пайда мөлшері, өндірісті әртараптандыру және өнімділіктің өсуі сияқты тікелей экономикалық индикаторларды талдай отырып, тұрақты даму туралы есеп шеңберінде Азық-түлік және экологиялық қауіпсіздік факторларын, сондай-ақ жергілікті халық пен табиғи ресурстарға әсерін ескере отырып, компания қызметінің жалпы өңірлердің әлеуметтік-экономикалық дамуына жанама әсерін бағалау маңызды. жер, су, биоресурстар және т. б.

«Қазақстан – 2050» стратегиясын іске асыру шеңберінде еліміздің су ресурстарына жауапты жаңа инспекция әзірлеу міндеті қойылды. Агроөнеркәсіптік кешенде ылғал үнемдейтін технологияларға кешенді көшу жүзеге асырылады. ҚР Үкіметінің 30.11.2021 ж. № 849 сайлау комиссиясы белгілеген «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Даму стратегиясына сәйкес БҰҰ ТДМ болжайтын және Қазақстан Республикасының орнықты әлеуметтік-экономикалық дамуына елеулі ықпал ететін жобаларға артықшылық беру қажет.

БҰҰ-ның жаһандық шартының талаптарын, БҰҰ-ның жауапты инвестициялау қағидаттарын ескере отырып, қауіпсіздік саласындағы басқаруды қамтитын жүйені бекіту үшін қоғам АӨК жобаларын кредиттеу кезінде мыналарға бағдарланған БҰҰ ТДМ ескереді:

БҰҰ ТДМ 6-мақсаты су ресурстарының болуын және табиғи пайдаланылуын қамтамасыз етуге бағытталған;

Мақсат 7 БҰҰ ТДМ, мұнда барлығына арзан, сенімді, тұрақты және қол жетімді энергия көздеріне, соның ішінде күн, жел, судың арзан энергия көздерін пайдалануға Әмбебап қол жетімділікті қамтамасыз ету қажет;

БҰҰ-ның 12-мақсаты-су мен топырақ сияқты табиғи ресурстарды табиғи пайдалануды қоса алғанда, жауапты өндіріс пен тұтынуды және жердің деградациясының алдын алуды, топырақ құнарлылығын жақсартуды және су тапшылығының алдын алуды талап етеді.

Аталған орнықты даму мақсаттары мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарында («Қазақстан-2050» Стратегиясы, «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Стратегиясы) қалануына байланысты қоғам қоршаған ортаға зиянды әсерді, экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерді азайту мақсатында АӨК жобаларын қаржыландырады. Бұл жобаларға ресурстарды үнемдеу технологияларын дамыту және енгізу, суды тұрақты пайдалану, ауыл шаруашылығы жерлерінің деградациясын азайту шараларын енгізу, органикалық тыңайтқыштарды қолдану, жайылымдық жерлерді өңдеу кезінде агротехнологияларды пайдалану және ауыл халқының табысын арттыра отырып, жаңа жұмыс орындарын құру кіреді.

2023 жылдың екінші жартысынан бастап «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Ұлттық ESG-Клубтың мүшесі болып табылады.

2023 жылы Корпорацияның Экологиялық және әлеуметтік саясатына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді (2023 жылғы 29 тамыздағы №58 Кеңестің бетпе-бет отырысының хаттамасынан үзінді). ESG қағидаттарына сәйкес келмейтін жобаларға қаржыландыруды беруден бас тарту, егер мұндай негіздер Корпорацияның ішкі құжаттарында көзделсе, сондай-ақ жобаларды қарау кезінде экологиялық және әлеуметтік факторларды есепке алу және бағалау кезеңі клиенттің кредиттеу қағидаттарына сәйкестігімен толықтырылды.

2023 жылдың желтоқсан айында Корпорацияның корпоративтік сайтында «Тұрақты даму» атты жаңа бөлім құрылды, онда «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның тұрақты даму жөніндегі қызметі туралы барлық ақпарат орналастырылған.

Сонымен қатар, қазіргі уақытта «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ-ның «жасыл» қаржыландыру саласындағы Саясаты бекітілді (2024 жылғы 30 сәуірдегі №5 Корпорация Директорлар кеңесінің бетпе-бет отырысының хаттамасынан үзінді). Бұл Саясат Корпорация үшін, сондай-ақ Холдингтің еншілес компаниялары үшін бірегей болып табылады.

Корпорация әсер ету саласына байланысты үш топқа мүдделі тараптарды анықтайды:

- 01 құзырет және жауапкершілік саласы (Жалғыз акционер, басқару органдары, менеджмент және персонал);
- 02 тікелей әсер ету саласы (мемлекеттік органдар, инвесторлар, қаржы институттары, жеткізушілер, серіктестер, клиенттер, тұтынушылар, аудиторлар және консалтингтік ұйымдар);
- 03 жанама әсер ету саласы (халық, қоғамдық ұйымдар, бұқаралық ақпарат құралдары және бәсекелестер).

Корпорацияда тұрақты дамуды басқару қызметті басқарудың жалпы жүйесі шеңберінде жүзеге асырылады және оның ажырамас бөлігі болып табылады. Корпорацияның Директорлар кеңесі тұрақты даму қағидаттарын енгізуге стратегиялық басшылық пен бақылауды жүзеге асырады. Стратегиялық жоспарлау және тәуекелдер жөніндегі комитет тұрақты даму саласындағы іс-шараларды үйлестіруге жауапты.

- ✦ Корпорацияның Басқармасы тұрақты даму саласындағы тиісті іс-шаралар жоспарын бекітеді.

- ✦ Корпорацияның құрылымдық бөлімшесінің жетекшісі тұрақты даму саласындағы қызметті қадағалайды, осы Саясатпен басқаруды қамтамасыз етуге жауапты.
- ✦ Корпорацияның құрылымдық бөлімшелері тұрақты даму саласындағы іс-шараларды жүзеге асырады.
- ✦ Өздерінің құзыреті шеңберінде тұрақты даму іс-шараларын жүзеге асыру үшін жеке жауапкершілік тиісті құрылымдық бөлімшелердің басшыларына жүктеледі. Корпорацияның құрылымдық бөлімшелері тұрақты даму іс-шараларының нәтижелері туралы ақпаратты, сондай-ақ Корпорацияның тұрақты даму және жылдық есептеріне енгізу үшін ақпаратты тұрақты даму саласындағы қызметті қадағалайтын құрылымдық бөлімшесінің сұрауы бойынша ұсынады, қажет болған жағдайда Корпорацияның осы саладағы қызметін жақсарту бойынша ұсыныстар енгізеді.

СТЕЙКХОЛДЕРЛАР МЕН АСПЕКТИЛЕР

Корпорация өзінің экономика мен экологияға әсерін жақсы түсінеді және даму стратегиясы мен/немесе жоспарын тиімді іске асыруға тырысады. Ол өздерінің экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттарының ұзақ мерзімді тұрақты дамуын қамтамасыз етіп, мүдделі тараптардың мүдделерінің теңгерімін сақтайды. Мүдделі тараптармен жауапты, ойластырылған және ұтымды өзара әрекеттесу тәсілі Корпорацияның тұрақты дамуына ықпал етеді.

Корпорациядағы тұрақты даму үш құрамдас бөліктен тұрады:

Экономикалық:

Қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету, Акционерлер мен инвесторлардың мүдделерін қорғау, процестердің тиімділігін арттыру, жаңа және жетілдірілген технологияларды құру мен дамытуға инвестициялардың өсуі, еңбек өнімділігін арттыру;

Экологиялық:

Биологиялық және физикалық табиғи жүйелерге әсерді барынша азайту, шектеулі ресурстарды оңтайлы пайдалану, экологиялық, энергия және материалдарды

үнемдейтін технологияларды қолдану, экологиялық таза өнімдер жасау, қалдықтарды барынша азайту, қайта өңдеу және жою;

Әлеуметтік:

Әлеуметтік жауапкершілік қағидаттарын қамтамасыз ету, оның ішінде еңбек қауіпсіздігі мен қызметкерлердің денсаулығын сақтау, қызметкерлерге әділ сыйақы төлеу және олардың құқықтарын құрметтеу, жеке тұлғалардың дамуы, қызметкерлерге арналған әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру, жаңа жұмыс орындарын құру, демеушілік және қайырымдылық, экологиялық және білім беру акцияларын өткізу.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ӘРЕКЕТТЕСУ

Мүдделі тараптардың тізімін, олардың ықпал ету дәрежесін және мүдделерге әсер ету салаларын анықтау мақсатында Корпорацияның мүдделі тараптар Картасы әзірленді, ол 2021 жылғы 8 қарашадағы Корпорация Басқармасының шешімімен (хаттама № 53) бекітілді.

Өзара әрекеттесу формалары

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесудің негізгі формалары: бірлескен жобалар, ынтымақтастық туралы меморандумдар, бірлескен жұмыс топтары, Корпорация қызметі туралы есептілік, кездесулер, жиналыстар, жарияланымдар, сұхбаттар және т.б

Өзара әрекеттесу салалары

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесудің негізгі салалары: стратегиялық жоспарлау, қаржылық қызмет, жобаларды басқару, тауарларды, жұмыстар мен қызметтерді жеткізу, заң шығару, операциялық қызмет, бұқаралық ақпарат құралдарымен өзара әрекеттесу.

Әсер ету маңыздығын бағалау

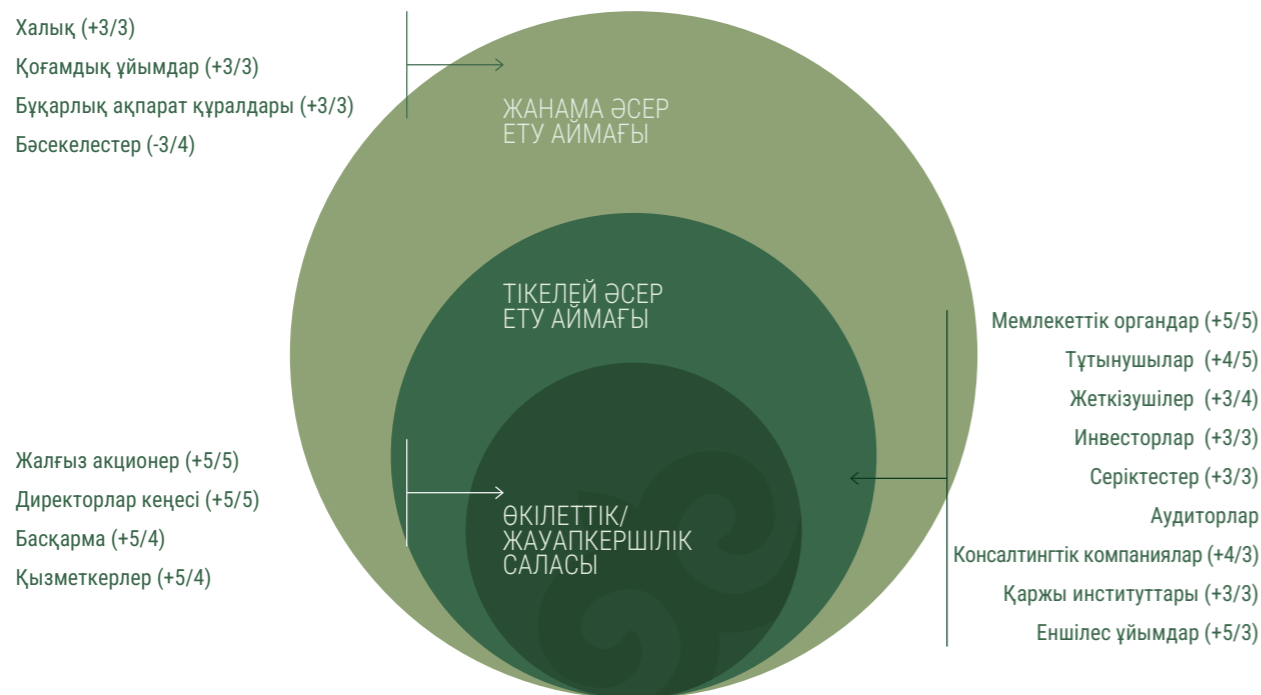
Әсер ету маңыздығы екі x/y шкаласы бойынша бағаланады, онда:

x = -5: +5, қадам 1 (немесе одан да кіші) мүдделі тараптардың Корпорацияны қолдау/қарсыласу дәрежесін сипаттайды (-5 – қарсыласудың ең жоғары дәрежесі, +5 – қолдаудың ең жоғары дәрежесі);

y = 0: 5 қадам 1 (немесе одан да кіші) мүдделі тараптардың Корпорацияға әсер ету дәрежесін сипаттайды.

СТРАТЕГИЯЛЫҚ ДАМУ	мемлекеттік және салалық даму бағдарламаларын қабылдау, корпорацияның стратегиялық құжаттарын әзірлеу және бекіту арқылы корпорацияны дамытудың ұзақ мерзімді басымдықтарын, стратегиялық бағыттарын айқындау
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ	корпорациядағы тұрақты, стандартты процестерді басқарудың тұрақты күнделікті қызметі
НОРМАТИВТІК РЕТТЕУ	Корпорация қызметінің белгілі бір тараптарын тікелей немесе жанама реттейтін нормативтік актілерді қабылдау
ЖОБАЛАРДЫ ЖӘНЕ/НЕМЕСЕ БИЗНЕС - ПРОЦЕСТЕРДІ БАСҚАРУ САПАСЫ	жобаларды және/немесе бизнес-процестерді басқару бойынша қызметтер көрсетуде корпорация персоналы мен басқармасының құзыреттілігі мен тиімділігі дәрежесі
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕР	корпорацияның операциялық қызметі тиімділігінің сандық көрсеткіштері
БЕДЕЛІ	сапасы, артықшылықтары мен кемшіліктері туралы қалыптасқан қоғамдық пікір

Стейкхолдерлер картасы және корпорацияның мүдделеріне әсер ету дәрежесі

(x/y, x=-5/+5 мүдделі тараптың қолдау/қарсылық күші (бұл мән жақшадағы бірінші санмен көрсетілген)

y=-5/+5, мүдделі тараптың әсер ету күші (бұл мән жақшадағы екінші санмен көрсетілген)

Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу әдістері келесі формаларды қамтиды, бірақ олармен шектелмейді:

Өзара әрекеттесу деңгейі	Өзара әрекеттесу әдістері
Консультациялар: екіжақты өзара іс-қимыл, мүдделі тараптар сұрақтарға жауап береді	Сауалнамалар, фокус-топтар, мүдделі тараптармен кездесулер, көпшілік кездесулер, семинарлар, байланыс құралдары арқылы кері байланыс беру, консультативтік кеңестер
Келіссөздер	Әлеуметтік әріптестік қағидаттарына негізделген ұжымдық келіссөздер
Қатысу: екіжақты немесе көпжақты өзара іс-қимыл; барлық тараптардың тәжірибесі мен білімін арттыру, мүдделі тараптар мен ұйымдар дербес әрекет етеді	Көпжақты форумдар; консультациялық панельдер, консенсусқа қол жеткізу процесі, бірлескен шешім қабылдау процесі, фокус-топтар, кері байланыс беру схемалары
Ынтымақтастық: екіжақты немесе көпжақты өзара іс-қимыл; тәжірибе мен білімді бірлесіп қалыптастыру, шешімдер мен шаралар қабылдау	Бірлескен жобалар, бірлескен кәсіпорындар, әріптестік, мүдделі тараптардың бірлескен бастамалары
Өкілеттік беру: мүдделі тараптар (егер бар болса) басқармаға қатысады	Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл мәселелерін басқаруға, стратегияға және операциялық қызметке интеграциялау

Стейкхолдерлермен тиімді өзара әрекеттесу мыналарды қамтамасыз етеді:

- Мәселелерді шешу және мақсаттарға қол жеткізу үшін ресурстарды (білім, кадрлар, қаржы және технологиялар) біріктіру;
- Нарықтарды дамыту, сондай-ақ жаңа стратегиялық мүмкіндіктерді анықтау үшін сыртқы ортаны бағалау;
- Бизнес-процестерді жетілдіру;
- Қызметтің ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз ету саясатын жүргізу.

(Әрбір стейкхолдермен өзара әрекеттесу стратегиясы, сондай-ақ әсер ету құралдары қызметтің ерекшеліктеріне байланысты Корпорацияның құрылымдық бөлімшелерімен дербес айқындалады.)

Тұрақты даму саласындағы негізгі аспектілер мен тәуекелдер

Корпорацияның миссиясы аясында Қазақстан Республикасының АӨК тұрақты дамуына жәрдемдесу мақсатында жеке қаржы институттарын тарту және АӨК субъектілерінің біліктілігін арттыру арқылы қолжетімді және тиімді қаржыландыру жүйесін құру көзделген.

Осыған байланысты, Корпорация экономикалық, экологиялық және әлеуметтік қызметінің әртүрлі аспектілерінің маңыздылығын бағалау үшін өзінің ішкі және сыртқы мүдделі тараптарын анықтады.

Тұрақты даму саласындағы басқару жүйесін құру мақсатында Корпорацияның Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 29 шілдедегі № 12 шешімімен Корпорацияның тұрақты даму саласындағы саясаты бекітілді.

ЭКОНОМИКАЛЫҚ АСПЕКТ

Корпорация 2017-2021 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының АӨК дамыту мемлекеттік бағдарламасын, 2017-2021 жылдарға арналған өнімді жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамыту бағдарламасын, 2025 жылға дейінгі Қазақстан Республикасының ұлттық даму жоспарын, 2017-2021 жылдарға арналған АӨК дамыту мемлекеттік бағдарламасын, 2021-2025 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының АӨК дамыту ұлттық жобасын іске асыруда басты рөлдердің бірін атқарады, сондықтан экономикалық ықпал көрсеткіштері маңызды деп бағаланады.

Қаржылық нәтижелер

2023 жылдың соңында таза пайданың өсу қарқыны

51%

2023 жылдың қорытындысы бойынша Корпорацияның таза пайдасы 29 555 142 мың теңгеге жетті, бұл 51% өсу қарқынын көрсетеді (2022 жылдың қорытындысы бойынша таза пайда 19 535 328 мың теңгені құрады). Бұл үрдіс Корпорацияның қаржылық-несиелік саясатын сауатты және ұтымды іске асырудың, кірістерді басқарудың және шығындарды бақылаудың заңды нәтижесі болып табылады.

Проценттік кірістер Корпорация пайдасының артуының негізгі факторы болып, 2022 жылы 122 025 131 мың теңгеден 2023 жылы 151 164 612 мың теңгеге дейін 24% өсті. Проценттік шығындар төмендеу үрдісін көрсетті, бұл таза пайдаға оң әсер етті және жалпы қарыз қаражаттарының құнын азайтты. Проценттік шығындар 2022 жылғы 76 225 572 мың теңгеден 2023 жылы 63 675 979 мың теңгеге дейін 16,5%-ға төмендеді, бұл несиелер бойынша қолайлы шарттардың және Корпорацияның несиелер портфелін оңтайландырудың нәтижесі болды.

Операциялық шығындарды басқару жақсарды, бұл әкімшілік және басқа да операциялық шығындарды жалпы бақылауда көрсетілген. 2023 жылы активтердің рентабельділігі (ROA) 1,83%-бен салыстырғанда 2,16%-ға дейін өсті, бұл активтерді пайда алу үшін тиімдірек пайдалануды көрсетеді. 2023 жылы меншікті капиталдың рентабельділігі (ROE) де оң динамикаға ие болып, 2022 жылғы 5,70%-бен салыстырғанда 6,83%-ға жетті.

ROA және ROE көрсеткіштерінің оң динамикасы Корпорацияның өз пайдасын ғана арттырып қоймай, сонымен қатар ресурстар мен капиталды ұтымды пайдаланудың арқасында жеткенін көрсетеді. Мұндай өзгерістер Корпорацияның қаржылық жағдайына оң әсерін тигізіп, оны болашақ инвестициялар үшін тартымды етті.

Көрсеткіштің атауы	2021 жыл	2022 жыл	2023 жыл
Кірістер	78 339 453	150 832 566	228 906 556
Шығындар	69 644 413	131 297 238	199 351 414
Таза пайда	8 695 040	19 535 328	29 555 142
RAO	1,28	1,83	2,16
ROE	4,04	5,70	6,83

* шоғырландырылған қаржылық есептілікке сәйкес, мың теңге

2023 жылғы кірістер құрылымы

Көрсеткіштер	2023 жыл мың тенге	%
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	17 547 205	10,36%
Банктерге берілген несиелер	7 047 156	4,16%
Клиенттерге берілген несиелер	122 047 616	72,09%
Инвестициялық бағалы қағаздар	54 833	0,03%
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	787 076	0,46%
Басқа кірістер	11 509 399	6,80%
Дивидендтер бойынша кіріс	10 309 687	6,09%
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан түскен таза табыс	379	0,0002%
Барлығы табыс	169 303 351	100,00%

*шоғырландырылмаған қаржылық есептілікке сәйкес, мың теңге

2023 жылғы шығындар құрылымы

Көрсеткіштер	2023 жыл мың тенге	%
Акционер алдындағы берешек	7 711 933	4,55%
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек	27 286 933	13,69%
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	17 489 341	8,77%
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	8 766 065	6,13%
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	18 752 994	23,16%
Несиелік шығындар бойынша шығыстар	39 305 353	25,77%
Персоналға арналған шығыстар	8 623 822	6,31%
Басқа әкімшілік шығыстар	5 281 257	3,50%
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін өзгерту нәтижесінде таза шығындар	3 662 934	2,13%
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	11 486 065	5,76%
Шығыстар жиыны	148 366 697	100,00%

*шоғырландырылмаған қаржылық есептілікке сәйкес, мың теңге

2023 жылдың қорытындысы бойынша Корпорация активтері 5,8% - ға өсіп, 1 072 750 661 мың теңгені құрады. Корпорацияның міндеттемелері есепті жылы 641 158 795 мың теңгені құрады, бұл 2022 жылғы ұқсас көрсеткіш деңгейінен 5,2% - ға жоғары.

Қарыздың меншікті капиталға қатынасы 2022 жылы 1,51 коэффициенттік пунктен 2023 жылы 1,48-ге дейін төмендеді. Бұл көрсеткіштің төмендеуі 2023 жылғы 14 маусымдағы Акционердің 23/23 шешімімен Корпорация жарияланған акциялардың санын 20 000 000 дана көлемінде қосымша шығару арқылы көбейтуге байланысты болды. Осылайша, 2023 жылғы шілдеде Корпорация 2023 жылғы 10 шілдедегі Директорлар кеңесінің №7 шешіміне сәйкес 20 000 000 жай акцияны жарияланған акциялар шегінде бір жай акцияға 1 мың теңге орналастыру бағасымен орналастырды, Акционердің артықшылықты сатып алу құқығын іске асыру арқылы, кейіннен Корпорацияның Жарғылық капиталын ұлғайтып, Ауыл шаруашылығы техникасын, азық дайындау техникасын және суару жүйелерін кейіннен лизингке беру үшін сатып алуды қаржыландыру мақсатында Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан мақсатты трансферт есебінен Дочерняя компанияға аударылды.

Көрсеткіштің атауы	2021 жыл	2022 жыл	2023 жыл
Активтер	806 848 978	1 013 590 518	1 072 750 661
Міндеттемелер	535 795 537	609 258 301	641 158 795
Капитал	270 689 441	404 332 217	431 591 686
Қарыз / Капитал (D / E)	1,98	1,51	1,48

* шоғырландырылмаған қаржылық есептілікке сәйкес, мың теңге

Қаржылық нәтижелерге әсер ететін факторлар

- 01 Жоғары капиталдандыру деңгейі. Меншікті капиталдың үлесі Корпорация активтерінің 40,2% құрайды, бұл жалғыз акционердің қолдауын және пайдалы қызметті көрсетеді.
- 02 Қабылдауға болатын өтімділік деңгейі. Корпорация несие портфелінің тұрақты өсуін және кредиторлар алдындағы міндеттемелердің тиісті орындалуын қамтамасыз ету үшін өтімді қаражаттың жеткілікті деңгейін ұстап тұрады.
- 03 Қаржылық тәуекелдерді тиімді басқару. Корпорацияда несие тәуекелдерін және өтімділік тәуекелдерін уақтылы анықтап, сенімді бағалап және барынша азайтуға мүмкіндік беретін тиімді тәуекелдерді басқару жүйесі құрылған.
- 04 Прюдентиялық нормативтерді сақтау. Корпорация пруденциялық нормативтерді және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Басқармасы бекіткен ауыл шаруашылығы саласындағы «Бәйтерек» холдингінің еншілес ұйымдарына міндетті түрде сақталуға тиісті басқа нормалар мен лимиттерді қатаң сақтайды. Корпорация белгіленген нормативтердің бұзылуына жол бермеу үшін жүйелі түрде жұмыс жүргізеді.

Капитал нарықтарында қаражат тарту

Корпорацияның 2023 жылға тартқан қаржы көлемі

257,27

млрд теңгені құрайды

2023 жылы Корпорацияның қаражат тарту көлемі 257,27 млрд. теңгені құрады, оның ішінде бюджеттік көздерден 141,5 млрд. теңге тартылды:

- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен 140,0 млрд. теңге (көктемгі-егіс және егін жинау жұмыстарын қаржыландыру);
- «Атырау облысы әкімдігі» ММ-нен 1,0 млрд. теңге «Атырау облысының ШОБ дамыту» бағдарламасын іске асыру аясында;
- «Ұлытау облысы әкімдігі» ММ-нен 0,5 млрд. теңге «Ұлытау облысының ШОБ дамыту» бағдарламасын іске асыру аясында.

Бюджеттен тыс көздерден 55,96 млрд. теңге тартылды:

- АО «Сити Банк»-тен 20,067 млрд. теңге айналым қаражатын толықтыру және АӨК субъектілерін кейіннен кредиттеу үшін;
- АО «Қазақстан Халық Банкі»-нен 35,9 млрд. теңге жалпы корпоративтік мақсаттарға және Корпорацияның айналым қаражатын толықтыру үшін.

2023 жылы АО «КазАгроФинанс» қарыз алу көлемі 59,8 млрд. теңгені құрады, оның ішінде:

- 29,8 млрд. теңге облигацияларды қор нарығында орналастыру арқылы;
- 20,0 млрд. теңге АО «Өнеркәсіпті дамыту қоры» қарызы;
- 10,0 млрд. теңге АО «Қазақстан Халық Банкі»-нен.

2023 жылы Корпорация Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен жалпы сомасы 140,0 млрд. теңгені құрайтын екі тең транш қарыз алды. Бұл қаражат көктемгі-егіс және егін жинау жұмыстарын жүргізуді қолдауға бағытталған «Кен-Дала» мемлекеттік бағдарламасы аясында бөлінді. Қарыздар номиналды жылдық 0.01% пайыздық мөлшерлеменен берілді, бірінші траншты өтеу 2023 жылғы 15 желтоқсанға, ал екінші траншты өтеу 2024 жылғы 30 қарашаға жоспарланған.

Алынған сомадан 60 861 311 мың теңге «Қазақстан Халық Банкі» және «Банк ЦентрКредит» АО-на бағдарламаның шарттарына сәйкес одан әрі мақсатты пайдалану үшін бағытталды. Қалған 79 138 689 мың теңге тікелей Корпорация клиенттеріне жіберілді.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алынған қарыздардың баланстық құны 77 340 798 мың теңгені құрады, оның ішінде 6 594 мың теңге мөлшерінде есептелген пайыздар. Салыстыру үшін, 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыздардың баланстық құны 60 747 873 мың теңгені құрады, есептелген пайыздар 117 мың теңге болды.

Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардың қарыздары

Өтеу жылдары	Жылына номиналды пайыздық мөлшерлеме, %	Валюта	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
2024-2033	0,01%	Теңге	187 590 651	182 541 555
2027-2028	1,00%	Теңге	933 695	308 887

2023 жылы Корпорация жалпы сомасы 1 500 000 мың теңге қарыз алды, бұл қаржы екі негізгі бастаманы қаржыландыруға бағытталды. Қарыздың бірінші бөлігі 1 000 000 мың теңге мөлшерінде ауылдық елді мекендердегі шағын және орта бизнесті қолдауға жұмсалды. Бұл қаражат соңғы қарыз алушыларды, оның ішінде Атырау облысындағы стартап-жобаларды қаржыландыруға арналған. Бұл қарыз бөлігіне жылдық 1% мөлшерлеме белгіленген, қайтару мерзімі 2028 жылға жоспарланған.

Қарыздың екінші бөлігі 500 000 мың теңге Ұлытау облысының агроөнеркәсіптік кешен субъектілерін несиелендіруге бағытталды. Бұл қаражат жаңа ауыл шаруашылығы техникасы мен жабдықтарын сатып алуға арналған. Бұл қарыз бөлігіне символикалық жылдық 0,01% мөлшерлеме белгіленген, ал қарызды қайтару мерзімі 2033 жылға жоспарланған. Бұл қаржыландыру шаралары экономиканың негізгі секторларын дамытуға және өңірлердегі кәсіпкерлікті қолдауға ықпал етеді.

2023 жылы Корпорация өз инвестициялық жобаларын қаржыландыру үшін капитал нарығында қарыз қаражатын белсенді түрде тартты. «Ситибанк Қазақстан» АҚ-нан 20 067 000 мың теңге мөлшерінде қарыз алынды, оның мақсаты айналым капиталын толықтыру болды. Қарыз бір жыл мерзімге 17,70-18,46% жылдық номиналды сыйақы мөлшерлемесімен берілді.

2023 жылдың 28 желтоқсанында Корпорация айналым қаражатын толықтыру үшін «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-нан 35 900 000 мың теңге тартты, номиналды мөлшерлеме 17,75% жылдық және өтеу мерзімі алты жыл.

КОРПОРАТИВТІК САЯСАТ

Тұрақты даму саласындағы саясатты жүзеге асыру аясында 2021 жылғы 8 қарашада (№ 53 хаттама) Басқарманың шешімімен 2021-2022 жылдарға арналған Корпорацияның тұрақты даму іс-шаралар жоспары бекітілді, ол ESG факторларын (экологиялық тиімділік және қоршаған ортаны қорғау, әлеуметтік бағыттылық және халықаралық қоғамдастық

мойындаған стандарттарға негізделген адал корпоративтік басқару принциптерінің жиынтығы) қарастырады. ESG факторлары Корпорацияның ұзақ мерзімді тұрақты дамуы үшін экономикалық, экологиялық және әлеуметтік мақсаттардың үйлесімділігін қамтамасыз етеді. Бұл факторлар 2022 жылғы 25 ақпанда Корпорацияның Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген 2020-2023 жылдарға арналған Корпорацияның даму стратегиясына енгізілген (№ 4 хаттама) және тұрақты даму саласындағы жоспарланған бастамалар ретінде қарастырылады.

Жоғары басшылық органының әсерлерді басқаруды қадағалау рөлі (GRI 2-12, 2-14)

2021 жылғы 19 шілдеде Корпорацияның Директорлар кеңесінің № 12 шешімімен «Аграрлық несиелену корпорациясы» АҚ-ның тұрақты даму саласындағы саясаты бекітілді. Корпорация жыл сайын Директорлар кеңесінің алдында Саясаттың іске асырылуы туралы есеп береді.

Әсерлерді басқару үшін жауапкершілікті делегирлеу

Корпорацияда тұрақты даму саласындағы іс-шаралар жоспарының орындалуын мониторингілеу функциялары стратегиялық және корпоративтік даму департаментіне бекітілген. Есептер Корпорация басшылығына тоқсан сайын беріледі.

Маңызды мәселелер туралы жоғары басшылықты хабардар ету

Маңызды мәселелер, алаңдаушылық тудыратын жағдайлар жедел түрде жоғары басшылыққа жазбаша түрде жеткізіледі.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ АСПЕКТ

Корпорация
2021
жылы Тұрақты даму саясатын бекітті

Корпорацияның көзқарасына сәйкес, ол АӨК дамытудың негізгі институтына айналып, индустрияландыруды, қарқынды дамытуды және АӨК-ті әртараптандыруды қамтамасыз ететін тиімді қызмет үлгісіне ие болуы керек, бұл үшін тұрақты және қолжетімді қаржыландыру жүйесін дамыту қажет. Ауыл шаруашылығының маңызды стратегиялық даму жобаларының қаржылық операторы ретінде Корпорация мемлекеттік және тартылған ресурстарды, оның ішінде АӨК кеңейту және әртараптандыру процесінде қолданылатын табиғи ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз етуі керек, мысалы, жерді мелиорациялау, фитосанитария, егістік алаңдарының құрылымын өзгерту, шаруашылықтардағы ауыл шаруашылығы жануарларының шоғырлануының өсуі және тағы басқалар. Сондықтан экономикалық көрсеткіштерден басқа, Корпорация жасыл технологияларды, цифрландыруды және АӨК-ті ресурсты үнемдеу бағдарламаларына көшуді ілгерілетуді де назардан тыс қалдырмайды.

Корпорацияның ішкі қызметі экологиялық аспекспен байланысты емес болғандықтан, оның әсері қаржылық делдалдың призмасы арқылы қарастырылуы керек.

Корпорацияның экологиялық аспектке қосқан үлесі

2021 жылы Корпорация тұрақты даму қағидаттарын ұстана отырып, БҰҰ Жаһандық шартының шарттары мен БҰҰ Жауапты инвестициялар қағидаттарына сәйкес әзірленген тұрақты даму саясатын бекітті. Саясатқа сәйкес, Корпорация қаржыландыратын жобалар Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының талаптарына, соның ішінде Экологиялық кодексіне сәйкес болуы керек.

Қызметінің сипатына байланысты Корпорация қоршаған ортаға тікелей айтарлықтай әсер етпейді. Корпорация тұтынатын негізгі ресурстар – электр энергиясы, жылу энергиясы және су.

Тұрақты даму саясатына сәйкес, Корпорация қоршаған ортаға теріс әсердің алдын алуды ең жақсы түрде қамтамасыз ететін ресурстарды ұтымды пайдаланудың қағидалары мен әдістерін қолданады. Өз қызметінде Корпорация ресурстарды артық тұтынуды азайтуға және электрондық құжат айналымы жүйесін енгізу және екі жақты басып шығару тәжірибесі арқылы кеңсе қажеттіліктеріне қағазды тұтынуды азайту арқылы қоршаған ортаға теріс әсерді барынша азайтуға ұмтылады.

Корпорацияның балансында 2023 жылы келесі энергия ресурстарының тұтыну көлемін жүктеген бірқатар объектілер бар:

Энергияны тұтыну көлемдері:

Ресурстар	2021 жыл	2022 жыл	2023 жыл
су тұтыну	647,36 м³	287,45 м³	2 703,19 м³
электр энергиясы	115 408 кВт	243 926 кВт	102 124 кВт
жылу энергиясы	104,30 Гкал	894,36 Гкал	247,0018 Гкал

Корпорацияның орталық аппараты «Нұрсаулет» бизнес орталығында жалға алынған үй-жайда орналасқан, жалға алу шартына сәйкес жалға беруші энергия ресурстарын тұтыну шығындарын өз бетінше көтереді. Қолданылған ресурстардың көлемі алынған алаңға пропорционалды түрде мынадай болды:

Корпорацияның Орталық аппаратының тұтыну көлемдері

Ресурстар	2021 жыл	2022 жыл	2023 жыл
су тұтыну	1 853,9 м³	2 514,6 м³	3 175,3 м³
электр энергиясы	253 988 кВт	286 337 кВт	318 686 кВт
жылу энергиясы	339,25 Гкал	363,95 Гкал	388,65 Гкал

АПК субъектілерінің инвестициялық жобаларын қаржыландыру шеңберінде Корпорация жобалық-сметалық құжаттаманы, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес міндетті мемлекеттік экологиялық сараптама және қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органмен міндетті келісу есепке ала отырып, сараптамадан өткізеді.

Корпорация АПК субъектілерін қаржыландыру туралы шешім қабылдау бизнес-процестеріне, сондай-ақ ағымдағы қызмет шеңберінде тұрақты дамудың экологиялық, әлеуметтік және басқарушылық факторларын (ESG факторларын) сақтауға және интеграциялауға ниетті.

Тұрақты даму саласындағы бастамалар шеңберінде Корпорация жүзеге асыруды жоспарлап отыр:

- ☞ Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге жәрдемдесу.
- ☞ Жауапты қаржыландыруды дамыту.
- ☞ Жауапты сатып алуларды қолдау.

- ☞ Бірыңғай кадр саясатын қалыптастыру.
- ☞ Қызметтегі ашықтықты арттыру.

Орнатылған миссия шеңберінде АПК тұрақты дамуына жәрдемдесу бойынша қаржылық даму институты функцияларын жүзеге асыра отырып, Корпорация жасыл жобаларды қаржыландыру бойынша тәсілдерді көздейтін ішкі нормативтік құжаттарды бекітуді қоса алғанда, өз қызметіне тұрақты даму қағидаттарын интеграциялау бойынша жұмысты бастады.

ӘЛЕУМЕТТІК АСПЕКТ

2023 жылы Корпорация өзінің қызметінде әлеуметтік аспектіні жақсартуға үлкен мән беріп, қызметкерлердің бастамаларын жан-жақты қолдады.

Кадрлық әлеуетті дамыту:

- ☞ SMART АНК несиелік процесті жетілдіру жобасы іске қосылды, оның шеңберінде жобаға қатысқан мамандар Корпорация ішіндегі ішкі конкурс арқылы іріктеуден өтті;
- ☞ Меритократия принциптерін сақтау аясында 30 қызметкердің лауазымы көтерілді;
- ☞ 500-ден астам қызметкер біліктілігін арттыру курстарынан өтті.

Әлеуметтік аспектілер:

- ☞ 24 қызметкер некеге тұрып, отбасын құрды;
- ☞ 76 қызметкерде бала дүниеге келді.

Материалдық жақсартулар:

- ☞ Корпорация қызметкерлерінің жалақысын орташа есеппен 35%-ға арттыру шаралары өткізілді;
- ☞ 120 қызметкерге өтініштері бойынша материалдық көмек көрсетілді.

Корпоративтік іс-шаралар:

- ☞ Футбол, үстел теннисі, шахмат бойынша спорттық іс-шаралар ұйымдастырылды, интеллектуалдық ойындар бойынша ішкі турнирлер өткізілді.

Материалдық емес ынталандырулар:

- ☞ 1 қызметкер «Ауыл шаруашылығы саласының үздігі» төсбелгісімен марапатталды;
- ☞ 5 қызметкер Холдингтің 10 жылдық мерейтойлық медальдарымен марапатталды;
- ☞ 3 қызметкер «Теңгеге 30-жыл» медалімен марапатталды;
- ☞ 14 қызметкер құрмет грамоталары және алғыс хаттармен марапатталды.

Корпорацияда тең жұмыс жағдайлары мен мансаптық мүмкіндіктер жасау

Корпорацияның Директорлар кеңесінің 2021 жылғы 30 маусымдағы № 11 шешімімен бекітілген іскерлік этика кодексінде анықталған негізгі құндылықтардың бірі – адами ресурстар болып табылады. Корпорация қызметкерлерінің кәсібилік деңгейі мен қауіпсіздігі оның қызметінің нәтижелеріне тікелей әсер етеді. Корпорацияда ерлер мен әйелдерге тең жұмыс жағдайлары мен мансаптық мүмкіндіктер жасалған. Корпорация оқыту бағдарламаларын, біліктілікті арттыру мүмкіндіктерін, сондай-ақ қызметкерлерге өздерінің жеке және кәсіби мақсаттарына жетуге көмектесетін икемді жұмыс жағдайларын ұсынады.

Корпорация әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту бойынша БҰҰ бастамасына қосылды және <https://www.weps.org/company/agrarian-Credit-Corp-JSC> сайтында тіркелді.

2023 жылдың соңында Корпорация қызметкерлерінің штаттық саны 758 адамды құрады, оның ішінде ерлер – 56,5%, әйелдер – 43,5%. Әйелдердің басшылық құрамындағы үлесі – 0%, ал желілік басшылар арасында – 21%.

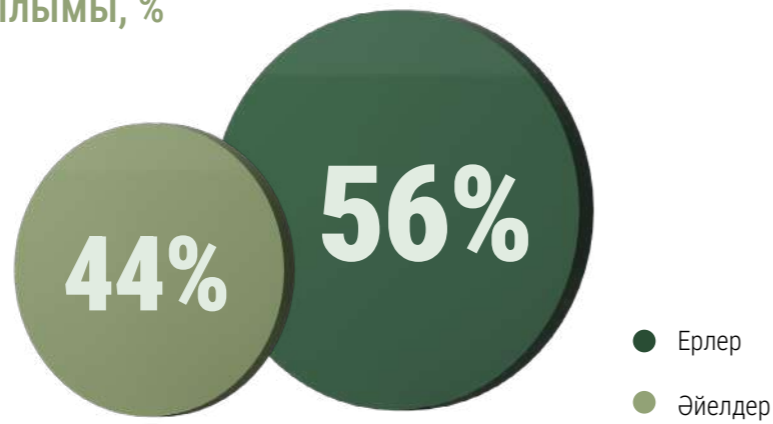
2023 жылдың деректері бойынша Корпорация қызметкерлерінің орташа жасы – 38 жыл. 2022 жылғы 10 тамыздағы № 32/22 АО «Ұлттық басқарушы холдинг «Бәйтерек» Басқармасының шешімімен Холдингтің бірыңғай кадрлық резерві құрылды, оның құрамына Корпорацияның 1 қызметкері Топ 20, 2 қызметкері Топ 50 және 1 қызметкері Топ 100 құрамына кірді. Корпорацияның тәуекел-менеджмент департаментінің директорына Австралияда Қазақстан Республикасы Президентінің

«Болашақ» халықаралық стипендиясы бойынша «Цифрлық экономика. Цифрлық маркетинг» мамандығы бойынша магистратура бағдарламасы бойынша оқуға білім беру демалысы берілді.

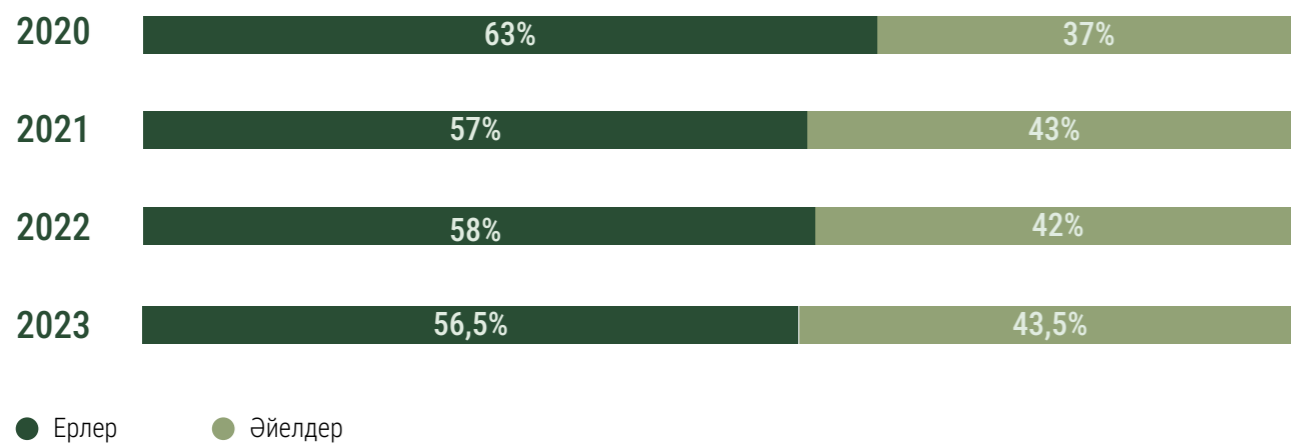
2023 жылы Корпорацияның 336 қызметкері, оның ішінде орталық аппараттың 150 қызметкері және Корпорация филиалдарының 186 қызметкері біліктілігін арттырды.

Корпорацияда толық емес жұмыс күнімен, уақытша жұмыс істейтін немесе сағаттық ақы төленетін қызметкерлер жоқ.

Гендерлік топтар бойынша персоналдың құрылымы, %

Гендерлік статистика, %

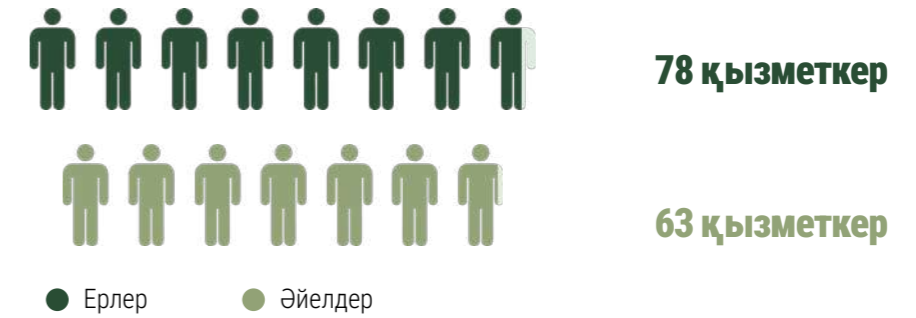

Кадрлардың тұрақтамауы

2023 жылы ерікті кадрлардың тұрақтамауы

7,7% құрады

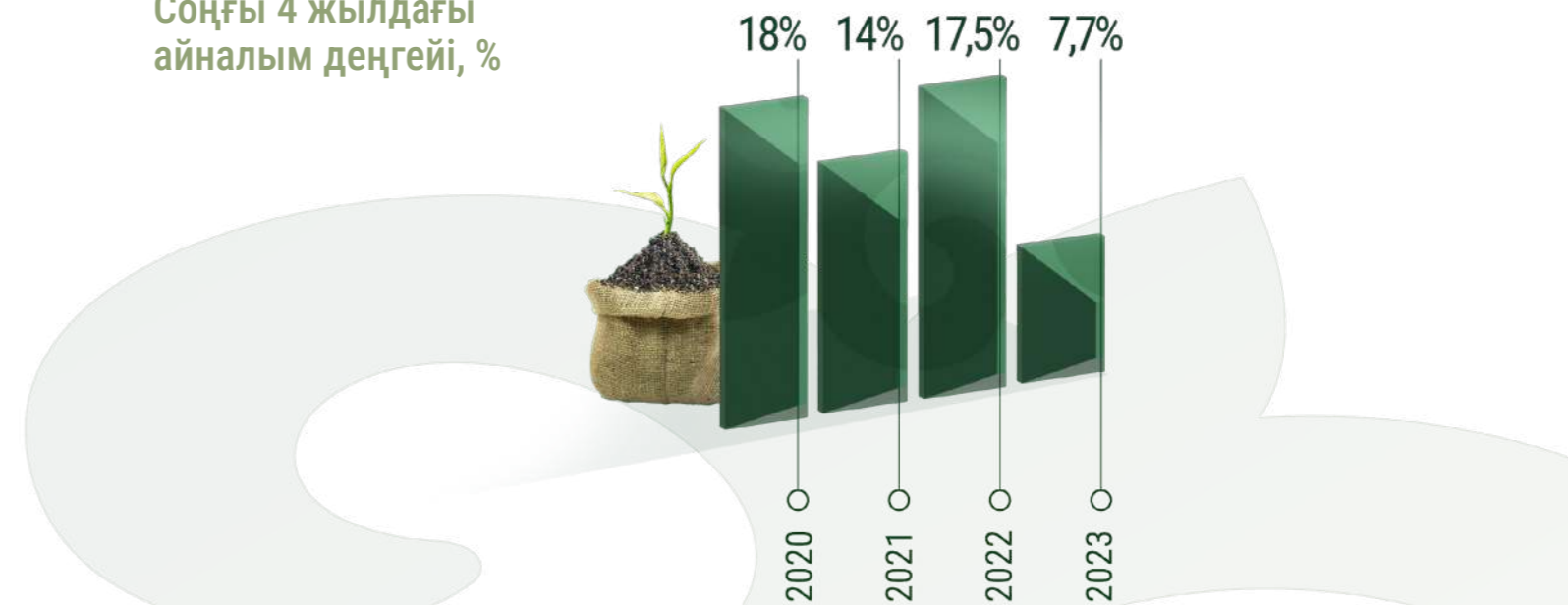
2023 жылы гендерлік және жас топтары бойынша кадрлардың тұрақтамауы туралы ақпарат:

2023 жылы жас топтары бойынша кадрлардың ауысуы туралы ақпарат:

Соңғы 4 жылдағы айналым деңгейі, %

2023 жылы гендерлік және жас топтары бойынша кадрлардың ауысуы туралы ақпарат:

	Гендерлік топтар бойынша			Жас топтары бойынша			
	ерлер	әйелдер	30 жасқа дейін	30-40 жас	40-50 жас	50-60 жас	60 жылдан астам
Айналым коэффициенті, %	54,61	45,39	11,35	48,23	32,62	7,09	0,71

Кадрлардың тұрақтамауын төмендету мақсатында келесі іс-шаралар жүргізіледі:

- ☞ білікті қызметкерлерді материалдық және материалдық емес ынталандыру;
- ☞ тұрақты экономикалық жағдай;
- ☞ сау психологиялық атмосфера;
- ☞ мансаптық өсу мүмкіндігі;
- ☞ оқыту.

2023 жылғы 31 желтоқсанға сәйкес декреттік демалыста 77 адам (74 әйел және 3 ер адам) болды. 2023 жылы декреттен оралуы тиіс болған адамдар саны – 34, олардың ішінде оралғаны – 22, жұмыстан шыққаны – 12.

Оқу сағаттарының орташа саны:

	Сағат саны
БАРЛЫҒЫ	1 444,8
Жынысы бойынша:	
Ерлер	894,4
Әйелдер	550,4
Персонал санаты бойынша:	
Жоғары басшылық (ДК, Басқарма)	38,7
Әкімшілік-басқару персоналы	606,3
Өндірістік персонал (филиалдар)	799,8

2023 жылы корпорация қызметкерлері біліктілікті арттыру шеңберінде 54 бағдарлама/курс бойынша оқудан өтті.

Компания қызметкерлерді еңбек жағдайларының өзгеруі туралы Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасының нормаларына сәйкес қатаң хабардар етеді. Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Еңбек кодексінің 46-бабының нормаларына сәйкес, егер еңбек немесе ұжымдық шарттарда неғұрлым ұзақ хабарлау мерзімі көзделмесе, жұмыс беруші еңбек жағдайларының өзгергені туралы қызметкерді кемінде он бес күнтізбелік күн бұрын хабардар етуге міндетті.

ДЕНСАУЛЫҚ ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІК ЖҰМЫС ОРНЫНД

Корпорацияның басым бағыттарының бірі - еңбек қауіпсіздігі және оның қызметкерлерінің денсаулығы.

Корпорацияның қызметі қаржы саласына жатады, сондықтан өндірістік жарақат алу жағдайлары іс жүзінде жоқ. Есептік кезеңде бірде-бір жазатайым оқиға, кәсіби ауру немесе өлім-жітім тіркелген жоқ. Корпорация Қазақстан Республикасының еңбек қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі саласындағы заңнамасын сақтайды. Қауіпсіздік департаментінің құрамында бір штаттық бірлік өрт қауіпсіздігі және еңбек қауіпсіздігі менеджері және аутстаффинг шарты бойынша бір бірлік бар, олардың функционалдық міндеттеріне Корпорация қызметкерлерінің «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ қызметкерлеріне арналған еңбек қауіпсіздігі, техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықты, сондай-ақ Корпорацияның басқарма төрағасының 2023 жылғы 23 қаңтардағы № 24-Ө «Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты қызметкерлерді тағайындау, өрт қауіпсіздігі мен еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша бақылауды қамтамасыз ету тәртібі туралы» бұйрығын сақтауын бақылауды жүзеге асыру кіреді.

2023 жылғы 30 мамырда Қауіпсіздік департаментінің 2023 жылға арналған жұмыс жоспарына сәйкес Корпорацияда Астана қаласы Төтенше жағдайлар департаментінің мемлекеттік өрт бақылау басқармасының бас маманы Гутяр Е.А. өрт қауіпсіздігі және еңбекті қорғау тақырыбында семинар өткізілді.

2023 жылғы 31 мамырда Корпорация қызметкерлері үшін еңбек қауіпсіздігі, техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулықты білуге тестілеу жүргізілді. Орталық аппарат пен Корпорация филиалдары жалға алатын үй-жайларда жалға берушілердің техникалық және өрт талаптарын сақтамау фактілері анықталған жағдайда, анықталған барлық бұзушылықтар бойынша тиісті актілер жасалып, оларды жою шараларын қабылдау үшін жалға берушіге жіберіледі.

Қауіпсіздік департаменті жүргізетін жұмыстың қорытындылары бойынша Корпорацияның басқарма төрағасына тоқсан сайынғы есеп жасалады. 2024 жылы мемлекеттік стандарттар, ережелер және стандарттау бойынша басшылық құжаттардың, санитарлық нормалар мен ережелердің талаптарын ескере отырып, қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету жұмыстары жалғастырылатын болады. Корпорацияның барлық қызметкерлерін қауіпсіздік, еңбекті және денсаулықты қорғау жұмыстарын белсенді қатысуға тарту жоспарлануда.

2022 ЖЫЛҒЫ ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ БОЙЫНША БЕКІТІЛГЕН НҰСҚАУЛЫҚТАР

Корпорацияда еңбек қауіпсіздігі, техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі талаптары келесі нормативтік құжаттармен реттеледі:

- ☞ Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығы «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы;
- ☞ Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрінің 2022 жылғы 21 ақпандағы № 55 бұйрығы «Өрт қауіпсіздігі ережелерін бекіту туралы»;
- ☞ «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ қызметкерлері үшін еңбек қауіпсіздігі, техника қауіпсіздігі және өрт қауіпсіздігі жөніндегі нұсқаулық, Корпорацияның басқарма шешімімен 2021 жылғы 29 желтоқсандағы № 63 бекітілген;
- ☞ Корпорацияның басқарма төрағасының 2023 жылғы 23 қаңтардағы № 24-Ө бұйрығы «Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз етуге жауапты қызметкерлерді тағайындау, өрт қауіпсіздігі мен еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау бойынша бақылауды қамтамасыз ету тәртібі туралы».

ІСКЕРЛІК ӘДЕП КОДЕКС

Корпорацияның корпоративтік этика кодексі Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес, мойындалған әлемдік іскерлік мінез-құлық стандарттары мен корпоративтік басқару қағидаттарын ескере отырып, Жарғы, Холдингтің үлгілік құжаттары, соның ішінде корпоративтік басқару кодексі және Корпорацияның басқа да ішкі құжаттары негізінде әзірленген. Кодекс Корпорацияның іскерлік этика қағидаттары мен корпоративтік құндылықтарын көру және түсінуді көрсетеді.

Корпорацияның негізгі құндылықтары:

- 01 Жауапкершілік: ниет пен әрекеттер үшін;
- 02 Кәсібилік: кәсіби қызмет міндеттерін орындауға жоғары дайындық;
- 03 Команда: бірлескен қызметтен жоғары нәтижелерге қол жеткізу үшін ынтымақтастық;
- 04 Адалдық: Корпорация ішіндегі және серіктестерге деген адалдық.
- 05 Әлеуметтік жауапкершілік: Корпорация қызметінің әлеуметтік саладағы мүдделі тараптарға әсері үшін жауапкершілік.

Өз қызметін жүзеге асыру кезінде Корпорация:

- 01 Қазақстан Республикасының заңнамасы, Жалғыз акционердің шешімдері, сондай-ақ Корпорация қызметіне қатысты басқа да құжаттардың нормаларын сақтайды.
- 02 Әрбір адамның және азаматтың шығу тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, діни сенімдеріне, тұрғылықты жеріне немесе кез келген басқа да жағдайларына қарамастан құқықтарын, ар-намысын және қадір-қасиетін сақтау және құрметтеуді қамтамасыз етеді.
- 03 Барлық мүдделі тұлғалармен қарым-қатынастың өзара тиімді болуына ұмтылады.
- 04 Өзін-өзі тәрбиелеу және кәсіби дамуға ұмтылатын қызметкерлердің кәсіби біліктілігін арттыру үшін тең жағдайлар жасайды.
- 05 Қызметкерлерге еңбекақы төлеуді олардың біліктілік деңгейіне, орындалатын жұмыстың күрделілігі мен сапасына, сондай-ақ негізгі қызмет көрсеткіштерінің нәтижелеріне байланысты қамтамасыз етеді.
- 06 Қызметкерлердің еңбекті қорғау және қауіпсіздік талаптарын орындау үшін заңнамаға сәйкес барлық қажетті шараларды қабылдайды және қауіпсіз жұмыс жағдайларын жасайды.
- 07 Қазақстан Республикасының заңнамасында және Корпорацияның ішкі құжаттарында белгіленген шектерде ақпараттың құпиялылығын сақтауды қамтамасыз етеді.

- 08** Корпорацияның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасында ашық және сенімді диалогқа жағдай жасайды.
- 09** Қызметкерлердің Корпорация үшін оң нәтиже беретін бастамашыл идеялары мен ұсыныстарын бағалайды және ынталандырады.
- 10** Белгілі бір лауазымды тұлғалар мен қызметкерлерге заңды негіздерсіз ешқандай артықшылықтар мен жеңілдіктер бермеуге міндеттенеді, барлық адамдарға тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етеді.
- 11** Лауазымды тұлғадан бастап, шешім қабылдайтын кез келген қызметкерге дейін барлық деңгейлерде мүдделер қақтығысынан еркін шешім қабылдау үшін жауапкершілік көтереді.

2022 жылдың 29 маусымында Корпорацияның 2021 жылдың 30 маусымындағы № 11 іскерлік этика кодексі 70-тармақпен толықтырылды – «Корпорация қызметкерлері ішкі нормативтік құжаттарда белгіленген тәртіппен осы Кодекстің негізгі қағидаттарын білу және түсіну бойынша жыл сайын тестілеуден өтеді».

Іскерлік этика қағидаттарын сақтау және әлеуметтік-еңбек дауларын реттеу мақсатында Корпорацияда Омбудсмен тағайындау туралы шешім қабылданды. Омбудсмен қызметкерлер мен еңбек дауларына қатысушылар үшін кеңесші болып табылады, Қазақстан Республикасының заңнамасының нормаларын, соның ішінде қажет болған жағдайда құпиялылықты сақтай отырып, конструктивті шешімдер әзірлеуге көмектеседі. Оның қызметі Корпорацияның директорлар кеңесімен бағаланады және оның өкілеттіктерін ұзарту немесе тоқтату туралы шешім қабылданады. Сонымен қатар, Омбудсмен өз жұмысы туралы жыл сайынғы есепті Корпорацияның тиісті комитеттеріне ұсынады.

2024 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН НЕГІЗГІ МАҚСАТТАР МЕН МІНДЕТТЕР

АО «АГРАРЛЫҚ НЕСИЕ КОРПОРАЦИЯСЫНЫҢ» 2024 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН НЕГІЗГІ МАҚСАТТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ:

1. АӨК ҚАРЖЫЛАНДЫРУ КӨЛЕМІН 462 МЛРД ТЕҢГЕГЕ ДЕЙІН ҰЛҒАЙТУ (362 МЛРД ТЕҢГЕ – ҚОЛДАНЫСТАҒЫ ЖОСПАР + 100 МЛРД ТЕҢГЕ ЖАҢА БАСТАМАЛАР);
2. НЕГІЗГІ БИЗНЕС ПРОЦЕСТЕРДІ ОҢТАЙЛАНДЫРУ;
3. 2024 ЖЫЛЫ КӨКТЕМГІ ЕГІС ЖӘНЕ ЖИНАУ ЖҰМЫСТАРЫН УАҚТЫЛЫ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ;
4. БАРЛЫҚ НЕСИЕЛІК ӨНІМДЕР БОЙЫНША ТОЛЫҚҚАНДЫ CRM ЖҮЙЕСІН ЕНГІЗУ;
5. КЕПІЛДІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУДІ ОНЛАЙН-МОНИТОРИНГТІ ЕНГІЗУ;

Бұл мақсаттар мен міндеттер Корпорацияның процестерін жетілдіруге және тиімділігін арттыруға бағытталған. Оларды іске асыру инвестициялық жобаларды қарауды жақсартады, уақытылы қаржыландыруды қамтамасыз етеді, CRM жүйесі арқылы клиенттерге қызмет көрсетуді арттырады, несие және басқа бизнес процестерді оңтайландырады, сондай-ақ АНК мобильді қосымшасы мен блокчейн технологиялары сияқты инновациялық шешімдерді енгізеді.

6. НЕСИЕЛЕРДІ КЕПІЛДЕНДІРУ ӨНІМІН ЕНГІЗУ;
7. AGROCREDIT МОБИЛЬДІ ҚОСЫМШАСЫНЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ МЕН ҚҰРАМДАС БӨЛІКТЕРІН КЕҢЕЙТУ;
8. ЦИФРЛЫҚ НЕСИЕ ДОСЬЕСІН ҚҰРУ БОЙЫНША ІС-ШАРАЛАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ;
9. БІРЫҢҒАЙ ДЕРЕКТЕР ҚОЙМАСЫН ҚҰРУ БОЙЫНША ІС-ШАРАЛАРДЫ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ;
10. АӨК КЕПІЛДІКТЕРІН БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИЯСЫМЕН ОНЛАЙН ТІРКЕУ (ШКБ-ҒА ФИЗИКАЛЫҚ ШЫҒУСЫЗ);
11. НЕСИЕЛІК СЕРІКТЕСТІКТЕРДІҢ ҚЫЗМЕТІН ЕСЕПКЕ АЛУДЫ АВТОМАТТАНДЫРУ.

Параллельді түрде несиелік серіктестіктердің жұмысы, кепілдік қамтамасыз ету және АӨК кепілдіктерін тіркеуді қоса алғанда, әртүрлі қызмет салаларын автоматтандыру жүзеге асырылады. Корпорация сондай-ақ цифрлық несие досьесін құруға және қызметкерлерді оқыту арқылы кадрлық әлеуетті арттыруға ұмтылады.

Маңызды аспект – адами капиталды нығайту және қызметкерлердің тартылуын арттыру, бұл қолайлы жұмыс ортасын құруға және қызметкерлердің жоғары мотивациясына ықпал етеді. Осы міндеттерді іске асыру Корпорацияға дамуды жалғастыруға, жоғары деңгейдегі қызмет көрсетуді қамтамасыз етуге және мақсаттарына тиімді қол жеткізуге мүмкіндік береді.

2023 ЖЫЛҒЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН АУДИТТЕЛГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТЕН ҮЗІНДІЛЕР

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6T5, Алматы,
Достық д-лы, 180,
+7 (727) 298-08-98

KPMG Audit LLC
180 Dostyk Avenue, Almaty,
A25D6T5, Kazakhstan

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«Аграрлық несие корпорациясы» Акционерлік қоғамының акционеріне және Директорлар кеңесіне

Ескертпемен пікір

Біз 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал, жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының елеулі тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын «Аграрлық несие корпорация» АҚ және оның еншілес компаниясының (әрі қарай – «Топ») шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, біздің есебіміздің 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін салыстырмалы көрсеткіштерге «Ескертпемен пікір білдіру үшін негіздеме» бөлімінде баяндалған жағдайдың өсерін қоспағанда, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Қаржылық есептілігінің халықаралық стандарттары жөніндегі Комитеті шығарған ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттарына (ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттары) сәйкес барлық елеулі қатынастарда Компанияның 2023 жылдың 31 желтоқсанындағы шоғырландырылған қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін және шоғырландырылған ақша қаражаттарының қозғалысын өділ көрсетеді.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
2-бет

Ескертпемен пікір білдіру үшін негіздеме

2021 жылғы 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 9-ескертпесінде сипатталғандай жалпы баланстық құны 304,221,793 мың теңге болатын 3 кредиттік төуекел сатысына жатқызылған заңды тұлғаларға берілген кредиттер бойынша Топ күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервті тиісінше 62,564,653 мың теңге мөлшерінде таныды. 9-шы ҚЕХС (IFRS) «Қаржы құралдары» ұйымдардан күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезінде жорамалдар мен болжамдар негізделген дәлелді және расталатын ақпаратты пайдалануды талап етеді. Біз заңды тұлғаларға берілген кредиттік-құнсызданған кредиттер бойынша көпілдікті қамтамасыз етуді іске асырудан күтілетін ақша ағындарын бағалау кезінде пайдаланылған белгілі бір жорамалдармен келіспейміз және күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв 2021 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша айтарлықтай төмендетілген деп санаймыз. 2022 жыл ішінде Топ заңды тұлғаларға берілген кредиттер бойынша көпілді қамтамасыз етудің өділ құнын қайта бағалауды жүргізді және клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануынан болған шығындардың бір бөлігін 2022 жылы Топтың капиталында тікелей көрсете отырып, 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік залалдар үшін тиісті резервті қайта есептеді. ХҚЕС талаптарынан осы ауытқудың 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайда немесе залал, жиынтық табыс және меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есептің сәйкес келетін салыстырмалы көрсеткіштеріне өсерін сандық бағалау анықталған жоқ. Біздің 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және сол күні аяқталған жылдағы 2023 жылдың 23 мамырдағы шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз тиісті түрде түрлендірілді. Біздің ағымдағы жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз ағымдағы жылдағы көрсеткіштер мен салыстырмалы көрсеткіштердің салыстырмалылығына осы жағдайдың өсеріне де байланысты түрлендірілді.

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан өрі есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық өдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлерге арналған өдеп кодексіне («БАХӨСК -кодексі») және біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын өдептілік талаптарға сәйкес Топқа қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да өдептілік міндеттемелерді аталған талаптар мен БАХӨСК кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің ескертпемен пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері – біздің кәсіби пайымдауымыз бойынша, ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер толығымен біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитінің мәнмәтіні мен осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында қарастырылды және біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз. Біз «Ескертпемен пікір білдіру үшін негіздеме» бөлімінде баяндалған жағдайға қосымша төменде көрсетілген мәселелерді аудиттің негізгі мәселелері ретінде айқындадық, олар туралы ақпаратты біздің есепте хабарлау қажет.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
3-бет

Клиенттерге берілген кредиттер және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдар (ККЗ)

Шоғырландырылған қаржылық есептілігіндегі 3, 4, 9, 10, 22 және 26 Ескертулерді

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
<p>Клиенттерге берілген кредиттер және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек жалпы активтердің елеулі үлесін құрайды және тұрақты түрде есептелетін және пайдаланылатын жорамалдарға сезімтал күтілетін кредиттік залалдарға (ККЗ) арналған резервті шөгегенде ұсынылды.</p> <p>Топ басшылықтан кәсіби пайымдауды қолдануды және мынадай негізгі салаларға жататын жорамалдарды пайдалануды талап ететін ККЗ бағалау моделін пайдаланады:</p> <ul style="list-style-type: none"> — кредиттік тәуекел мен дефолт оқиғаларының елеулі ұлғаюын уақтылы анықтау (9-шы ҚЕХС (IFRS) «Қаржы құралдарына» сәйкес 1, 2 және 3-сатыны анықтау); — дефолт (PD) ықтималдығын және дефолт (LGD) жағдайында шығын шамасын бағалау; — түрлі сценарийлер мен болжамды ақпаратты есепке алу үшін түзетуді бағалау; — кредиттік-құнсызданған болып табылатын жеке тұлғаларға берілген кредиттер үшін күтілетін ақша ағындарының болжамы. <p>Клиенттерге берілген кредиттер және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек көлемінің елеулі болуы және олар бойынша күтілетін кредиттік залалдарды бағалаудың белгісіздігі салдарынан сала аудиттің негізгі мәселесі ретінде қаралады.</p>	<p>Біз ККЗ бағалауға қатысты Топтың әдістемесі мен саясатының негізгі аспектілеріне 9 ҚЕХС (IFRS) талаптарына сәйкестігі мәнине, оның ішінде талдауға қаржылық тәуекелдерді басқару саласындағы біздің мамандарды тарта отырып талдау жүргіздік. Біз Топ қолданатын тиісті модельдердің жұмыс принциптерін тексердік.</p> <p>ККЗ резервін бағалауға қатысты басшылық жасаған кәсіби пайымдаулар мен жорамалдарды талдау үшін біздің аудиторлық рәсімдеріміз мыналарды қамтыды:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Біз мерзімі кешіктірілген клиенттерге берілген кредиттер мен қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекті уақтылы көрсетуге қатысты бақылаулардың дизайны мен операциялық тиімділігіне тестілеу жүргіздік. — ККЗ бағалаудың елеулетті өзгерістері шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін клиенттерге берілген кредиттерді және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешекті іріктеуге қатысты Топтың қаржылық және қаржылық емес ақпаратты, сондай-ақ Топ пайдаланған жорамалдар мен кәсіби пайымдарды талдау арқылы сатылар бойынша бөлуді дұрыс жүзеге асырғанына тестілеу жүргіздік. — Клиенттерге берілген кредиттердің және қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектің іріктемесі бойынша біз бастапқы құжаттармен салыстыру арқылы PD, LGD және EAD есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы деректердің дұрыстығын және берешек мен өтеуді уақтылы көрсетуді, сондай-ақ тарихи тәжірибені түсінуімізге және жалпыға қол жетімді нарықтық ақпаратқа сүйене отырып, көпіл мүлкінің құнын бағалауды және ККЗ-ны есептеу үшін пайдаланылатын оны іске асырудың күтілетін мерзімдерін сараптау арқылы тексердік.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
4-бет

	<p>— Сондай-ақ біз ағымдағы және болашақ экономикалық жағдайды және қарыз алушылардың тиісті санаттарының қызмет жағдайларын ескеретін өзіндік бағалаумен салыстыру арқылы өртүрлі сценарийлер мен болжамды ақпаратты есепке алу үшін түзетудің жалпы баламалығын талдадық.</p> <p>— Біз сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі ақпаратты ашу Топтың кредиттік тәуекелге ұшырағышытығын тиісті түрде көрсете ме, жоқ па соған бағалау жүргіздік.</p>
--	---

Басқа ақпарат

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты. Басқа ақпарат 2023 жылғы Жылдық есепке өнетін ақпаратты қамтиды, бірақ басқа ақпаратқа шоғырландырылған қаржылық есептілік пен шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің аудиторлардың есебі еңбейді. 2023 жылғы Жылдық есеп бізге, болжаммен, осы аудиторлардың есебінің күнінен кейін ұсынылады.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратты қамтымайды және біз басқа ақпаратқа қатысты қандай да бір нысандағы сенімділік қорытындысын білдірмейміз.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне байланысты біздің жауапкершілігіміз мүмкін болған жағдайда жоғарыда анықталған басқа ақпаратты оқу және басқа ақпаратты оқу барысында оның шоғырландырылған қаржылық есептілікпен немесе аудит барысында алған біздің білімімізбен елеулі дәйексіздігін немесе елеулі бұрмаланған болып көрінуін қарастыру.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін Топ басшылығы мен басқару өкілеттілігіне ие тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ҚЕХС қаржылық есептіліктің стандарттарына сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептіліктің дайындауы мен өділ ұсынылуына және де алаяқтық өрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Топтың үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Топты жауып тастауға немесе оның операцияларын тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
5-бет

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына көпіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді өзіндік және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді өзіндік мақсатымен, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;
- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Топтың үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аударуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Топтың үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;
- шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әдіп ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін мекемелердің қаржылық ақпаратына немесе Топ ішіндегі іскерлік әрекеттерге қатысты жеткілікті, тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз топтық аудитті бағыттау, бақылау және жүргізу үшін жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толығымен жауапты болып қаламыз.

«Аграрлық несие корпорациясы» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
6-бет

Біз басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға, тым болмағанда, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақытын, сондай-ақ, біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің елеулі табуларын айтып білдіре отырамыз.

Біз, сонымен қатар, басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты сәйкес әдептілік талаптарын орындағанымыз туралы мәлімдеме береміз және барлық қарым қатынастар мен біздің тәуелсіздігімізге ықпал етеді деп негізді түрде санауға болатын өзге мәселелер және де сәйкес жағдайларда соған қатысты қорғау шаралары туралы айтып білдіре отырамыз.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға айтып білдірген мәселелер арасынан біз ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитінде өң маңызды болған және сәйкесінше негізгі аудит мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты көпшілікке ашып көрсету заңмен немесе нормативтік актілермен тыйым салынған немесе қандай да бір мәселенің біздің есебімізде хабарлануының жағымсыз салдарлары қоғамдық маңызды пайдадан асып түседі деп негізді түрде жорамалданғандықтан мұндай мәселе біздің есепте хабарланбауы тиіс деп анықтаған өте сирек жағдайлардан басқа кезде осы мәселелерді біздің аудиторлардың есебінде сипаттаймыз.

Аудиттің нәтижесі болып табылатын тәуелсіз аудиторлардың есебінің келісім партнеры:

А. А. Урдабаева
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудитору
2012 жылдың 27 тамызында берілген
№ МФ-0000096 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін
2006 жылдың 6 желтоқсанында берген мемлекеттік лицензияның №0000021

С. А. Дементьев
«КПМГ Аудит» ЖШС Жарғы негізінде
әрекет ететін Бас директоры

2024 жылдың 5 сәуірі

ҚАРЖЫ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Мың теңгемен	Ескертпе	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан
Активтер			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары	7	168,988,929	172,484,306
Клиенттерге берілген кредиттер	8	29,575,908	10,518,187
Клиенттерге берілген кредиттер	9	718,043,963	715,304,700
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	10	457,464,211	392,079,501
Сатуға арналған активтер ретінде жіктелген активтер		726,309	1,024,785
Қауымдастырылған компанияларға инвестициялар		434,037	-
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		2,599,511	2,899,093
Негізгі қаражат		2,348,540	2,317,727
Материалдық емес ативтер		874,935	978,317
Қосылған құн салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар	11	10,500,129	8,523,586
Корпоративтік табыс салығы және өтеуге салынатын өзге де салықтар	19	2,270,712	1,950,809
Өзге активтер	12	18,274,132	10,889,001
Активтер жиыны		1,412,101,316	1,318,970,012
Міндеттемелер			
Акционер алдындағы берешек	13	93,516,543	101,001,736
Үкімен алдындағы берешек	14	77,340,798	60,747,873
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек	15	188,524,346	182,850,442
Кредиттік ұйымдардың қаражаты	16	114,583,545	79,522,517
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	17	380,425,744	384,728,108
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері		1,719,345	1,403,575
Кейінге қалдырған корпоративтік табыс салығы бойынша	19	19,163,222	12,348,397
Мемлекеттік субсидиялар	20	66,252,890	64,823,093
Өзге міндеттемелер	18	19,726,341	16,573,686
Міндеттемелер жиыны		961,252,774	903,999,427
Меншікті капитал			
Акционерлік капитал	21	428,284,724	408,284,724
Резервтік капитал	21	19,704,422	13,846,278
Бөлінбеген пайда/(жинақталған шығындар)		2,859,396	(7,160,417)
Меншікті капиталдың жиыны		450,848,542	414,970,585
Міндеттемелер мен меншіті капиталдың жиыны		1,412,101,316	1,318,970,012
Бір жай акцияның баланстық құны (теңгемен)*	21	1,053.66	1,017.03

* Осы бағанда көрсетілген кейбір сомалар 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдың қаржылық есептілігіне сәйкес келмейді, өйткені олар 21-ескертпеде егжей-тегжейлі сипатталғандай қайта жіктеуді көрсетеді. Бұл қайта жіктеу бір жай акцияның баланстық құнын қайта есептеуге әкелді.

ҚАРЖЫ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Ескертпе	2023 жыл	2022 жыл
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер			
Ақшалай қаражат пен оның баламалары		24,450,073	12,296,784
Клиенттерге берілген кредиттер		7,047,156	4,618,907
Клиенттерге берілген кредиттер		119,667,366	105,075,892
Инвестициялық бағалы қағаздар		17	33,548
		151,164,612	122,025,131
Өзге пайыздық кірістер			
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек		65,116,320	27,767,320
		216,280,932	149,792,451
Пайыздық шығындар			
Акционер алдындағы берешек		(9,061,224)	(8,670,490)
Қазақстан Республикасының Үкіметі алдындағы берешек		(27,286,933)	(12,087,824)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдар алдындағы берешек		(17,489,341)	(18,939,624)
Кредиттік ұйымдардың қаражаты		(12,216,465)	(3,444,953)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар		(46,165,696)	(33,074,486)
Өзге міндеттемелер		-	(8,195)
		(112,219,659)	(76,225,572)
Таза пайыздық кіріс		104,061,273	73,566,879
Кредиттік шығындар бойынша шығындар	22	(51,374,566)	(37,292,095)
Кредиттік шығындар бойынша шығындарды шегергендегі таза пайыздық кіріс		52,686,707	36,274,784
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан түскен таза залал		(440,393)	(43,728)
Персоналға арналған шығындар	23	(12,588,498)	(9,180,036)
Басқа әкімшілік шығындар	23	(6,984,629)	(4,823,143)
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы активтерін өзгерту нәтижесінде таза шығындар		(4,255,656)	902,348
Басқа кірістер, нетто	24	12,625,624	1,040,115
Пайыздық емес шығын		(11,643,552)	(13,909,140)
Салық салуға дейінгі пайда		41,043,155	22,365,644
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығындар	19	(11,488,013)	(2,830,316)
Бір жылдағы пайда		29,555,142	19,535,328

ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы

МЫҢ ТЕҢГЕМЕН	2023 жыл	2022 жыл
Бір жылдағы пайда	29,555,142	19,535,328
Жыл ішіндегі басқа жиынтық табыс	-	-
Бір жылдағы жиынтық табыстың жиыны	29,555,142	19,535,328

МЕНШІКТІ КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы

МЫҢ ТЕҢГЕМЕН	Ескертпе	Акционерлік капитал	Резервтік капитал	Бөлінбеген пайда/ (жинақталған шығындар)	Жиыны
2022 жылғы 1 қаңтарға		254,366,870	11337,766	5,084,805	270,689,441
Қайта жіктеу*		6,447,840	-	(6,447,840)	-
2022 жылғы 1 қаңтарға		260,814,710	11,337,766	(1,363,035)	270,689,441
Бір жылдағы жиынтық табыстың жиыны		-	-	19,535,328	19,535,328
Акционерлік капиталды ұлғайту	21	147,470,014	-	-	147,470,014
Резервтік капиталды ұлғайту	21	-	2,608,512	(2,608,512)	-
Төленген дивидендтер	21	-	-	(6,086,528)	(6,086,528)
Алдыңғы есепті кезеңдерге жататын клиенттерге берілген кредиттердің құнсыздануынан болған залалдар	9,26	-	-	(19,228,881)	(19,228,881)
Басқа да өзгерістер		-	-	2,591,211	2,591,211
2022 жылдың 31 желтоқсанында		408,284,724	13,846,378	(7,160,417)	414,970,585
2023 жылғы 1 қаңтарға		408,284,724	13,846,378	(7,160,417)	414,970,585
Бір жылдағы жиынтық табыстың жиыны		-	-	29,555,142	29,555,142
Акционерлік капиталды ұлғайту	21	20,000,000	-	-	20,000,000
Резервтік капиталды ұлғайту	21	-	5,858,144	(5,858,144)	-
Төленген дивидендтер	21	-	-	(13,677,185)	(13,677,185)
2023 жылдың 31 желтоқсанында		428,284,724	19,704,422	2,859,396	450,848,542

*Қайта жіктеу 21-ескертпеде егжей-тегжейлі сипатталған

АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛАСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы

МЫҢ ТЕНГЕГЕ	2023 жыл	2022 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Алынған пайыздар	153,193,119	96,330,454
Төленген пайыздар	(56,144,263)	(36,313,613)
Персоналға төленген шығындар	(12,435,532)	(8,662,714)
Басқа операциялық шығындар, нетто	(3,413,915)	(751,163)
Операциялық қызметтен операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейінгі ақша ағындары	81,199,409	50,602,964
<i>Операциялық активтерді таза (ұлғайту)/азайту</i>		
Клиенттерге берілген кредиттер	(19,509,208)	(8,165,818)
Клиенттерге берілген клиенттер	(26,576,388)	(93,176,940)
Қаржылық жалдау	(73,490,703)	(73,443,111)
Өзге активтер	(4,715,292)	1,467,178
<i>Операциялық міндеттемелерді таза (ұлғайту)/азайту</i>		
Мемлекеттік субсидиялар	(24,702)	(3,672,642)
Өзге міндеттемелер	903,274	2,212,539
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейін операциялық қызметте ақшалай қаражатты таза пайдалану	(42,213,610)	(124,175,830)
Төленген корпоративтік табыс салығы	(4,963,974)	(4,106,408)
Операциялық қызметте қолма-қол ақшаны таза пайдалану	(47,177,584)	(128,282,238)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді сатып алу	(430,140)	(462,485)
Негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді сатудан түсетін түсімдер	11,636	12,761
Инвестициялық бағалы қағаздарды өтеуден түсетін түсімдер	4,065	233,393
Бірлестік нәтижесінде қаражаттың түсуі (6-Ескертпе)	-	43,934,757
Инвестициялық қызметтегі ақшалай қаражаттың таза (пайдаланылуы)/түсуі	(414,439)	43,718,426
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		
Акциялар мен басқа да қаржы құралдарының эмиссиясы	20,000,000	
Қазақстан Республикасының Үкіметінен қарыздар тартудан түсетін түсімдер (14,27-ескертпелер)	140,000,000	140,000,000
Қазақстан Республикасының Үкіметінің қарыздарын өтеу (27-ескертпе)	(120,000,000)	(70,000,000)
Банктердің қарыздарын тартудан түсетін түсімдер (16,27-ескертпелер)	85,967,000	78,277,000
Кредиттік ұйымдардан қарыздарды өтеу (27-ескертпе)	(34,723,201)	(6,898,950)
Акционерден қарыз тартудан түсетін түсімдер (13,27-ескертпелер)	-	8,300,000
Акционерден қарыздарды өтеу (27-ескертпе)	(14,314,148)	(14,569,037)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (17,27-Ескертпе)	30,278,337	50,230,366
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу (27-Ескертпе)	(38,373,610)	(40,330,000)
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыздар тартудан түсетін түсімдер (15,27-ескертпелер)	1,500,000	31,428,726
Мемлекеттік және бюджеттік ұйымдардан қарыз қаражатын өтеу (27-Ескертпе)	(12,442,228)	(16,021,061)
Төленген дивидендтер (21-Ескертпе)	(13,677,185)	(6,086,528)
Қаржы қызметінен ақшалай қаражаттың таза түсімі	44,214,965	154,330,516
Күтілетін кредиттік шығындардың ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері	1,115	(2,042)
Валюта бағамдарының өзгеруінің ақша қаражаттарына және олардың баламаларына әсері	(119,434)	(133,529)
Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының таза өзгеруі	(3,495,377)	69,631,133
Жыл басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	172,484,306	102,853,173
Жыл соңындағы ақшалай қаражат және олардың баламалары (7-Ескертпе)	168,988,929	172,484,306

№ 1 ҚОСЫМША

Есеп Туралы

Корпорация барлық мүдделі тараптар үшін ақпаратты барынша ашық және айқын ашуға ұмтылады. Бұл Жылдық есеп компанияның операциялық және қаржылық қызметінің нәтижелеріне, сондай-ақ корпоративтік басқару және тұрақты даму мәселелеріне егжей-тегжейлі шолуды ұсынады.

Корпорация мұндай есептерді жыл сайын шығарады, ал алдыңғы 2022 жылғы есеп 2023 жылдың шілдесінде жарияланды. Ағымдағы есеп Корпорацияның 2023 жылғы 1 қаңтардан 31 желтоқсанға дейінгі қызметінің нәтижелерін көрсетеді. 2023 жылғы есепке сыртқы аудит жүргізілмегеніне қарамастан, Корпорация тұрақты даму саласындағы ақпаратты растаудың маңыздылығын түсінеді және болашақта қаржылық емес деректерді растау мүмкіндігін қарастыруда.

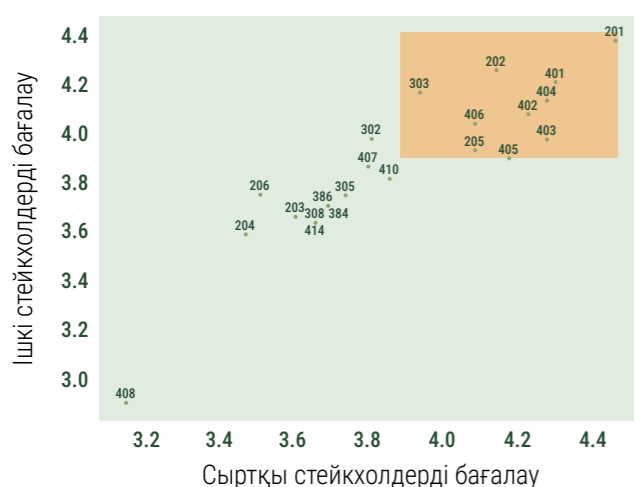
Есеп GRI, SASB, IFC (ESG ақпараты) халықаралық стандарттарының талаптарына сәйкес дайындалды және тек ең маңызды тұрақты даму тақырыптарын қамтиды. Есептің мазмұны мүдделі тараптармен белсенді өзара әрекеттесу, толықтық принципін сақтау және кеңірек тұрақтылық контекстін ескере отырып анықталды. Есептің сапасы дәлдік, тепе-теңдік, түсініктілік, сенімділік, салыстырмалылық және уақтылылық принциптерін қатаң сақтаумен қамтамасыз етілді.

Есептің мазмұнын анықтау

Есепке маңызды тақырыптарды іріктеу мүдделі тараптарға және қоршаған ортаға елеулі әсер ететін аспектілерді анықтауға мүмкіндік беретін материалдылық принципіне негізделген. Материалдылық процесі мүдделі тараптарды анықтауды, олардың мүдделері мен күтілімдерін талдауды, сондай-ақ қоршаған орта, әлеуметтік аспектілер, экономика және басқару сияқты аспектілерге әсерін бағалауды қамтиды. Материалдық аспектілерді басымдыққа қою «нақты әсерлердің жиілігі», «ықтимал әсерлердің ықтималдығы», «оң және теріс әсерлердің күші» және «әсерлердің ауқымы мен қамтуы», «маңыздылығы» критерийлері бойынша жүзеге асырылды. Мүдделі тараптардың пікірлері бойынша тақырыптардың маңыздылығын бағалау процесінде әрбір оқиғаның ықтималдығы 0-ден 5 балға дейінгі диапазонда бағаланған 5 балдық шкала пайдаланылды. Әрбір тақырып үшін орташа өлшенген орташа балл есептелді, бұл олардың маңыздылығын объективті бағалауға мүмкіндік берді. Содан кейін сыртқы және ішкі мүдделі тараптардың пікірлері мен бағаларын ескере отырып, одан әрі талдау және стратегиялық бастамаларды әзірлеу үшін ең маңызды тақырыптар анықталды. Оң жақ жоғарғы бұрышқа түскен тақырыптар ең маңызды деп танылып, осы Жылдық есепті дайындау кезінде оларға басты назар аударылды.

№ 2 ҚОСЫМША

2023 жылға арналған «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жылдық есебінде ашылуға тиісті маңызды тақырыптар

201. Экономикалық көрсеткіштер (2016)

202. Нарықтарда болу (2016)

204. Сатып алу тәжірибесі (2016)

205. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес (2016)

204. Бәсекелестікке қарсы әрекеттер (2016)

203. Жанама экономикалық әсерлер (2016)

302. Қуатты тұтыну (2016)

303. Су және ағынды сулар (2018)

304. Биоалуантүрлілік (2016)

305. Шығарындылар (2016)

306. Қалдықтар (2020)

308. Жеткізушілерді экологиялық бағалау (2016)

401. Жұмыспен қамту (2016)

402. Қызметкерлер мен басшылықтың қарым-қатынасы (2016)

403. Еңбекті қорғау және қауіпсіздік (2018)

404. Кәсіптік оқыту және білім беру (2016)

405. Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер (2016)

406. Кемсітушілікке жол бермеу (2016)

407. Бірлестік бостандығы және жүргізу (2016)

408. Балалар еңбегі (2016)

410. Қауіпсіздік шаралары (2016)

414. Жеткізушілерді әлеуметтік бағалау (2016)

GRI есеп беру элементтері

Тақырыптар	GRI стандарты
Экономикалық көрсеткіштер	201
Нарықтардағы қатысу	202
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес	205
Су және ағынды сулар	303
Жұмыспен қамту	401
Қызметкерлер мен басшылықтың қарым-қатынасы	402
Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы	403
Кәсіби дайындық және білім беру	404
Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер	405
Кемсітушілікке жол бермеу	406

№ 3 ҚОСЫМША

GRI Индексі

Индикатор	Ашу	Есептің бөлімі/түсініктеме	Бет
ТДМ, GRI 1: Негіздері (2021, 2018, 2016)			
GRI 2: Компания және оның есеп беру тәжірибесі (2021)			
2-1	Ұйым туралы мәліметтер	2. Корпорация туралы ақпарат 2.1 Корпорация туралы 2.3 Миссия, көзқарас, негізгі қызмет көрсеткіштері 2.4 Қызмет географиясы 6.2 Корпорацияның орталық аппаратының ұйымдық құрылымы 8. 2024 жылға арналған негізгі мақсаттар мен міндеттер.	12 12 18 20 82 158
2-2	Тұрақты даму жөніндегі ұйымның есептілігіне кіретін субъектілер	2. Корпорация туралы ақпарат 2.1 Корпорация туралы 6.9 Еншілес және тәуелді компаниялар	12 12 120
2-3	Есепті кезең, кезеңділік және байланыстар	№ 1 қосымша. Есеп Туралы Байланыс ақпараты	173
2-4	Ақпаратты қайта қарау	Деректер мен ақпаратты қайта қарау жүргізілген жоқ	
2-5	Сыртқы растау	Сыртқы растау жүргізілмеді	
ТДМ, GRI 2: Компанияның қызметі және оның қызметкерлері (2021)			
2-6	Компанияның қызметі, құн тізбегі және басқа да іскерлік қатынастар	4. Бизнеске шолу 4.2 Бизнес-модель 4.4 Қолданыстағы қаржыландыру бағдарламалары	50 54 58
ТДМ 2, 8, 11, 9, 17			
2-6	Компания қызметін жүзеге асыратын сала	3. Саланы талдау 3.1. Макроэкономикалық көрсеткіштер 3.2 Агроөнеркәсіптік кешен 3.3 Саланы қаржыландыру	22 22 25 46
ТДМ 9, 11, 17			
2-7	Қызметкерлер	7. Тұрақты даму 7.6 Әлеуметтік аспектілер	130 148
ТДМ 8			
2-8	Штаттан тыс қызметкерлер	7. Тұрақты даму 7.6 Әлеуметтік аспектілер	130 148
ТДМ 8			
Корпоративтік басқару			
ТДМ, GRI 2: Корпоративтік басқару (2021)			
2-9	Басқару органдарының құрылымы мен құрамы	6. Корпоративтік басқару 6.1. Корпоративтік басқару жүйесі	78 80
ТДМ 5			
2-10	Жоғары басқарушы органды тағайындау және таңдау	6. Корпоративтік басқару 6.4. Жалғыз акционер 6.6. Директорлар кеңесі 6.7 Басқару	78 85 88 102

Индикатор	Ашу	Есептің бөлімі/түсініктеме	Бет
2-11	Жоғары басшы органның төрағасы	6. Корпоративтік басқару 6.6. Директорлар кеңесі 6.7 Басқару	78 88 102
2-12	Әсерді басқаруды қадағалаудағы жоғары басқару органының рөлі	6. Корпоративтік басқару 6.6. Директорлар кеңесі 6.7 Басқару	78 88 102
2-13	Әсерді басқару жауапкершілігін беру	7. Тұрақты даму 7.4. Корпоративтік саясат	130 144
2-14	Жоғары басқарушы органның орнықты даму саласындағы есептіліктегі рөлі	7. Тұрақты даму 7.4. Корпоративтік саясат	130 144
2-15	Мүдделер қақтығысы	6. Корпоративтік басқару 6.10 Комплаенс-контроль 6.12 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл 6.14 Негативті салдарларды жою процесі	78 122 124 125
2-16	Жоғары басшылықты маңызды мәселелер туралы хабардар ету	6. Корпоративтік басқару 6.15 Ішкі аудит 7. Тұрақты даму 7.4. Корпоративтік саясат	78 126 130 144
2-17	Жоғары басқарушы органның ұжымдық білімі	6. Корпоративтік басқару 6.6 Директорлар кеңесі 7.4. Корпоративтік саясат	78 88 144
2-18	Жоғары басшы органның қызметін бағалау	6. Корпоративтік басқару 6.6 Директорлар кеңесі 7.4. Корпоративтік саясат	78 88 144
2-19	Сыйақы саясаты	6. Корпоративтік басқару 6.6. Директорлар кеңесі. Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы 6.7. Басқарма. Басқарма мүшелерінің сыйақысы	78 102 112
2-20	Сыйақыны анықтау процесі	6. Корпоративтік басқару 6.6. Директорлар кеңесі. Директорлар кеңесінің қызметін бағалау 6.6. Директорлар кеңесі. Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы 6.7. Басқарма. Басқарма мүшелерінің сыйақысы	78 101 102 112
2-21	Жылдық жалпы сыйақы коэффициенті	6. Корпоративтік басқару 6.6. Директорлар кеңесі. Директорлар кеңесі мүшелерінің сыйақысы 6.7. Басқарма. Басқарма мүшелерінің сыйақысы	78 102 112
GRI 2: Стратегия, саясат, тәжірибе			
2-22	Тұрақты даму стратегиясы туралы мәлімдеме	Директорлар Кеңесі Төрағасының үндеуі Басқарма Төрағасының Үндеуі	4 6

Индикатор	Ашу	Есептің бөлімі/түсініктеме	Бет
2-23	Саясаткерлерге міндеттеме	7. Тұрақты даму. Тұрақты даму қағидаттарын ұстану. БҰҰ - ның Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесі. ESG тәсіліне сәйкес тұрақты даму қағидаттарын ұстану	130
ТДМ 17			
2-24	Өзіне алған міндеттемелерді орындау	7. Тұрақты даму. Тұрақты даму қағидаттарын ұстану. БҰҰ - ның Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге қосқан үлесі. ESG тәсіліне сәйкес тұрақты даму қағидаттарын ұстану	130
ТДМ 17			
2-25	Негативті салдарларды жою процесі	6. Корпоративтік басқару 6.12 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл 6.14 Негативті салдарларды жою процесі	78 124 125
2-26	Кеңес алу және алаңдаушылық білдіру тетіктері	7. Тұрақты даму. 7.10 Іскерлік этика кодексі	130 155
2-27	Заңнаманы сақтау	7. Тұрақты даму	130
2-28	Қауымдастықтарға, Халықаралық ұйымдарға мүшелік	Корпорация ешқандай бірлестіктердің мүшесі емес.	
2-29	Мүдделі тараптармен өзара әрекеттесу тәсілі	7. Тұрақты даму. 7.1 Стейкхолдерлер және аспектілер 7.2 Стейкхолдерлермен өзара әрекеттесу	130 134 135
2-30	Ұжымдық шарттар	АНК-да ұжымдық шарттар практикасы қолданылмайды.	
ТДМ 3, 4, 5, 8, 10			
GRI 3: Негізгі тақырыптар (2021)			
3-1	Маңызды тақырыптарды анықтау процесі	№ 1 Қосымша. Есеп Туралы	173
3-2	Маңызды тақырыптардың тізімі	№ 1 Қосымша. Есеп Туралы	173
ТДМ 2, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 17			
Экономика			
GRI 201: Экономикалық көрсеткіштер (2016)			
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	4. Бизнеске шолу. Корпорация қызметінің қаржылық көрсеткіштерінің серпіні	50
201-1	Құрылған және бөлінген тікелей экономикалық құн	4. Бизнеске шолу. Корпорация қызметінің қаржылық көрсеткіштерінің серпіні 7. Тұрақты даму. 7.3 Экономикалық аспект. Қаржылық нәтижелер	50 130 138
ТДМ 9			

Индикатор	Ашу	Есептің бөлімі/түсініктеме	Бет
201-2 ТДМ 13	Климаттың өзгеруіне байланысты қаржылық әсер ету және басқа тәуекелдер мен мүмкіндіктер	Ұйымның қызметі климаттың өзгеруіне тікелей әсер етпейді.	
201-3 ТДМ 2,3	Белгіленген төлемдері бар жоспар бойынша міндеттемелер және басқа да зейнетақы жоспарлары	АНК-нің барлық қызметкерлері мемлекеттік зейнетақымен қамсыздандыру жүйесімен қамтылған және міндетті зейнетақы жарналарын төлейді.	
201-4	Үкіметтен алынған қаржылық көмек	7. Тұрақты даму. 7.3 Экономикалық аспект. Капитал нарықтарында қаражат тарту	130 138
GRI 202: Нарықтардағы қатысу (2016)			
3-3	Маңызды тақырыптарды басқару	6.6. Директорлар кеңесі	88
202-2	Жергілікті қоғамдастықтан жалданған маңызды қызмет орындарындағы жоғары басшылықтың пайыздық үлесі	6. Корпоративтік басқару 6.6. Директорлар кеңесі 6.7 Басқарма	78 88 102
GRI 205: Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес (2016)			
3-3 ТДМ 16	Маңызды тақырыптарды басқару	6.12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	124
205-2 ТДМ 16	Сыбайлас жемқорлыққа байланысты тәуекелдер бойынша қызметті бағалау	6. Корпоративтік басқару 6.12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	78 124
205-3 ТДМ 16	Сыбайлас жемқорлықтың расталған жағдайлары және қабылданған әрекеттер	2023 жылы АНК қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасау жағдайлары тіркелген жоқ.	
Экологиялық аспектілер			
GRI 303: Су және ағынды сулар (2018)			
303-5 ТДМ 6, 11,12	Суды тұтыну	7. Тұрақты даму. 7.5. Экологиялық аспектілер	130 146
Әлеуметтік аспектілер			
GRI 401: Жұмыспен қамту (2016)			
3-3 ТДМ 8	Маңызды тақырыптарды басқару	7. Тұрақты даму. 7.6. Әлеуметтік аспектілер	130 148
401-1 ТДМ 5,8	Жаңа қызметкерлерді жалдау және айналым	7. Тұрақты даму. 7.6. Әлеуметтік аспектілер	130 148
GRI 402: Қызметкерлер мен басшылықтың қарым-қатынасы (2016)			
3-3 ТДМ 8	Маңызды тақырыптарды басқару	7.6. Әлеуметтік аспектілер	148
402-1 ТДМ 8	Еңбек жағдайындағы өзгерістер туралы хабарлаудың ең аз мерзімдері	7. Тұрақты даму 7.6 Әлеуметтік аспектілер	130 148

Индикатор	Ашу	Есептің бөлімі/түсініктеме	Бет
GRI 403: Еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы, (2018)			
3-3 ТДМ 8	Маңызды тақырыптарды басқару	7.7 Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік 7.8 2023 жылға бекітілген еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі бойынша нұсқаулықтар	153 154
403-1	Еңбекті қорғау және өнеркәсіптік қауіпсіздікті басқару жүйесі	7. Тұрақты даму 7.7 Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік 7.8 2023 жылға бекітілген еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі бойынша нұсқаулықтар	130 153 154
403-2	Қауіпті факторларды анықтау, тәуекелдерді бағалау және оқиғаларды тергеу	7. Тұрақты даму 7.8 2023 жылға бекітілген еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі бойынша нұсқаулықтар	130 154
403-4	Қызметкерлердің қатысуы, еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы мәселелері бойынша консультациялар және ақпараттандыру	7. Тұрақты даму 7.8 2023 жылға бекітілген еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі бойынша нұсқаулықтар	130 154
403-5	Қызметкерлерді еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы мәселелері бойынша оқыту	7. Тұрақты даму 7.7 Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік 7.8 2023 жылға бекітілген еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі бойынша нұсқаулықтар	130 153 154
403-7	Іскерлік қатынастарға тікелей байланысты еңбекті қорғау және қауіпсіздік салдарын болдырмау және азайту	7. Тұрақты даму 7.8 2023 жылға бекітілген еңбекті қорғау және техника қауіпсіздігі бойынша нұсқаулықтар	130 154
GRI 404: Кәсіби дайындық және білім беру (2016)			
3-3 ТДМ4,8	Маңызды тақырыптарды басқару	7.6. Әлеуметтік аспект	148
404-1 ТДМ 4,8	Бір қызметкерге жылына оқу сағаттарының орташа саны	4.1 Стратегиялық бағыттар 7.6 Әлеуметтік аспект	50 148
404-2 ТДМ 4,8	Қызметкерлердің біліктілігін арттыру бағдарламалары және өтпелі кезеңдегі көмек бағдарламалары	7. Тұрақты даму 7.6 Әлеуметтік аспект	130 148
GRI 405: Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер (2016)			
405-1 ТДМ 5,8,10	Басқару органдары мен қызметкерлерінің әртүрлілігі	6. Корпоративтік басқару 6.6 Директорлар кеңесі 6.7 Басқарма 7.6. Әлеуметтік аспект	78 88 102 148
GRI 406: Кемсітушілікке жол бермеу (2016)			
406-1 ТДМ 5,8,10	Кемсітушілік жағдайлары және жағдайды түзету бойынша қабылданған шаралар	2023 жылы кемсітушілік жағдайлары тіркелген жоқ.	

№ 4 ҚОСЫМША

Қысқартулар

Жылдық есеп – «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ жылдық есебі

Холдинг – «Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ

Корпорация, АНК – «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ

Басқарма – «Аграрлық несие корпорациясы» АҚ Басқармасы

ҚАҚ – «ҚазАгроҚаржы» АҚ

Қор – «Ауыл шаруашылығын қаржылай қолдау қоры» АҚ

АӨК – агроөнеркәсіптік кешен

ЕДБ – Екінші деңгейдегі банктер

ИНҚ – ішкі нормативтік құжаттар

КежЕЖЖ – көктемгі егіс және егін жинау жұмыстары

ЕАҚ – еншілес акционерлік қоғамдар

ІҚМ – ірі қара мал

КС – кредиттік серіктестік

ШҚ – шаруа қожалығы

ЛК – лизингтік компаниялар

ЖАО – жергілікті атқарушы органдар

ҰҚ – ұсақ мал

АЕК – айлық есептік көрсеткіш

МҚҰ – микроқаржы ұйымдары

БҰҰ – Біріккен Ұлттар Ұйымы

БҰҰДБ – Біріккен Ұлттар Ұйымының Даму Бағдарламасы

АИО – аймақтық инвестициялық орталық

ІАҚ – ішкі аудит қызметі

АҚҚ – ақпараттық қауіпсіздік қызметі

АШК – ауыл шаруашылығы кооперативтері

АШТӨ – ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілер

ЕҚ және ЕҚ – еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау

ФШ – фермерлік шаруашылық

ТДМ – тұрақты даму мақсаттары

ERP 1С – 1С: Кәсіпорын 8.3

№ 5 ҚОСЫМША

Мекен-жайлар мен байланыстар

Орталық аппарат

Мекен-жайы: Астана қ., Иманов к-сі, 11 Нұрсәулет БО
Call-Center: 5353 (Kcell, Activ, Beeline абоненттері үшін)
Телефон: +7 701 006 16 58
E-mail: Info@agrocredit.kz

Ақмола облысы

Мекен-жайы: Көкшетау қаласы, Абай көшесі, 96
Телефон: +7 701 006 16 39
E-mail: info-kokshetau@agrocredit.kz

Ақтөбе облысы

Мекен-жайы: Ақтөбе қаласы, Әбілқайыр хан даңғылы, 77, 3 қабат
Телефон: +7 701 006 16 40
E-mail: info-aktobe@agrocredit.kz

Алматы қаласындағы Филиал

Мекен-жайы: Алматы қ., Медеу ауданы, Сәтбаев к-сі, 5
Телефон: +7 701 006 16 45
E-mail: info-almaty@agrocredit.kz

Жетісу облысы бойынша филиалы

Мекен-жайы: Талдықорған қаласы, 7 ш / а., 10 үй, "Көктем Гранд" БО
Телефон: +7 701 006 16 42
E-mail: info-tld@agrocredit.kz

Атырау облысы

Мекен-жайы: Атырау қаласы, Сәтбаев көшесі, 13 а
Телефон: +7 701 006 16 46
E-mail: info-atyrau@agrocredit.kz

Шығыс Қазақстан облысы

Мекен-жайы: Өскемен қаласы, Қабанбай батыр даңғылы, 51
Телефон: +7 701 006 16 51
E-mail: info-vko@agrocredit.kz

Абай облысы бойынша филиалы

Мекен-жайы: Семей қаласы, Қайым Мұхамедханов көшесі, 23А, "Өрлеу" БО, 3 қабат
Телефон: +7 701 006 17 17
E-mail: info-semey@agrocredit.kz

Жамбыл облысы

Мекен-жайы: Тараз қаласы, Төле би көшесі, 93-а, 4 қабат
Телефон: +7 701 006 12 18
E-mail: info-trz@agrocredit.kz

Батыс Қазақстан облысы

Мекен-жайы: Орал қаласы, Мұхит көшесі 27/2
Телефон: +7 701 006 11 75
E-mail: info-zko@agrocredit.kz

Қарағанды облысы

Мекен-жайы: Қарағанды қ., Бұқар жырау даңғылы, 53/1, 2 қабат
Телефон: +7 701 006 12 38
E-mail: info-krq@agrocredit.kz

Қостанай облысы

Мекен-жайы: Қостанай қаласы, Тәуелсіздік көшесі, 39, "БанкЦентрКредит"ғимараты
Телефон: +7 701 006 12 57
E-mail: info-kst@agrocredit.kz

Қызылорда облысы

Мекен-жайы: Қызылорда қаласы, Қорқыт ата көшесі, 123
Телефон: +7 701 006 12 75
E-mail: info-kyzylorda@agrocredit.kz

Маңғыстау облысы

Мекен-жайы: Ақтау қаласы, ш / а. 29, № 225 ғимарат, 3 қабат
Телефон: +7 701 006 13 18
E-mail: info-akta@agrocredit.kz

Астана қаласындағы Филиал

Мекен-жайы: Астана қ., Тұран даңғылы, 19/1, Едем БО
Телефон: +7 701 006 16 37
E-mail: info-ast@agrocredit.kz

Павлодар облысы

Мекен-жайы: Павлодар қ. Луговая к-сі, 16, инвесторлар Үйі, 5 қабат
Телефон: +7 701 006 16 02
E-mail: info-pvl@agrocredit.kz

Солтүстік Қазақстан облысы

Мекен-жайы: Петропавл қ., Бөкетов к-сі, 31 А, ҚҚ. 201-205
Телефон: +7 701 006 15 87
E-mail: info-sko@agrocredit.kz

Түркістан облысы

Мекен-жайы: Түркістан қаласы, Саттарханов көшесі, 336
Телефон: +7 701 006 13 15, +7 701 006 13 17
E-mail: info-turkestan@agrocredit.kz

Шымкент қаласындағы Филиал

Мекен-жайы: Шымкент қ., Әл-Фараби ауданы, Қонаев даңғылы, 3/3
Телефон: +7 701 006 17 64, +7 701 006 17 65
E-mail: info-shymkent@agrocredit.kz

Ұлытау облысы бойынша филиалы

Мекен-жайы: Жезқазған қаласы, Гарышкерлер бульвары, 40а
Телефон: +7 775 111 2727, +7 707 708 15 99
E-mail: Bekmagambetov.I@agrocredit.kz, Sabitov.M@agrocredit.kz